

Wēnnaam tuntuum-a

***Mohammad Wēnd
pυvsg la tilgr be a yinga***

Neodengo yaa bilig sōng sēn pa tar mak n taare

Usmaan Nuuri Tuubbaas

 **DAARUL
ARKAM**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ISTANBUL - 2010

© Erkam Publications 2010 / 1431 H

Adres Turkiye:

Ikitelli Organize Sanayi Bölgesi

Turgut Özal Cd. No: 117/4

Başakşehir, İstanbul, Turkey

Tel: (90-212) 671-0700 pbx

Fax: (90-212) 671-0717

Web site: <http://www.islamicpublishing.net>

Adres Burkina Faso:

Secteur №10, Porte 627, Avenue Naba zoumbéré

Ouagadougou, Burkina Faso

ISBN: 978-9944-83-253-3

Gafa gulsda : Usmaan Nuuri Tuubbaas

Gafa lebgda : Chek Haliidu Sāana

Gulsma Gulsda : Ali Ouedarogo

Gulsma seesda : Süleymaane Sānfo

Grafik : Râsim Şakiroğlu

Gafa - wēeda : Daarul Arkam

Wēnnaam tuntuum-a

***Mohammad Wēnd
pυvsg la tilgr be a yinga***

Neodengo yaa bilig sōng sēn pa tar mak n taare

Usmaan Nuuri Tuubbaas

**Daarul Arkam
ISTANBUL**

***D nā singa ne Wēnnaam, sēn ya yolsg naaba
n leb ya nimbanzoeta yvvr yinga***

Koekaēnsa yaa sīd naaba wēnd koeese sēn wa
al Koran wagle poogin n winigd tōndo a tuntuuma a
Mohammad – Wēnd puvsg la tilgr be a yinga – sēn
yaa ned ninga.

1-Pipi ya wēnd sēn yeela Kuraana pugē -a naam
zēkya- ***«Tōnd tvmsa foom ti f wa yi yoalsda, ne bōn
naands faā»***¹.

2-A yub n soaba Wēnd leb yeela sebre puguin ***«yaa
foam nabiayaama, tōnd tvmsa foom ti f wa yi kasete
la f yi sū noogda, la bugsda, leb n ya boonda sēn takd
neba n kēngd Wēnd sorā zugu ne tōnd nor kuuni,
fo leb n yaa vēēm sore»***².

3-A taāb n soba ya Wēnnaam sēn yeela Kuraana pooguin
a naam zēkyā: ***«sīd sīda, tuntuuma a yaa tik song n
kō neb nins sēn wa n datb yaoolem nēēre, lab tēegd
Wēnd yel wosgo»***³.

-
1. Suurat Aniyaa, 107
 2. Suurat Ahzaab, 45-46
 3. Suurat Ahzaab, 21

4-A naas n soaba ya Wēnnaam koeeg sēn yeele a naam zēkyā: *«Fooma Mohammad tara rolbo sēn pa sate, la fleb tare zvgd sēn bedm»*⁴.

﴿مُحَمَّدٌ﴾

5-A nū n soaba wēnd le yeelame a naam zēkyā *«yaa yāmb neb nins sēn kōb sida, tūi Wēnde la- y tū a tntvuma la – y raw a lub-y tvvm somsa neb kisso ye»*⁵

﴿مُحَمَّدٌ﴾

6-Wēnnaam le yeelame a naam zēkyā: *«neb nins sēn sak n tū wēnd la a tntvuma bāmb Dāmba na n zinda ne Wēnnaama sēn neemb b zugā la nin sōmsa bāmb dāmb zind taare n yud somblem»*⁶.

﴿مُحَمَّدٌ﴾

7-Wēnnaam koeeg yeelame a naam zēkyā: *«bāng y ti wēnnaama ne a malegsā faā poosda a nabiyaama, yaa yāmb neb Nins sēn kō-b sida pvvs y yā la y kos tlgre a yinga»*⁷.

﴿مُحَمَّدٌ﴾

4. Suurat kalam, 3-4

5. Suurat Mohammad, 33

6. Al Koran Karim / Surat nisaa, 69

7. Al Koraan / Surat Ahzaab, 56

*D na n sînga Ne Wënnam sên ya yolsg naaba le- b ya
nimbāan zoeta yvvr yinga.*

RENGENLEMBGA

I d pëgda *Wënde* (a *Naam zëkyā*) la yaa ne pëgre, la soeesgo, sên duum di be ne a sên waoog tōndo ti d yaa *Mohammad* poorê dām̄ba, la a tumsa – a *Mohammad* sên n ya noanga, n ya-a nabiyaam dām̄ba faā zug peogā, ta a yi tuntuuma la nabiyaama puusg la tulgr be tōnd zug soaba a *Mohammad* yinga- wënnam tumsalame, t- a wa yus nōn naandsa likē n ti keēs vēenemē, yaa wankat ninga duni wā sên wa n be likē la wëgdē, la keelemē, la *Wënnam* neema a adm komba n tumsa a *Mohammad* ta a wa yi yoalsda ne a bōn naandsa faā gilli.

Wënnam waooga tōnd ne nabiyaam- a *Mohammad* ta bilgrī ya ādga a soraeya sên pukd saasē wā n ki ti ādsa taaba faā paam vēenem.

Wënnam maan a nabiyaama t a ya neema la yolsg sên pa tar saabo, n kō bōn naadsa zānga.

Bōn vuuli la kumse la kuga la tuse la koom la tēng gāoongā la saasā.

La b gilla faā, ādbiig la yolsga wa ti gubg n yuda yaa rī n so ti nabiyaam sorā yaa bark sore la kāndgre sore, le yaa yolsg sore n yaa tulgr sore.

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

A yaa yolsda:

tɪ bala belem faã gilli, b naana la ne yēnda ziir yinga la
ned la ned nonglma zēnglem ne *Wēnnaam* tontvuma la a ziirā
zenglem *Wēnnaam* nēngē.

A yaa yolsda:

Tɪ bala a loloma la nimbānan zoerā gubga nin saal
ninsaalb gilli, la bōn naads fāa gilli.

A yaa yolsda:

Tɪ bala *wēnnaam* yuga la ne bon naandsa ne a vūuma ko
nif sēn pusg n pa tar tek n zoer ne sūya, la potēya gilli faã, la
sūnood zīiga, la bark sēn ka saabo.

A yaa yaa yolsda:

La bala yaa yē la *wēnnaam* waoog ne a Alkuraana ne
teesgo, la kāndgr sēn pa sate.

Yaa yē la yolsda:

Tɪ bala, yaa yē la tontvum b sēn nong n yud *Wēnnaam*
nengē (*a naam zēkyā*) n le yaa bonnadg sēn zis *wēnnaam* nengē
n n ti yida, yaa a tontvumma (*puvsg la a tilgr be a yinga*) le ya
yēnda la tontvum ning *Wēnnaam* sēn waooge n yvn dūrā.

A yaa yolsda:

Tɪ bala sa n kae la yēnda yinga duni gil faã na n lebgē la
zi peen koēga daaga tɪ koom kae ye tɪ lebg rabeem ziiga.

A yaa yolsda:

Ti bala belma gil fãa, naanega yu yẽ nengã vëenem pogẽ.

Yaa yolsda ti bala nëerem gilla fãa, b moka yẽnda nengẽ, la nëerem bũuda fãa ti b sã n monga a vëenema (*pvvsg la tilgr be a yinga*) b kõn naane be ye yaa yẽ sabab yinga, la b mik tõnd belma.

A yaa tug vã miinim vëenem sën pidi, pa zelgd ti b goma koiib ye. a nëerma paasd beoog ne a vëegr fãa.

Yẽ yaa yolsda: tĩbala *Wënnam* (*a naam zëkya*) la nengẽ la a pvvda dar fãa.

Yaa wotoone, ti duniwã gil fãa gil be a nabiyaamdima yolsga maasem tẽngre (*pvvsg la tilgr be a yinga*) a waame n wa kõ duniwã rãmb fãa neema, la le kõ b nedengo la yusb nedeng ning b sën da vvu ne zulma, ti b sing mosa, paam vvu paalle ti bãngr rag noe nins *Wënnam* tũntũma sën pagse, ta a sing mosa n tẽgda – a pegsa saasa wen vusa pogẽ.

La ri wankat ti yaa sũi sën yĩ n da yaa wa kuga la sũya lebg wa tando, ne a tũntũma bark yinga (*pvvsg la tilgr be a yinga*).

Tĩ sũi ra n lebg rẽgda a nare, la sũiya wa lebg yulma, ne wënnam bul nifã yinga, a lebg yilgmde, n leds vëenem ne lik saalgo.

A Wahasi, sën yaa *Habasa* neda, ra yu nin kvvsa, taoor ta nan pa kẽ moeemda ye la a sën wa n kẽ moeemda ne nabiyaam walga wubra yinga a lebg *Wënnam* tũntũm tuud n taaga (*pvvsg la tilgr be a yinga*) la a yãmbda ta a sũurã yaa bogsg-

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

nuga, la yēnda bilig n taas yaa wosgo, wa neb nins sēn yi ti b yōya ra bee zug wēns pogē n kolg saabo, la b sēn wa yū kandgra kooma b paama vvuma sēn pa tar saabo.

La b gilla fāa paama waoore, la zislem sēn ka saabo ti b yoy pēneg mosa ne tōnd zug soaba a *Mohammad* sondre (*puvsg la tilgr be a yinga*).

La woto fāa vēnegdame ti tōnd tontvum waglla (puvsg la tilgr be a yinga n yud ne yel soalm *Wēnnaam* bōn naadsa posē, la yulame ne bōn naandsa fāa, ta a yaa yel soalem ne bon naandsa wee n vvusa naasa fāa gilli, sēn vēnegē, la sēn solge.

A yaa yolsda, ti bala a yu kuuni la maan neer soab sēn yi *Wēnnaam* nengēn n kō bōn naandsa fāa zāga.

Yaa ri n so ti nin saan - some- wā, la waliimba la yambeda rāmba, la nin yulmwā, bāmba gilli sēn yaa ninsaal tēnga kudemda pogē wā la nin beda gil fāa, b moka maas kānga wa sēn bilig ti loogā, bi b yume wa kiuug biligrī, sēn mokda a vēnema wūntoogē wā.

La woto la sor sēn yud koelem bi sor sēn yaa koeeg *Wēnnaam* nengē, la a sū nooga paoong tūuda ne a tontvum waglla nonglem, la koeesa tūubu (*puvsg la tilgr be a yinga*).

La *Wēnnaam* meng vēnega yel kānga sīda a Kuraana pogē zii nengā sēn yeele: **«yeelb ti b sēn a nongā maama Wēnd bi tū maam ti Wēnnaam na nongyā, la a bas yāmb tvum wēns ti looge, bala wēnnaam ya bas ti loog naaba n le yaa nimbaan zoeta»**⁸.

A le yeela ziiga to yaasa(a naam zēkyā): «*ned ning sēn tū mama wēnd tontvuma a sūd tū maama wēnd menga la maama wēnd pa yet f ti pak f menga ne sēn tondgb n gūud b poore dām̄ba ye*»⁹.

Yaa wotoone, la *Wēnd* koeega winigd tōndo, ti *Wēnnaam* nonglem sūd sīda ya nabiyaama a *Mohammad* tūudm. yaa yē la yella sūd sīda, ti sēn kīsa sūd ne *Wēnd* fāa pa tog n maan yam yaal yaal ne a ye.

R1 n so ti *Wēnnaam* sagend tōndo ti d tēegd zug soab- a *Mohammad* yelē (*pvvsg la tūlgr be a yinga*) wankat la daar fāa tōnd vūuma pogē.

Yaa tūlae, ti tōnd dīkd vūuma n kens wad zug soaba *Mohammad* vūuma (*pvvsg la tūlgr be a yinga*). R1 –n-so ti tōnd tog bāng ti tōnd datma sūd sīda yaa tontvum waglla bāngre la d le yī wa a tūud n taasa sēn yī nonglem ne a n yō b sūya ne a nonglema.

Yaa woto n be renglembga pugē, sēn yaa *Wēnnaam* tontvum nedenga sēn ta ziig ninga, la *Wēnnaam* sēn waooga, waoogre sēn pa tar mak n taar bōnnands sokaye.

Wēnd koe kāensa vēnegdame ti tōnd Nabiyaam a *Mohammad* n yud bōn naands fāa ne yelsoma ta yel solma soog dūni gilli fāa.

Wēnd koega le kenga tōnd ti *wēnnaam* nonglem sūd sīda ya nabiyaam sora pogē tabendgo.

9. Svrat nisaa, 80

 Wēnnaam twntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

Yaa woto ti d kot *Wēnd* sēn yaa pāng naaba ta kēens tōnd a *Mohammad* nedengā sēn patar mak n taar maasm pogē la f yalg tōnd sūuyā n a *Mohammad* nonglem la- f sōngdo ti d tōog gāndga n kē sid kūuni ninga sēn toge ne *Mohammad* nonglema zaka pogē.

Wēnnaam, kō d foom wēnd nonglem la -f bastulooga.

Āmiina

NO RAËENGA

✿ *Nabiyaam Neodengo a pa tar mak n taar*

✿ *Nabiyaam ya Tik neere n leb n ya tik sōngo.*

Nabiyaam Neodengo pa tar mak n taar ye

Nabiyaam (*Wënd pvvsg la tulgr be a yinga*) zislem la turllem *Wēnannam* nengē yinga n so ti d soaba *Wënd* maana a ta ya kūun bedre n kō bon admbiis fāa. La le maan ti sēn n data yenā wënd nonglem la a kōnoore la a tūudm be a poge nabiyaama (*pvvsg la tulgr be a yinga*). la sēn wata yaa wēnnaam koeese sēn vēnegde nabiyaam ziira *Wēnnaam* nenge:

A pipi wënd yelame «*Tōnd tvmsa foom a Mohammad ti f wa yi yolsg ne dūni rāmba fāa gilli*»¹⁰

Nabiyaam ra yume n tēgda a tūud n taasa gom kāga, n yetba: ad maam yaa yolsg sēn yi *Wēnnaam* nenge wa kō yāmba.

A yubo n soaba *Wënd* yeelame «*Ned ning sēn tūu tvntvma a Mohammad sīd sīda a soab tūu Wēnde*»¹¹

A tām̄b n soaba *Wënd* yeelame: «*Neb nins sēn n dīk b mens n kō foom nabiyaama yaa maama a Wēnnaam la b sēn kō b mensa*». ¹²

Anaas n soaba ta a yeele: «*yeelb yaa sēn mik ti nonga Wënd ya bi tū maam a Mohammad ti Wēnnaam na nong yā*

10. Suvrat al anbiaa, 104

11. Suvrat nisaa, 80

12. Suvrat al fath, 10

 Wēnnaam tɔntɔvɔm-a Mohammad Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga

la bas y tɔvɔm wēnsa tɔ loge bale Wēnnaam ya ninbāan zoeta a ya bs tɔ loge naaba». ¹³

Sidsida *Wēnnaam* (a naam zēkya -) a gidg gidgr menga tɔ b rawa rɔk būmb ba ye n los yēnd a nonga a *Mohammad* (*Wēnd* pɔvsg la a tɔlgr be yinga) taoor ye.

Yaa rɔ la yeele yā: «*Yaa yāmb sɔd neb nins sēn kō b sɔda raa n dɔk ya būmb ba ye n los Wēnd la a tɔntɔvɔma taoore ye, la zoii wēnd ta a womda la le yaa mita*»¹⁴.

Koe kanga winigda tōndo, tɔ yaa tɔlae tɔ ned fāa gā la f tūm wa sēn wa wēnd koeesa pogē wā la f kēns f vɔvɔma nabiyaama na kēndre zugu , la ned fāa kogɔ f menga n da wa kedg n bas nabiyaam nakēndra ye.

Yi woto tɔ b sān da mi sok nabiyaam tūud n taasa bumbi b yetame, *Wēnnaam* la tɔntɔvɔma la mitba. Ba tɔ b sān yume n mi leokrā rɔ n so tɔ bāmb paam zēkre la zɔslem b zug songo la b ganemenga *Wēnnaam* tɔntɔvɔma taoore sabaab yinga.

Wēnnaam (a naam zēkya) a sagla neb sɔd kōtba tɔ b yi zug song rāmba *Wēnnaam* tɔntɔvɔm taoore(*Wēnd pɔvsg la a tɔlgr be yinga*) b goam pogē la b manesem pogē. La b ra zēgsd b koes n boand nabiyaama ye sēn na yela tɔ b tɔvɔm somsa raw-a bondg b minim kaalom pogē ye.

Yaa rɔ yinga la *Wēnnaam* koeeg yeel ya-(a naam zēkya): «*Yaa yāmba sɔd kōtba, ra zēk y koes nabiyaam koeega zug ye la y sān na a gom ne nayiaama be rawēndg yāmb ne taa*

13. Sɔvrat all imraan, 30

14. Sɔvrat Huguraat, 1

suk goma ye, la ya sēn na yi lē ti yāmb tvvma raw a sām ti pamii n ye»¹⁵

Wēnnaam maana a tonotvuma waoore la zisgre ti yaa sabaab sēn paasd adm biiga sɪd kūuna la a paasd a zislem *Wēnnaam* ningen. la neb nins sēn tōdgb zvug song kanga nabiyaam taoora a rik ti b rāmba kitɪ m be ziilem sēn zuulem pogē.

Rɪ n so ta yeele (a naam zēkyā): ***«Neb nins sēn ggānegd n koesā Wēnnaam tvntvum taoora bāmb rāmba la Wēnd sēn tabndb sūuya ne wēn zoega b rāmba na paam keoor sēn m bedm la bas ti loog wēnd ninge. La neb sēn be kēnga n boond nabiyaama b wosg fūa pa tar yam ye»¹⁶***

Wēnd koe a to yaasa ket n winigd tōnd *Wēnnaam* tvntvuma sēn segd n waoog toto ta a yeele (a naam zēkyā): ***«Ra bool y Wēnnaam tvntvuma wa yāmb sēn boond taaba ye»¹⁷***

Abdoulaye sēn ya *Abaas* biiga a paasa *Wēnd* koeega kanga vēnegr n yeele: ti b sēn da boonda a *Mohammad* ta a *Kaasum* saamba wēnd gidg b la me la sagllba ti b sān na n boola Mohmadi bi b yeele: yaa foom *Wēnnaam* nabiyaama wa la yaa foom *Wēnnaam* tvntvuma (*Wēnd* pvvsg la a tɪlgr be yinga).

Wēnd boola nabiyaam dāmba sēn dang taoore neb yo mense, la Tōnd le mikda me ti wēnd pa boola a tvntvuma ba

15. Svurat al Huguraat, 2

16. Sort al hugurat, 3-4

17. Svurat al nuur, 63

 Wēnnaam tuntuum-a Mohammad Wēnd puusg la tilgr be a yinga

raa ra ye ta a *Mohammad* wa la a Kaasum sām̄ba ye, ra boonda lame ti *Wēnnaam* nabiyaam wa la *Wēnnaam tuntuuma*, ti yaa a waoore la a ziiri paasgo. le b n ya nakēnsgo a sēn dat ti tōnd rike tōnd ne a nabiyaama *Mohammad* sūka.

Wēnnaam leemsa nabiyaam pugdba bāngre la zvugdo la mane sōngo, ne a *Mohammad* (*Wēnd* puusg la a tilgr be yinga): n yeele «*M wēna ne foom nabiyaam vvuma ti tōtba be b nin yilinga pogē n tūumdi*»¹⁸.

La tōnd sān gese *Wēnd* goma fāa sēn be a Alkoraan pogē wa *Wēnd* pa wēene ne bon naandga a to vuum sān pa *Mohammad*. La rī fāa ya sēn na vēnega a *Mohammad* zislem n kō tōndo.

Rī n so ti *Wēnd* a toore (a naam zēkya) ne malegsa poosd nabiyaama la le sagl sid kitba fāa ti b tēegd nabiyaam yele wankat fāa b sūui wā la b zilme. Ta a yeele a (*naam zēkya*): «*Bang ti Wēnnaam la a malegsa poosda nabiyaama, yaa yāmba sid kitba poos y yā la y kos tilgre a yinga*»¹⁹

Wēnnaam waoogra la manegra pa yāk todgs ye, ya kuuni sēn pa tar teka hal n ti tāt dūni saabo, rī n so ta a yeele (a *naam zēkya*): «*Fo soaba a Wēnd na wa kō foom kūuni sēn ta f raabo*»²⁰

La sēn wa n ti yuda fāa yaa *Wēnd* sēn zēk nabiyaam n yug a tuntuumba ne a nabiyaam dām̄ba fāa gilli, n mane ti nabiyaam alkadr n yud b fāa yēnda *Wēnnaam* nenge. ta a yeele

18. Hugurat, 72

19. Surat ahzaab, 56

20. Surat al duhaa, 5

(a naam zêkya): «*Tõnd zêka n tvntvumba ti b alkadra yud taaba, be b pogê sên paam n gom ne wênde, la le zêka kêer yud a taaba*»²¹

Ti gom welsdb yeele ti *Wênd* sên yeta a zêka kêer yud a taaba yaa tõnd zug soaba *Mohammad* (*Wênd pvvsg la tılgr be a yinga*)

Abdulaye sên yaa Abas biiga yeelame ta a woma nabiyaam tũdsda b sōsg pogê raa ra yembo ti b tēgd taaba n yeti: ti ad yaa yelsolma, *Wênd* bon naandsa pogê a yâka *Ibrahima* ti yaa a zoa menga menga ta to yeele ta a *Musa* paam n gom ne *Wênd* goma menga menga, ta to le yeele: ta *Yisa* yaa *Wênd* menga voosem la naane ne, la to le yeel yâ ta *Adma*, *Wênd* yilgalame.

Yu woto, ti nabiyaam wa yu mikba ti b ket n gomda ta a yeelb ya: ad m woma yi goma fâa:sid yaa sıda ti yaa yelsolma, ti *Wênd* zo menga menga la a *Ibrahima*, *Wênd* sid goma ne a *Musa* gom menga menga, la yâka a voosm sid nana Yisso, *Adma* me a sid yilgalame wâ fâa yaa sıda n yaa yelsolm, la pa pugb ye, maama *Mohammad* la *Wênnaam* nonga, maam n nan tok a nonglma tâp kaor dũni yikr raare, ta *Adma* be a tēngrâ la zēng sên pa yēnda.

Le b n pa pugb ye, yaa maam la pipi sugsda dũni yikr raare. Maam a *Mohammad* la pipi ned sên nan n deng pak Arzēn dagnoor a ti *Wênd* kêes maam ne sıdkōba nins sên yi talsa dũniwâ, la rēn me le pa pugb ye.

21. Suvrat al Bakarat, 253

 Wēnnaam tuntuum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

Le b pa pugb ye, la Yaa mam ziir n yud reng taoor la yaoolem dāmba gilli fāa²².

Wēnnaam tuntuuma (*Wēnd puvsg la tilgr be a yinga*-) le yeela zīga to yaasa: ti pa pugb ye, la yaa Maam la *Adma* koamba fāa zu soaba, ti pēgr tap kaoora be m nug talla pogē ti bon naands fāa be mam soalem tēngre.

Le be pa pugb ye Yaa maa la pipi ned tēngāong sēn dāngnd pārg ta a yi.

Yaa bilig kāensa yīgna, layel toor toor sēn be ne *Wēnnaam* tuntuum (*Wēnd puvsg la tilgr be yinga*) la *Wēnnaam* sagla a sid kitba ti b yi sakdba la tūudba, ne a nabiyaama (*Wēnd puvsg la tilgr be yinga*) lab Vūnde ne yelē nins sēn be-b vou a pogēwā, ti yaa wa b yadgdab tūuma a taoore (*Wēnd puvsg la tilgr be yinga*).

La tīkr zīng sēn be n yud vēnem, yaa *Wēnnaam* sagla (*a nam zēkyā*) ne sid kōtba, tīb tulg ne a tuntuuma (puvsg la tilgr be a yinga) ti b yaa sēn ket n wūgb puvsgā wā, ti yaa wa-b be a taoora ti b yetē: tilgr be ne foom, yaa fooma a nabiamā, la *Wēnnaam* yolsgo la a barkā ne foom.

Limaam *Abuuhamid Al Gazaali* yeelame: ti kaseta mango li fio sān na n zind maana, bi f zind ne zvsgdo. La a yeelame ti būmb ning sēn be puvsg poē ya f reng n-maan ti f zvsgda yi yilgemde ne Wēnnaam.

Yaa woto yaassa wa fio sēn yeele: soolem gil fāa yaa wēnd n so, to rat n yeele ti puvsg. la fio tog n yusa būmb ning

sên be f suue wā zāng faā, n manned tɪ yaa wa nabiyaama fo zi a taorā (pʊʊsg la tɪlgr be yinga) n yeele: (tɪlgre la Wēnnaam yolsgo la bark be ne foom, yaa foom nabiyaama) (Abuhamid Al Gazaali / 1/224.)

Chek kaiid Al Bagdaadi Kūds – a yela a sebra a naasa pogē. sên yaa chek Alaamat Sihab sên yaa Hager Al Makkib biiga Al obaaba a vēnegda tōnd kaseta vōōre: a yeelame: tɪ Wēnnam tʊntʊʊma yeelame: tɪ yaa wa Wēnnam meng vēnegame n winig (a naam zēkya) a poorē damba (pʊʊsg la tɪlgr be a yinga) tɪb yɪ mitba ne pʊʊsga tʊʊma tɪ b yɪ tēgdba, tɪ rɪ na yɪ sabab –n pass b Wēnnam zoeega”.

La gomda rat n yeelame: tɪ bōn naandg sên nong n tɪ yud Wēnnam ningē yaa tōnd zug soaba a Mohammad (pʊʊsg la tɪlgr be a yinga) yaa yēnda zislm n yud bōn naandsa faā gilli. Yaa yē n na n tɪ yɪ sugus yaoolem dare.

La wakat ninga b sên wa n zaāg tōnd yaaba Adma ne Arzēnā a leba a soaba a Wēnnaam nengē n kos tɪ loge la Wēnnaam maana la bas tɪ loge ne tōnd zug soaba a Mohammad (poos la tɪlgr be a yingā) sosg –loungo le yaa wa a sên veēg beoogo. Hala a tʊmsga wakate, n yaa pān toōg soaba la kāndigda ne neba faā zānga la kaset sên yud veēnem (pʊʊsg la tɪlgr be yinga) koe zisda tōnd yaaba a ādma sên wa n loi a yōsgrā pogē wā, a yeeleme: yam soaba –a Wēnde, mam kot f lame, ne Mohammad sɪd yinga tɪ f maan maam yaafa la f bas tilooge. Tɪ Wēnnaam yeele a naam zēkya – yaa m fo Adma fo yu wāna n bānga Mohammad? tɪ mam na pa naana? ta Adma yeele: yaa foom soaba Wēnde fo sên wa n naan maam ne f nugā n foos maam ne f yōora mam zēka –m zuga n yā saaē

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

wā b sēn golse: sob zēng kaye rilla Wēnde, a Mohammad yaa Wēnnaam tountvuma, yaarı n so t imam bāg ti fo pa rikd būmb n pass f yoorā rilla bōn naandg nīnga fo sēn nong n yuda. La Wēnnaam yeelame: f yeel sūd Adma. mam bōn naadsa fā ya yin lam nong yuda. A Mohammad yuvr yinga m naa basame ti loge. Bale sa n pa la Mohammad yinga m da kō n naane f oye.

Le ya woto yasa la tōnd na n yā nabiyaamdāmba faā paama waoogre Wēnnaam nengē ne tōnd zug soaba a Mohammad yuvr yinga (puvsg la tilgr be yinga) yaa woto la d na n yā ti tōnd zug soaba Muusa ti – b y a tolgē lame n yi a Mohammad poorē neda, sēn na yilē n paam a barka la yudlem ning b sēn segl N binga a Mohammad poor damaba (puvsg la tilgr be yinga).

A kattaadat sēn yaa nuumaane biiga -Wēnd su noog be a yinga- a yeelame. ti tōnd zug soaba muusa tilgr be yinga yeelame: yam soaba mam yāta sēn be walsē wā, poorē damba sēn yud somblem ti b yus neba soka. tib sagendē ne yel somya la b gidgdē ne yel kitı, maan bāmba ti b yi mam poorē dāmba, ti Wēnnaam yeel a naam zēkyā: bāmba ya Mohammad poorē dāmba, ta a leyelee: yaam soaba mam mikda poorē dāmba sēn be walsē wā: poor dāmba la bāmb la yaoolem dāmba la b le yaa reng taoor dāmba ne arzēna koōm. yaa m soaba maan bāmba ti b yi mam poorē zāma, ta a yeel a naam zēkyā: bāmba yaa Mohammad poorē dāmba ta a le yeele: yaa m soaba mam mikda poorē dāmbasēn be walsē wā. ti b gaf rāmb be b yaādē wā ti b karemda la neb nins sēn deng b bāmb taoorā rakaremda b gaf rāmba ne gesgo, ti b sanwa lilli b yimdalame.

La Wënnama kōobāmb rāmba ruslg pāng tōgo, a sēn pa le kō nen zēng yasa poorē dāmba ye. Ta yeele, yaa m soaba maan bāmb ti b yi mam poorē dāmba ti wënnam yeele: bāmb yaa a Mohammad poorē dāmba.

Ta yeele yaa-m soaba mam mikda poorē dāmba sēn be walsē wā, ti b kit sūd ne reēnem gafnamba la yaoolem gafa, la – bzabd ne tōntba, yaa m soaba mam kotame ti f maan bāmba ti –b y imam poorē dāmba ti wënnam yeele: bāmba yaa a Mohammad poorē dāmba.

Ta le yeele yaa – m soaba mam mikd poorē dāmba sēn be walsē wā ti bed kam sã n mams n sēn na tvm tvm sōngo, bat a pa loōg n tme, b golsda – a tvm sōngo la a sã n toōg n tvm b golsda boto buud naoor piiga, halē ti tã naoor kobsope (700) ta a yeele maan bāmb ti b –yi mam poorē dāmba. ti Wënnam yeele ya bāmb yaa a Mohamdi poorē dāmba.

Ta a yeele: mam mikda poorē dāmb sēn be walsē wā, la bāmba, b sugsu b lame ti b yaa sugsudba, la m kotlame ti b yi mam poorē dāmba. Ti Wënnam yeele: bāmba yaa Mohamed poorē dāmba.

Tvntvm Sahaabga a Kataadata yeela me: b yeela tōnd ti Wënnam nabiyaama a muusa me yāa walsa n yeel woto: yaa m soaba Wënnam maan maam ti yi a Mohammad poorē neda²³.

23. Inb kassir koraan vënegre 1988/2

La būmb sēn be bala, yaa ti sēn sing bōn naandg – n tal n ti tōk ne nabiyaam dāmba sēn yi saba n wa ne yolsg dūniwā yinga.

La sēn na n baase bāng ti neema, la vēnem b sēnguūdo, sigome dūni wā poor zugu, (mooga poor zugu) la yu wankat ninga wūntoog sēn wa n na n pusg ne sōdōre, la yu tēne, rasem piig la – a yubi “ rabiiyl a wale “ yaa yoom kobsnu, la pisopoe la a yembo 571. A yus rogma loogr poorē. Tı zamaan gilli fāa na n paam zislem. Tı ziigā gilla fāa na n paam zislem.

La sēn sing ne nabiyaam vēnegrā (puvsg la tulgr be yinga) Wēnnaam yolsgā pida ne moogā gil fāa zānga. ti yibeoog ne a peelem tedge, ta a kōbg teeme, ti zaabr lebg yibeoogo, ti tagsg pass zulem, ti goam lebg wosgo, ti gomgoamd-b passe. Tı bon naadg fāa pass ne neema, ti robs vigs n loi ta a kisraa gas-beda siigi n dooge. ti sūi pid n yilg ne barka laba- kāng pidame, n puugi ne yitēnsa fāa zānga: ziig fāa, la zamaan fāa. la bon ytsa fāa.

La ti sān da kae la tōnd zug soaba a Mohammad yinga (Wēnd puvsg la tulgr be yīngā) sēn tōōgē tigma yulma a meng yīngē ne Wēnnaam kUuni, ninsaal nedengā naan n paeela namsg la Wēnd pogē, halē n ti tōk yaoleem daare, talse ne ka pāng rāmba naan –n vēēge beoog n yaa yemse ne pōens rāmba bi pāens rāmb yemse. wēng naan –n paam songre ti sōmblem kong songre. Wēgdbā naan – n soog n duniyā ne wēgdo la maan n zook rāmba.

Nabiyaam Neodengo pa tar mak n taar ye

Yaa foam wēnnaam tɔntɔma fo sã n da ka waẽ la
dũniyã.

Tɪ puug buuda fãa ra kɔn puk ye.

La niuu buuda fãa ra kɔn yul ye.

La yoor buud fãa naan n kɔn bānga ādama nengẽ. Tɪlgr
be yinga

Belem buuda fāa kōon n paamē vōor ye

La duniwā naan n lisē ne yaamse la sū – sāamse la zu beedo.

Maoolaana Gelalalidiin Roomi ti togame ti yaa ti lae ne tōndo ti d maandē tēēgre ne yudlem ne tōnd zug soaba a Mohammad waooga (puvsg la tulgr be yinga) yaa yē la ned ning sēn wā robse. La a sāeeg zemsg tēng gāoong zugu, la zēk wēgd n bas sūiya la Roomi yeela sūur gomde:

Yaa foom zāmaan kānga more.

La ti sā n kae la tōnd zug soaba a Mohammad yinga (Wēnd puvsg la tulgr be yinga) ne a raooda la pānga, ne robso wāaba, fo naan n paeelame hal mosa wa –f yaab rāmba, n ket n tūūdē dobsa”.

Bāng ti nin saan zōang kōnga, sēn vēneg nēdg pogē, sēn yaa zitba, sēn da zāre, ne nekrā, : ne dūni paala yela.

Le yu wala zamaan paal dāmb sēn kong pānga bon naandg sēn pa tōe n tōog-n wa ne buudu, n ti taag yaoolem daare, la pa yē la: koraan eaglla koms-pānga? La koraan waglla, togsa tēng kodem yel –pioogds sēn pioog-n loog tēng kodem pogē.

Le ya woto yaas la koraan le yēse, yaa sa ne yel wosgo, La tuum wosgo, la nus tuum minim, sēn na n wa yi ne sēn

 Wënnam tontvum-a Mohammad Wënd puvsg la tülgr be a yinga

wate la ned ba a ye pa toög n yagsa a yella zîri la hal ne yella singrã yoom tusr la kobs naas ned b aye nan pa tōog n yagsa a yella zirye.

La hal ne bāngrã piuugr moogã weemsa a naasa fãa ned ba a ye nan pa gãand n yã tedgra a yellã pogëye.

Ne nabiyaam kãnga sën yi kûba, la a le yi zãnga, n pa tol n karem bil ba a ye ned ba a ye nengë a waame n na n fãa nebã faã gilli na n le togs moogã rãmb yel sën wate, la a le yi karensaamb keënga, Wënnam karembokã pogë a (naam zekya).

Tönd zug soaba a Muusa, a waa ne buud toor toore tülgr be yinga.

Tönd zug soaba a Daawoodda – tülgr be a yinga – a waame ne kosgo.

Tönd zug soaba a yisa–tülgr be a yinga – b tumsalame ta a wa agl neb ne zug songo la yök m menga.

La tönd zug soaba a Mohammad (Wënd puvsg la tülgr be a yinga) yaa tülgr nabiyaama, yënd waa ne woto fãa gilli.

A waame n wa winig sarı buud toore, la a le winig neba, yilgom-menga. La le winigib Wënd kosg ne sũ yilma la le winigb zug sōngo.

La le saglba tı b rawa belgb mens ne duni wã faasda, sën sataye.

Wënnam tontvuma (Wënd puvsg la tülgr be yinga) vvuma koon lik pogë: koong sën yaa koon zita yoom pisaase (40). nga la wa

Belem buuda fāa kōon n paamē vōor ye

La Wēnnaam tuntuma (Wēnd puvsig la tulgr be yinga) ra pa yi ti b mi a wa gānd daoogo sēn be tēng pogē be waazu maanda bi kandgda bi gom goamda, b rabānga la wa tāplbiiga. la baad ti sāmbug kae, ne a yooma sēn wa n ta pisnaasā b bānga la ne nedengo la nisaalem, wankt kānga.

La taoor t a yoomā pa ta psinaasā (puvsig la tulgr be yinga) ra pa womd ned ba a ye sēn gomd tēng bed sēn loog tēng kudemd yelle a le pa wane ti b gomd nabiyaamdan sēn loog yelle. A le pa wame ti b gomd duni yikr daara yelle ye, la le b pa wame ti b gomd bugum la arzēn yel me ye.

La baad ti yēnda yaa ned sēn yi n vu ne menga bala, ne a zug sōngā.

La rilla sēn wa lebg –n yi a – gaari hirra pogē wa la a yela faā teemya Mohammad (Wēnd puvsig la tulgr be a yinga).

La Wēnnaam tuntuma (Wēnd puvsig la tulgr be a yinga) a sēn wa singa a wēnd yinga boalā, la a koesā taagā arb rāmba tēnga rīmsame n miime ne yaeesgo la rabeem ti bala Wēnnaam tuntuma (Wēnd puvsig la tulgr be a yinga) a zislem peka, ne nopeka la goma sēn maan b koms-pānga yūnugb la wa tūim. Ti sūur gom n deng taab loi, ti zugd la no-peka la zislem peg kod fāa meneme, n zoe soole.

Ti sūur gom goomd b fāa pa le toē n yegla a sūur gomd miisira lalag zug a sēn da maand renreng n paame.

Yaa rī la b yeel yā: la a (ūmru t)imru ul kaees tao) a sēn wa n wom Wēnnaam yel soalm kānga a naam zēkyā:

 Wënnam tontvum-a Mohammad Wënd puvsg la tulgr be a yinga

Yaa foom tēng gāongo, vol f kooma, saase bas f niiba,
yaa rī la kooma boog yā tī yeela be saabē tī koglgīga wa yalsa
al Zuudi tānga zugu. Tī koēeg yeele kāab beed be ne wēg-m
mens rāmbā²⁴.

Sūur gom goamda ta sēn wa wom woto n saw ā a loogame
n la yetē: ned pa tōe yeel bumb ka yaasa ye.

Yōōd pa le b ne mam biiga sūur gomd yaglg yaasa ye

Tī bala gom kānga pa le bas bumb ye.

Sūur gom goamda sēn na yeel yaasa ye.

Ta a kēnga n tī ya ka a mam biiga sūur gomda sēn da
yaglg miisra lalga zugā, tī b kel n naag n yags ne bon yagensa
a yopoe wā.

Sīd sīda, Wënnam tontvuma (Wënd puvsg la tulgr be a
yinga) a bānga nedeng ne a vōorā zāng fāa giili ne a sīda ne
ninsal sēn da n sing n sig tēng zug n yaa wënd ledsda tēng
poor zugu.

A toōg – n gānga zēng raad sēn pidi, ne neerem gilla
fāa wa vouma zīnd n tare, la vvuma bāng n taare, la vvuma
kēgsgo, la nenbuima- voum zāabo, la tēms zood zaabo.

La yel kāensa, la sēn wënd woto buud fāa, bāngdba, la
bang mīth pa tōog- n deng – n wa ne a taara, bi n de n siinga –a
buudu, tī sā n pa b sēn gēes n ya poorē, la b yaool n yā ninsaāl
mams bd ges wosgpooe. la bang tī ninsaala b koamba, la baad

tī tōōtbā ya bāmbn tōdg n pag –b roto. N yaeesda – a wūntoogā vēenem sēn dat n puk b nengēwā.

Tī b toll n kel n pa b lika pogē, nhal tī tāmb sānda ne b sūiya keelem yinga b baas – n tuma ne Mohammad (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) sū keelem tūmde.

La baad tī tūntūma (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) a sūura ra ka puud ne b sū keelem la b ziilma sēn tut a ziig ninga ye. la a sēn da buud būmb ning yinga, ya – b menenga, la b potooğa. la ra yetame (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga): yeelb tī mam pa kot yāmb keoor buud ye mam pa naag neb ninsa me sēn maandb tūm yooda ye. ²⁵

Wā rat n yeelame tī nabiyaam (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) a tolga Wēnd sū noogo- a naam zēkyā-.

La a paamame (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) yooma a wae pogē bala, la yaa sēn wa n pagsd arb rāmba tēmsa, ne tap-biis pāng sēn zēms wa bæbā tapbiisa poitāab tēng tap-biisi. Rillame t a pagsga pogē, (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) a Daama yōe bone la pa yī wosg sēn sek toagsg ye.

La a pagsgā pogē (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) a tōōgame n tus pān –bēda – a yuba (Room la Fors) hali siige.

Yaa wotoone la tūntūma (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) tōōg yā, hal ne yel pioogdsa sēn da pioonda la hal ne rī fāa. A tōōgame n leg ninsaal tēng kodemda lebede, la a yēes wēgdo, la a bānesd b sēn wēg b brāmba nintāma, la a saagd kūbsa zut ne a bark nugā. la a yolsga vēenem da yume, fāagd ne

25. Svrat soaad aya, 86

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tulgr be a yinga

yure, la sū-sāamse (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) yaa sīda
(a Mohammad a a kif sēn yaa turkē) sūr gomgoamda togsa
neema kānga voōre n yeele:

Wīig ning; wankat a pēnegame.

A biim, a taame, kīib kānga, yoom pisnaase.

Bāng ti nao sēn duume n da kēnd, tula a yilgame ne
sīda.

La we la b sēn gū- a soaba, a yusa nedenga yembdē ne a
sūr- loeega fioosga, sēn sāēsge neb suiē.

A maooome n lub koayaasir pānga la kayaasir pānga:
pāensa – a yubu n bōgsgba bōgsg menga.

La a faagame koms rāmba, la ninmbāndamba, la lalse
sēn da pa be wat ned ba a ye potēere, ti wēgda, la yaoolga la
paoorā nan wa loogame ye. rilla b sēn wā ta a kingā n poōge.

Yaa sīda a sarī vēnga a sēn wa ne wā yu yolsgo ne
zamaan faā la (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) tēega a yolsga
pegs maasem ti to tēns nins sēn sakba n buud ne sīda.

La būmb ning sēn yaa soolem dūni pogē, yaa yē kūuni la
būmb ninga dūni sēn so gil faā yaa yēnda n kō (Wēnd puvsg
la tulgr be a yinga) dūniwā gil faā yaa a saam dāmba neb sēn
gū a soaba (Wēnd puvsg la tulgr be a yinga) yaa m soaba maan
tōndo ti d yi neb nins b sēn tums ne sak kanga tigungā rarre.

Tōnd zug soaba a Mohammad (Wēnd puvsg la tulgr be
a yinga) a yaa nabiyaam dāmbā ta tontvumbā faā zu soaba,
a yaamogr sēn yaa mog-yalenga, ti nabiyaam dāmba la
tontvumbā saeya ya kols n zoet n kiigd beenē.

Belem buuda fãa koon n paamẽ vóor ye

N taar ye hal ne tũntũmbã la nabiyaamdambã soorã sãn pẽneg tusa yi la kobg la pisnaasa wa sẽndb sãn geele. La sãn na n le paas boto- to yaasa. Yaa tedgr ning sãn tedga a voem zamaanẽwã.

Bang ta a nedenga la ninsaalma yaa mamsga sãn somb ti ratem buud faã togla a ratma beene.

Yaa woto ying la b tũmsa, ta a wa yi nabiyaam zamaan yaoolem yaa wotoone, ti pũvsg la tulgr sãn be a soab yinga bilig tũnda a menga zvũdo, n yeele:

“ b tũmsa maam ti-m wa pidis zvũg- songo”²⁶.

La sãn na n baase yaa ta a pa bas duni faada a poorẽ ye.

La a sãn bas bumb ninga yũda faado.

La yaa yẽnda la – a nedenga, la ninsaalma, la – a zvũgda.

La sũd sũda nabiyaam da yume togs-sũngo biligr sãn yũd nẽerm (Wẽnd pũvsg la tulgr be a yinga) a rayume, to n yaa neda la tũntũma ninga sãn golsa a vũuma tẽng kodemda gil faã zãnga.

Yaa sũda, bãng ti nabiyaamdãmbã tũrlema, ya b sãn yaa togs – sũng rãmba la bilig sũme. Rambã ne ninsaal togldo, ne sũda la yel somde.

B zvũgdã la b tũvmẽ, la b manesmã tallam n wa tũk ne tũnd dũnda raarã. La boad ti ra yãka tods ne zĩis sãnd bala.

26. Al muwata- husnul holk.

La sãn yaa ne zamaan yaoog nabiyaama (Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga) a vɔvuma golsa tēng kondemda, walg pogē, a goama, la a tɔvuma, a ziiri la pugbu. La bāng ta gom kãensa la a tɔvum kãensa gilla faã yu Wēnnaam nengē a naam zēkyã.

La sēn na yilē ti tōnd toōg n gidg d mens ne vɔvuma namsgã, la – a naoongã ne yel wēna, la sabaab rãmba, la yel lingdsã, yaa tɔlae ne tōnd ti d tabēnd ne nabiyaam zug sōnga wēnd pēgre la boblem meng ne wēnde, la a sũ noogã baoobo la a polemdã la sugri ne ballgo, la yalsgo la raoodo la yōtēgre, la sek m menga ne sũur loeega la neb sōngrē la waoore la gāng n menga la yals turga ne yel bēd la yel kids sēn togl watē tōnd vɔvuma pogē.

La baad ti sēn na yitē ti togs n ta sōng zind yel kãensa faã pogē wēnnaam a naam zēkyã a tumsa kũuni ti wa kō moogã rãmb faã gilli yaa yē la tōnd zug soaba a Mohammad (Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga) sēn yaa kãndgda zanga faã ne a vɔvii yilgemda n yaa togs n ta sōng soaba a Mohammad (Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga) a yaa togs n ta sōng soaba la mams n sōng soaba, ne vũun sēn nan wata, hal n ti tōk yaoolem daare la kɔraana waglla togsda tōndo n yeele:

Wēnnaam tɔntɔvɔm (Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga) a nedngã talla kōbg toor toore ne a zugda la a tɔvuma la manesma, tagemsã sēn rēneg la sēn solge, a toōgame ti ninsaal bānge la a wome. la nabiyaam nedenga pida ne kãndgo la yē menga yaa sida, a yu togs sōng soaba la mams sōng soaba (Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga) sēn vɔvii n vɔvumde ninsaal pogē wã.

1- Fo sãn yaa ned sēn yaa rakãagre, n tar arzeka, bi-f tags ne gang-m-menga, la nabiyaam zĩrã, sēn yi wao- zisga –

Belem buuda fãa koon n paamẽ vóor ye

puvsg la tulgr be a yinga- ntõog soog Arabsa nanambeda, ne-b tẽnbeda, n toõg-n takb n waa- a nonglemẽ wã.

2- la fo sãn yaa ned sãn yaa tẽng na bedre, bi-f rik Wẽnnaam tuntuumaa- puvsg la tulgr be a yinga- n maan togs n ta sõngo, ti a vuuma, ne mak n tãatba: kifẽnddãmba-la wẽgdb tẽngre.

3- La ti fo sãn yaa boaada, bi-f rik Wẽnnaam tuntuumaa - puvsg la tulgr be a yinga- vuuma n maan mak-n-ta-sõngo sãn tũme ne raodo, lakang pang sakre ne wakat ning bæeba sãn wa n toga to a lui bæeba nugẽ wa, {badre la hounaena}.

4- fo sã n yaa karensaamba, bi-f tags nabiyaam ninga sãn karma a soaba a Wẽnd saglsa ta a sũura pid ne bark sãn waoogẽ.

5- fo yaa bang baooda bi-f suur-f menga, Wẽnnam tuntuumaa - puvsg la tulgr be a yinga- sãn wa n zii a gibriil-taorã, ne zvgo, la gãusgu, la nonglem.

6- fo sã n yaa Wẽnnaam ying boaada, n kõt neb pu-peelem nekãndgo bi-f kelg ne-f tubre kẽlg Wẽnnaam tunuuma ne-f tubre- puvsg la tulgr be a yinga- la-f kis a kẽlgrã, la-f sũũrã, n kẽlga a bu-bugsga t -a wat ne yam goama la yẽsgo, yẽ ne a tuud-n-taasa, miisirã poga.

7- la ti fo sã n sõngda sıda, n gãd sıda sõngre ti yaa rı, la-f tuomde, ti se-tæg la soãngd yaool n kaeẽ ne yel-ning sãn pak foom a ye, bi-f ges Wẽnnaam tontoon vuuma - puvsg la tulgr be a yinga- a vẽneg ne sıda, wẽgdb la pokerba taoore, ta a boolba ne kãndga, la saglse la a ned ning-b sãn mongã sõngr buuda fãa gilli.

8- La fo sã n toga a bẽ, n, kaooga –a poora, la-f sããma-a yela gil fãa, n yuga, bi-f tags n ges ne-f nifu la-f yam la-f potẽẽre ne Wēnnaam tuntuuma - puusg la tilgr be a yinga –sẽn wa n toõg makk ramb ti b loi a nugẽ, makk pãkra raara, la hal ne r1, fãa a paa beene n pẽg Wẽnde, - a naam zẽkya – la a bẽ-a yogmda zugu- puusg la tilgr be a yinga- ne gang-m-menga {kẽoongo}, ti yaa wa ned sẽn be miisir pogẽ.

9- fo sã n yaa ned sẽn yaa kokoaada, ti f rat n pids-f tuuma ne sıda, bi-f rik Wēnnaam tuntuum wa mak sõngo, - puusg la tilgr be a yinga – ned ning sẽn gang tuum-na kẽndre b sẽn paam nsooge-nadiir koamba tẽnse, la haebre la fadak rãmba temsa.

10- La ti fo sã n yaa sããna, n ya-f yembre, bi-f tags-n-ges kũb ninga:

Abdullae ne a Aminat sẽn wuuba-a soaba, P-t-y-

11- Fo sã n yaa ra-sõn-beele-f rik, ra-sãng kãnga vũuma, n maan togs-n tã-sõngo, ra-sõng ning sẽn da gũũda-a baabila abiitoaalib-rũmsa Makk tẽn-peelma zugã.

12- Fo sã n yaa tuumda, bi-f rik ninsaan-kãnga yela, n maan bilg-n-ta sõngo ninsaal ning sẽn da yĩta ne yagma la bõees, n tongd-n kẽnd- sããma-la yaman.

13- Fo sã n yaa babuuda, bi-f rik Wēnnaam tuntuuma buuda, n maan mak-n ta-sõngo- wakãnt ninga sẽn wa n kẽ Makk nanam- beda nẽnge, n yã, ti kellẽ la bilfu, ti zabr kẽẽ ne-b suka ti lebg ko taab, ta a na kẽ ne a yama la a buuda minima- p-t-y- na n kitb reglg kugrã-A zĩĩgẽ, yaa woto, n winigd -a buuda minima puusg la tilgr be a yinga.

14- La wěngeg-n-togl-n ges yaasa; a tēng kodemda sēn tɪ ta zīg ninga.

15- Leb n ges yaasa, yu yē la ned ning- puvsg la tulgr be a yinga- sēn zind Madiin-miis Kēēnga pogē, n kaobuod ne zēmsgo, ne zem-taaba, la zems-taaba, nin-bed la nin bōaan svka, tals la rakaagb svka.

16- Fo sã n yaa pog sɪda, bi-f tēēg nabiaam wagllã sēn zind ne a pagbã-tōnd zug soaba a Kadige, la Aeseta, rike mams-n-ta sōngo boto, a nēngē.

17- Ba tɪ fo sã n yaa baaba bi-f rik nabiyaam baablma n, maan togs-n-ta sōngo A sēn wa n yaa-a Faatma zahraa baaba --Wēnnam sū-noog be a yinga-- n le yaa hasan ne hoseen yaaba, _Wēnnaam sū-noog be-b yinga_.

La fo sēn wa n tɪ tɪ bumb ning, la fo sēn wa tɪ wēnd bumb ning fãa, la fo yel la yelē sēn wa n yaa toto, fo wa mikame tɪ tōnd zug soaba a Mohammado yē n, deng-n ye, togs-n-ta sōngo, la, mak-n-ta sōngo, la mams-n-ta sōngo ne yel kaēnsa pogē.

Yaa sɪda yaa wa tōnd sēn dēng-n yã, la-d bāng tɪ nabiyaam vuuma n pid- yud ne mak-n-ta sōngo ne neb gil fãa, la sēn wa n tɪ yud fãa yaa ya nib nins vuum sēn be-b yunr la tēng pogē wã la bilgr bala naab, vuum ne tajg vuum pa yit togs-n-taar ye talg vuum ne naab vuumpa yit togs-n-taar ye.

Yaa foom da-sãn-beele, yaa foom pog-sãn-beele, saag-n-gō-n gese, la-f gāand-n-tags-n-gese yaa ānda n tog ne togs-n ta sōng dūniwã roog oogē ka ? la mam yē kōn tuusa fo yingye, la

 Wēnnaam twntvum-a Mohammad Wënd puvsg la tulgr be a yinga

mam yetame:- zamaan yaoolem nabiyaama- tōnd zug soaba a Mohammad- puvsg la tulgr be a yinga-.

Yaa woto ti nabiyaama togs-n-ta sōnga a kēnga taoore hal wusgo - puvsg la tulgr be a yinga- sing ne (Al yatimmu) ti yaa yē la kong-pang soaba pipi ninsaala vuuma zind-taare pugē ti ri poorē, ta- a maana ta a yik-n-kēng taoore, ne vuum gil fāa halē n ti tāāga-a teka. yaa yē la tēng soolem, la nabiyaamblma.

Le yaa woto la-d yāee, ti nabiyaama-vuuma nao yakēmd kēnga taoor, ne zugd bilig-n-taar sēn ka to. hal ne veoba la taeab ning sēn be ninsaal vuumā pogē.

Yaa woto la-d bāngd ti nabiyaam vuuma-p-t-y-ba, ned sē n wa n ti maan toto ba ned sēn wa n yaa toto, la a be yelē ning pogē, ne ziiri, la zī-zīiga, ba t -a zaoorā zāntlem sēn ti zēk-n-ta zīig ninga-a vuuma pogē, A ket n wēnda, mak-n-ta sōng ti ned fāa toē n toōg n tagsa-a buuda-a n-apān-tōōg, la a minim, la a bāngre.

La sēn na baase; puvsg la tulgr sēn be a soab yinga -Wēnnam kō-A la yel-soalem, ti yud bōn naandsa gil fāa (a naam zēkyā) a yu mak-n-ta sōngo ne bilig sōngo, ne zīig fāa, la zamaan fāa ne ninbeda, la ninbaoongo.

La a tōōgame- puvsg la tulgr be a yinga -n pidis makr buud fāa, la mamsg buud fāa, n kō sūd- kitba bamb la neb nins sēn yi yam zulms rāmba, ne a nedenga bānre nedeg ning sēn yi togs-n-ta-sōng ne duniwā rāmb fāa zānga.

La paremdb nins sēn paremdba. Tī bamb toē n bāng bumb ning sēn be ne ninsaala yelā, la a yelē wā, ti bala bamb yaa mams-n-ta sōme ne neb nins sēn kellba-la sēnwa n ti yud

taaba –yaa (philosophi) rãmba, sên yik n yals-b nao-bi-zutu, ti bãmb toẽ n toõgame, ti sên lil fãa yi viuugẽ n yi vëẽneg, ti neb yã-ne-b yam, koesa: b yaa ka-pãng rãmbã, la yam-koeses rãmb-daar fãa, la zĩg fãa rilla nabiyaam dãmbã, la tũtũmba la nin-san-sõme, nins sên tũũd-b bãmb soyã ti bala nabiyaam dãmbã reegda-b yamã, la b goomã Wẽnnaam nengẽ B waame, wa teesdba, la kãndg sên yit Wẽnnaam tõõg weengẽ, ti b kit-b gilla fãa sida, B gilla fãa reegd-b buuda sên yit Wẽnnaam tõõg weengẽ wã n tãasdẽ, -(Anaam zẽkya) la bãmb ra yume. n yetẽ. daar fãa, “yaa woto la Wẽnnaam saglɔg tõndo” la bãng ti philosophi rãmba hal ne bãmb sên tẽẽd ti b yaa sagend-ba la kãndid-b ne neba ne sida-sora, la hal ne woto fãa b mɔng-b la Wẽnnaam yel soaandsa bãngre. Tĩ bala tagsga, la b yama la b putẽya baasame, n yaa koeses-b soaba taoore. Tĩ bala b wata ne buudo, ne-b yam, ti yaa wa-b neda –a ye, sên da yet daar fãa - “yaa woto la-m nẽ” “bi-m tẽẽdame ti yaa woto” -la yaa ne yãs-taab ning sên be-b sũka la tõnd na n mik ti sãnda sããmd taab gesgo, ti sand-b kiisd taab goama ti kẽẽr me yagsd kẽẽr-b ziri.

B pa sagl-b mense, B le pa sagld-b zĩndi-taasme.

Yaa (Aresto) la woto hal ne yẽ sên tõõg n tlig yam zãnd-duuda la zvgd-zeng raado, a ka paam goam sên yi Wẽnnaam nengẽ ye, yaa rĩ n so ti ned ba-a ye pa sak n kis sid ne bumb ning yẽ sên wane, ne a yama ye, yaa rĩ n so t-b miiẽ ti nin-kãẽnsa buudu, b pa yilg-b sũya, b le pa yilg-b mensa ye la b tagsgã la b tuumame le pa bi n pid ne bũmb ning sên na song-b ti Wẽnnaam tõõga yi Wẽnnaam tõõg weengẽ n wa-b nengẽ ye.

La bāng ti pa tōōg sēn yud la sēn toē n toōg n yus ninsaala a yaamē wā la a ninbaāngē wā, yaa Wēnnaam Alkuraana, yaa Al kuraana yē la Wēnnaam wī-kegeng la a kō –A yembsa, ne a zamaan yaoolem nabiyaama puvsg la tilgr be a yinga. - yaa sid bilg-n-ta sōmē wusgo, bee Alkuraana pogē sēn winig tōnd zug soaba-A Mohammad vuuma sēn yaa būmb ninga.

La tuum wusg sēn yaa tilae ne ninsaala sēn yaa roagenda sēn na yi lē t -a paama-a sēn tulla a naanega pugē wā yaa-a yals turga, la a rāmbdē ne kuraan waglla sida, la nabiyaama gom-yilmawā.

Wēnnaam tuntuum- puvsg la tilgr be a yinga – Abasa ne tōnd yel bēda, a yuba, ne kāndgo, bāmb-b yuba la kuraana, la sūnna. ti Alkuraana, la sūnna bāmb-b yuba, la rēēnem, la yaoolem daar zu-noogp, yaa bāmb =-b yuba, la tēēgr sēn ka saabo, ne (vēēnema belem) puvsg la tilgr be a yinga. -la sēn le paasd woto yaa ti tōnd zug-soaba-a Mohammado, Anba ra pind n bu-A la nonglem wusgo taor ti tuntuuma na pa siga-a nengē ye. Yaa ri ti yi tjlai ne a neba, ti b na n boonda ti-A sidnaaba, la A basemyam. n yetē: {foom la a basemyam, yaa foom la a sidnaaba}. Wēnnaam tuntuuma- puvsg la tilgr be a yinga- taba-a nengē wā; sēn be a nengē wā.

Yaa sida neba fāa wa n bānga-a ninsaoblema sēn pa yāk toodga, la a zugda sōmblema la a nēēma, la a yals-turga sēn tit a zīīg ninga, la a sida, la a sidlma, hal ba ti taor ti nabiyaama nan pa sīgā sid sida b maanā nonglem, yaa rilla ta a neba ra sondida ta “a basemyam” la a rasid kisa- mens ne a sēn yeel fāa la a sēn bu buud ning fāa gilli- puvsg la tilgr be a yinga –ne wankat njng-b sēn wa n pa zems taaba, ne ānda n na n degl

Belem buuda fāa kōon n paamē vōor ye

kug-sablla a zīḡḡ wā?la rilla wankat ya-b sēn lebsd (Kaaba)
lalsa meeba.

La kaset sēn be n sīdgd nabiyaama –p-t-y- t -a (Harkal)
sēn yaa (Ruum-rīma) sūka-A (Abaa sufyaan) sēn da yaa
Wēnnaam tuntuum bē meng-menga taoor t -a nan pa kē
moeemda ye –p-t-y- yeleele rī ying yāmb da rōtala ne zirim-
beed taoor t -a nan pa yeel būmb ninga-A sēn yeta bi? la a
abuu-sofyaane, ka paam būmb ba-a ye, A sēn na n yeele, rilla
a sēn yeel bala:- (a yoe)

Ta a yeele: rilla yinga –“A zāmdame bi?” ta a yeele:
“Ayoe” tōnd sēn sing-n be ne a hal sēn kaoose, tōnd pa mi
būmb ning-a sēn tumda-a pogē, la mam pa toe n le paas
gomde-a to ka ti sān n pagom- kānga.

La bang ti Makk rāmb sīdgdalam n kōta sīd ne būmb
njng-A sēn yeel fāa ti bala bāmb pa bānga ne zirimbeed ti sā
npa sīd ye la basemyam.

(Buhaari, bad “whay, 6-Assalaat -1-” Assadakaat, 28, Algihaadi 74.)

La raara-a yembre, la a buugehil- yeelya – ne a tūūd-n
–taasa yeelyā: nabiyaama- pūvsg la tūlgr be a yinga-la bāmb n
yaool n da yaa-A bēeb meng meng, b yeelame: yaa Mohammad
ne wēnnaama, ti tōnd pa yagsd foom zirimbeed ye la baad ti
yaa fo sēn wa ne būmb ninga la tōnd pa kit sīda.

Yaa woto Wēnnaam yel-soalem kēeng na n sig Wēnnaam
tōog wēngē ne yel-kēēng kānga loiisa.

{tōnd mii veēnega, ti b gom kānga sīd sāmmda-fsūūrā,
la sīd sīda foom la b rīkd, wa ziri be-ned ye, la baad ti

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tulgr be a yinga

yaa Wēnnaam yel-soalema, la Wēg-m-meng rāmba kisgda}
(Suvratol ānaame, 33).

La yel-pioogds njng sēn yi sabab, n kit ti nebā fāa hal ne
tēn-kug-koodba, fāa soandida ne “Mohammad base-m-yam”.
Yaa a vvuma gaf-rāmb sēn tēēgda a yella- puvsg la tulgr be a
yinga-.

Ti yahood damba rūm-guud-a ye, n wa tontvum ningē-
puvsg la tulgr be a yinga- (haeebar) zābra rare, n wag gomme
ne a - puvsg la tulgr be a yinga- n tat n kē moeemdā, n naag
moeembā ti Wēnnaam tontvum - puvsg la tulgr be a yinga-
yeela t -a sā n data boto be a lebg-n ti lebs rūmsa-b rāmba, la
a yaool n wa ta a na kēēsa moeemda.

La rī wankat ti zābra woglame wosgo zab-zabda-a yuba
soka, ta kom la ko-yūūd kenge ti kom la ko-yūūd kood kēēre.

La sā mikame ti woto winigdame ti yaa būmbme, a le
winigda Wēnnaam tontvum zug soanga sēn loog-n ti ta zīīg
ninga la a roglem-menga-minima, ne a poore dāmba, la bas-
m-yam guubu, la a guusgu, ba ti yaa wankat kegms wankate
la zi- m kegms yalsgē.

La sid-sida tōnd tog paama yōōd ne nabiyaam zugda ne
a yel zisda, ti tōnd sā n dīk yoo-doorā, la yoo-sigrā sēn yi yel
kēēnga wa koarengo, n kōt tōndo, wa koarenga, ne yellā sēn
wa n ti ta zīīg ning sēn seka a biibakar siddiik na sida la a sak
n tū, Wēnd sū noog be a yinga-

“la t -a sã n yume, n yeele, sid-sida, A yeela sida.” Yaa sida, la ad yu buuda, ne zemsg la zem-taab ned ne a to sũka, ne yolsgo, la ninbaan-zoeer ning sãn zĩnda, A vuuma pogẽ wã-pvũsg la tulgr be a yinga- pa tõe n geel ye. A le yaa biligr n winigd bũmb ninga-A sãn tũme ti yaa togs n ta-sõngo, la biligr n-ta sõngo ne mooga rãmb fãa gilli, halẽ n ti tãag yaoolem daare.

Adem biig fãa yaa vẽnema sãn pinda, n wit ne moogã, rãmb fãa zãnga. la a nedengã sãn welg toor zalle, ti yõ-naandg fãa pa toẽ n tõõg-n ne sid ninga-A be a pogẽ wãye.

Le yaa woto biligr la tõnd na n le yã, ti sãamb wosg sãn yaa bãng bed dãmb sãn yam-bed sãme rãmb sid kil sida, ne yin sidga ne d zug-soaba-A Mohammad zislma, la a ziirã-pvũsg la tulgr be a yinga- la a paoogã la zug-nooga, yaa sida (Atũmaas karliili) kĩa-A kibare; n yeele: “sid-sida-A waoogã yu vẽnem pãragre, yoon-lik pogẽ” (biritaaniya) gaf kod pogẽ gulsu be, n winigda-a yudlema -pvũsg la tulgr be a yinga- n yeele: “t -a Mohammad-pvũsg la tulgr be a yinga- t -a sãn paam bũmb ninga, la a sãn ti ta zĩng ninga wã nabiyaam fãa pa tõog n paam-a buudu, ti b gomd ti nin-sõng ti bãngda, bi ned sãn yaa tẽẽda; bi diin soaba, ne nin-saal ne a tẽng kodemd ne a waglma ye”.

Abe saniis yeelame:

“ti -b bãng t -a Mohammad -pvũsg la tulgr be a yinga-

Yaa yẽnda-a yud manegdba gil fãa ne manegre, ti pa tũ ne modgr ye, le pat ù ne rillame yaas ye, ne neb zems taaba”.

Asatãnlĩi- liinbuul yeelame:

 Wënnam twntvum-a Mohammad Wënd puvsg la tulgr be a yinga

“Tı-y bāng tı raar ninga-A Mohammad sēn tōog-n paam sōngr sēn yi Wënnam tōog weengē ya-y le bāng tı raar ninga-A Mohammad-puvsg la tulgr be a yinga- sēn tōoga-a beeba, ne sōng kēoong sēn yi Wënnam tōog weengē, wā, wankat kāng pogē bala, A le paama sōng kasēnga, sēn yaa-A menga yudlem.

La yu yudlem kōnga, la a sēn sak n yus neba-b yembdē wa.

La- A maan (koreese) dāmb bas. tı looge-tı pa tū ne yaood ye tı boto loog tı gūbg ne (Makkrāmb) gil fāa zānga-baraare,

La gulsda ye: (aaresra)(giilmaani) yeelame:

“la sid sıda tōnd fāa maana kaseto, ne a ziirā zēkrā-puvsg la tulgr be a yinga- Makk pakrā raara, ne a sūūra sēn pa yik ne Makk rāmba, ne tvum nins-b sēn da tvum ne a wā- puvsg la tulgr be a yinga-

La ra toē lame, n lebsb-b wēnga ne maan-n lebsga la baad tı - puvsg la tulgr be a yinga- gidga-A tap-biisa tı b ra wa yus ned ba-a ye ziim ye, t -a yols-kēoonga wēnege t -a pēg-wēnde – Anaam zekyā- ne bo to, tı Wënd mepēga” le yaa philosophi A yembre- (Aloofiit) yaa yēnda n yi rēēnem neda, sēn degl fārens-tōdg-sōnga tagsg tāng koeemde, yoom - 1789- taoor tı ninsaal sıda paoong nan pa moon ye, la rı wankat tı yaa-a sēn wa n karemd tēnga noe rıkr bāngre yaa rılla wankat la a yā koraanā ne noe nins-sēn be a pogē wa yudlem, t -a yeele: “yaa sōōr wāna ? la-f menga zēkra ne-f yella ? yaa Mohammad ! la sidsida fo sid zēkame n tı ta yingrı ne-f booda zēmšgā, fon zēkame, n tı ta zīig ning ned ba-a ye sēn pa toē n tōōg n taēe,

Belem buuda fãa koon n paamẽ vloor ye

halẽ n wa tõk ne rundã fãa, ned ba-a ye pa toõg-n ta, rı poorẽ yaas ye”.

La woto yaa yudlem sidsida be sẽn sak n tũudẽ, tı yi modgr ne a t -a bãnge, la a kit sida la hal ne neb nins sẽn pa kô-b sid ne nabiyaama-pvũsg la tılgı be a yinga bãnga lame n kis sid ne a yulema, la bãngrã, la yam-zulenga.

Tı ba la vuum sẽn tũũs toor zalla, ne nabiyaama-pvũsg la tılgı be a yinga- winig yela gil fãa sẽn yos-taabã tigma taaba-a pogẽ n pid -n puug ne zvug- sõngo.

La yella woto wã, a pusga vẽnem gẽesdba sor zugu. la a sorã sid yaa vẽnem sẽn pa kiidi -pvũsg la tılgı be a yinga- la a sorrã vẽnema sid vẽnegame n wit weemsa zĩga fãa ne ned ning sẽn nonga geesgo. Sıd da yu kandida, t -a bilig-n-taag pa bee n ye-pvũsg la tılgı be a yinga-

Bãnğ t -a gil fãa sẽn yi winigr la leesgo, la vẽnegre la kãndg-n tõng taab-toor zalle, ne Wẽnnama tũntvũm- pvũsg la tılgı be a yinga – A ra yum n tıgim buud toor toor sẽn yaa ninsaalb gil fãa zãnğa, la sidsida A tõõgame tı neba kõbg toor toorã gil fãa kẽ ne taaba, n sũ-ne taaba n lebg bu-yende, hal neb goama yõs-taaba, la b bang-n-taara yõs-taaba, la b buuda gõbga, yõs-taaba neb rog-n-mika, la b rog-n-yã wã, la b minunga la b togs-n-taarã fãa sẽn yõs-taaba, neb vũuma zĩd-n taara.

La b zĩga pogẽ be yel ba-a ye, ra ka be a pogẽ, sẽn tõe n gida ne a sẽn dat n kẽ moeemda ye: bũmb ba-a ye ra ka be-n gidgd neda, rillame, me, ra ka be sẽn tõe n gidg ned ba-a ye

 Wënnam tuntuum-a Mohammad Wënd puusg la tilgr be a yinga

ne moeemda suk kôôm ye, la b bāngrā baoob zīgē me, ran a yi n yaa sēka ne ned ba-a ye me ye.

A zīga ra yume, n yaa bāngr zi-suka, ti b nadgd pānga ne ninsaala, A sēn pod-n yaa ninsaala ying bala, la pāens-rāmb ra be a pogē ka pāens rāmb ra be a pogē ti welg tob la tūūs-taab kaeē ye la yāmb tōe n le gesame, yaasa, neb nins sēn pog-b tōnd zug soab-a Mohammado- puusg la tilgr be a yinga- yāmb na n wa yāa nin-bēd-bēda wala: Annageesi: habas naaba. la a zilkiilata: homaeera naaba. La a fiiraooze, Addiilamiyo, la a farwat ma-ani, la a obaeed ben gegfara; ommaan naaba la a makabooda; yaman naaba.

La ti fo sã n le ges yaasa fo na n le mika bāmba suka yaas-nin-bēd sēn zī, wala; Bilaale. la a Yaasire, la a Sohacebo, la a Habaabo, la a Ammaare, sēn yaa nin-bēda.

Fo na n le mika-b suka yaasa; yemb-pogse la pog-koapa, wa la: Somaecyata la a Labiinata, la a Zinniirata, la a Nahdiyata, la a Ummu-obaeesa, le yaa yāmb sēn na n mik yaasa, Wënnam tuntuum tūūd-n taasa suka - puusg la tilgr be a yinga- ti nin-bēd sēn yaa yam-dāmba, la yā-yug rāmba la tags-bēd-dāmb la tags-yug rāmb, la yam-wogd-dāmba.

Yāmb na n le yaame yaasa neb sēn manegd-b la b le tōe ne manegrā, ne tūuma ne yam bāānse le yaa neb sēn mi, moogā ne a yel soadsa gil fāa nti sa, la b tōe n tōōg n yaa tēnga tuntuumdba, ne-b yam-pāense.

La sid sīda Wënnam tuntuuma Ap0gd-n-taasa yume, na n gū-tēmse, la b gūū tēms wusgo ne-b buuda minim teka, la b paama soolem wusg-n soog-b bu minim pogē.

Belem buuda fãa koon n paamẽ vóor ye

La síd sída-b síd tóogame, n sãeeg bãane, la laafi la sũ-noog neba fãa sũka.

La b fãoogame n kê, ne neba ti yaa wa ya-b ma-biis, la b saamb-biisi ti njnsaalb na n paam zu-no-kasẽng-b tuga maasem tẽngre, la b lembd, zem-taab la zems-taab noosẽm-b bv-minima pogẽ.

NO YIIBENGA

❁ *Wēnnaam tontvoma zu zēkdem- Wēnd prvsg la a
tūlgr be yīnga.*

❁ *A zogda zekame n ti tōkd ādsā.*

Wēnnaam tontvuma zog zēkdma

La ti tōnd sǎn n zēkd nens n gese tōnd na n singrā halē n tal n wa tōk rūnda, tōnd pa na n tol n yǎ ned ba a ye sēn singa a vvuma yel koareng la a gees la vaeega a vvuma ko sood pogē fo kō ned ti b geesda a vvuma yela, la yelē ne nadg pānga ne toog belem la sog toiingo ti yaa wala b sēn kareme, la b geese, la b vaeese la b pēese, tōnd zug soaba a Mohamad - Wēnd pvvsg la a tulgr be yīnga- vvuma, ne koareng, la winigri, la gēesgo, la vaeesgo, la yolsgo.

La ti tōnd sǎ n modga koan n togs yel toor toor sēn tūus ne a vvuma, la a nedengā sūuba - Wēnd pvvsg la a tulgr be yīnga- dūni wā karas pēela gil fāa kōn sek ye.

Yaa sda moeemda bang minima, sēn tuk būmb ning ti yaa a yēgre, bi a singre, yaa Alkoraana la sunna (Hadiisi) yaa bāmba b yībā la moeemda yēgr zīiga, n dikd nabiyaan - Wēnd pvvsg la a tulgr be yīnga- n taasd dūni weemsa a naasa fāa gilli. Tī yaa wa b sēn le toomd yēnd pogē yaa ne nadg pānga. yaa moeemda gaf koda la b gaf paala gil fāa nadg pāng n tome la b sōnge, la yaa gaf rāmb sēn da reng –n gols hal yella singrē sēn yūd wa yoom tusr la kobs naase(1400) la gaf kāensa fāa yaa Alkoraana vēnegre, la ninsaal vēnegre, yaa yē la tōnd zug soaba a Mohamad - Wēnd pvvsg la a tulgr be yīnga-.

 Wēnnaam tuntuuma-a Mohammad Wēnd puusg la a tilgr be a yinga

Yaa yel sēn pa tōe n tōoge, ti tōnd tōog n bāng ne d yama pāens, la d ninsaalma seglg sēn yaa koēega, tōnd pa tōe n sid bang tōnd zug soaba a Mohamad - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- sēn sid yi yel soalma a naang n wā ye: sid yii bōn naan yel soalmmenga. a mengē wā ti bala ned sid pa tōe n sid bānga – a Mohamad vēenema ye. “Al nnūuro l Mohamadya”. tōnd na n mamsa a zi kānga ne nadg pānga ne wēnnaam tuntuuma nedengā sēn yi togs ta sōnga vēnegre, ne d pān tōog teka ne biligr toor toore.

Wēnnaam tuntuuma nenga nēerem la a naanenga la zogdo - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga-.

Bāng ti wēnnaam tuntuuma - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- yii belem sēn lal Baraka ta a buuda pa naan tēng poor zug ye. A naanga pida ne neerem la rasānde, a vuuma fāa pida ne kāndgre la teesgo, la tōnd sid pa tōe n togs būmb ning sēn tog n togsa kaane ye. ne a Mohamad nedenga pidba, la a vuuma - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- yaa woto la Limaam Al kurtobi yeel yā: bāng ti Wēnnaam tuntuuma neerma la rasānda - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- pa vēnege zāng ye (la ta a sān sid vēnega zānga a tūud n taasa ra pa na n tōog n zēk b nens n gesa ye). yaa tūud n taasa neb bilf bala n tōog n zēk b nens n gesa.

Yaa bāmb bilf bala n tōog n zēk b nens n maan kaset ne a nenga nēerem vēenem - Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- halē n tege ne Wēnnaam tuntuuma sēn be neb daar fāa la zīg wā.

B kōo kibare: ti nabiyaama -- Wēnd puusg la a tilgr be yīnga- sa n mii yita n wata a tūud n taasa zīgē ta sa n yi n watē, ta a Buubakare la a ūmaru zi b soka – wēnd sū noog be

b yinga ned ba a ye, pa tõe n zēka a neng n gesa ne nini ye, rilla a Bubakare, la a Umaru. yaa bāmb b yiiba bala n da tõe n zēk b nens n gesa n yōgemd b noyā, ti noyā, ti yēme get bāmb b yiiba n yōgemda a noore. ²⁷

La Umaru sēn Aas biiga yeelame: (wēnd sū –noog be ne a: yaa yē n kēes moeemda misra)

A yeela a vu yaooga pogē: «mam da pa nong ned ba a n le yūd wēnnaam tuntvuma ye - Wēnd puvsg la a tulgr be yīnga-.

Yaa yē n le nin wagl n yūd mam nif gesg pogē. La mam da pa tõe n pids nina, ne a gesg ye a waoogr yinga. La ti b sā n baood ti mam bilig m kō n tōog ye». ²⁸

La nabiyaam, barak nenga ra sāeega bok m meng la sūnoogo ne neb nins sēn be ne a wā. Yaa neng sēn yūd nems fāa ne neerēm, la yilgemde. La hal la a tūud n toaga a ye: ABDULAHİ sēn yaa SALAAM biiga –wēnd sū noog be a yinga sēn yaa yahood dāmba bāngda taoor ta a nan pa kē moeemdā yii raara a ye la a yā wēnnaam tuntvuma bark nenga pa ziri be ned neng ye²⁹.

Bang ti nabiyaam nēerma, la ziira la a peelega la sōmblma –wēnd puvsg la tulgr be a yīnga- pa tar mak n taar ye. ne ziig ning b sēn pa le baood mak n taar. La bilsg yaas ne a wēnnaam tuntvuma yaas ye (wēnd puvsg la tulgr be yīnga).

27. Termizi /16/3668.

28. Muslim iimaan, 192, ahmad 4 199.

29. Turmiizi Kiyaama 42 /2485/ibni maage /1 Ahmad/ 451/5.

La wēnnaam tontvum (wēnd puvsg la tilgr be yīnga) ra nong n tedgdame ne yelē la yel nins –a yāt ti nooma la le tedgdē yaasa ne a sēn yāl yelē la yel nins ti pa yit-a noogo. La yel la yelē sēn da tigm-a ningē: yaa yin bugsem sēn vut la yān zoeere la tēeg turga. la a sūurā bugsma zulma ye. vuvug ka be sēn toē n tōog n bilig yē kaye.

La a neera vēenema sēn be a nen wandē wā la a yīnga laafi wā la goama fudgrā la a zvugda rāmbgo la zilem peka la no pek-a yēsga pvgē wā la a no goama ne a vēenema.

Wēnnaam tontvum (wēnd puvsg la tilgr be a yīnga) ra pa gomd goama ne sug lvung ye a goma gil fāa ra yaa yam goama la bu minim la saglse la pu peelem. b ra pa bānga ne goam nins sēn yaa b yeelame, a yeelame ye. La ra pa gom goama sēn pa tar vōor ye la a gomda a da a goama ti zemsd ned fāa vumbo la a bāngre (wēnd puvsg la tilgr be a yīnga).

Wēnnaam tontvuma yu gāng m meng soaba n yaa bugsga a sā n da laadē a pa laadē kaasdē ye a laada gil fāa ra yaa no yōangeng ba la.

La ned sā da yā wēnnaam tontvum ne lingri a yaeesdame. Ta a menga tedge.

La ned nung sēn tūuda wēnnaam tontvum daar fāa a minimdame, ta a nonglema passd-a sūurē wā ne a (wēnd puvsg la tilgr be a yīnga).

A rayume n waoogd yudlem dāmba, n waoogd ned gāa ne a yudlem. a ra yume n waoogd-a roagdba la pētē n taase la yagse. A ra yume n maand manes sōngo ne a yir dāmba la tūud n taase la neb fāa gilli.

A ra waoogd-a tuum komb waoor menga, n yelgd b fūt ninsa a sēn day ere la kōt b rub ning-a sēn dite. a yu kōata n le yaa yudlem soaba ne le yaa yoalsda n yaa ninbāanzoeta. A yu dūni lalga la raood soaba ti tilae sã n boole, n le yaa sũ maasem soaba yel pakr zĩsẽ.

La yel sēn boond ti pa toẽ ti tōnd tōog n winig wēnnaam tuntuum kūuna tek ne sēn togda.

Wēnnaam tuntuum da yu me (wēnd puusg la tilgr be a yīnga) n kōt ned ning sēn pa yaesda naoong kūuni.

Wa tōnd zu soab-a Geebr yeelame (wēnd sũ noog be yinga) a yeelame: *“B nan pa kos wēnnaam tuntuum būmbu ta yeel ti ka be ye”*.³⁰

Puusg la tilgr be soaba yunga ra yu neerēm soaba n yaa zog songo soaba n yaa tuum sōng soaba, n kaagd- a rogdba ta a yols kēenga vēnegẽ, ne zogdo.

La tuum neere la a maand ne neba manes sōng sēn yaa neere la gidgd- a menga ne zog wēng buuda fãa.

Puusg la tilgr be yinga yeelame *«būmb pa be sēn yaa zisg n ti yud sid kit zislma yaoolem daar ye ne a zog neerã yaa ti y bāng ti wēnnaam gēeda tuum wēnse»*³¹.

Wēnnaam tuntuum yu sid soaba ne pulenga. Yaa yēnda yud neba fãa ne yam silem la a yela gil fãa segda ne pēgre la pegbo.

30. Muslim fadaayil, 50

31. Turmiizi (2002)

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tulgr be a yinga

La puvsg la tulgr be yinga soaba ra zīg ne sū saams la tagsg sēn pa wāagde la sīndma n da yud a goama la ba ta sã n gome a goma pa waoogen ye (wēnd puvsg la tulgr be a yīnga).

La a gom bilf ba la A ra tigma goam voē wvsgo ne goam bilf bala, b kō-A la govum ne pēka.

La a sã n gom e-A goama ra kēeda sūiīē, la a ra basda goam ne sug-lvungo, zem ti yaa wvsgo bī yaa bilfu.

A ra yu sū-bāānem soaba, ne a rog-nēoga. hal ne gesgā, yaeesga La a kānkāe wā. la a ra pa nong –n gēēd ye, rillame t -a wa n yāāme ti b rat n wēga sīda ne ziri. la a sã n wa mikame ti b rat n zāmba sīda, rī wankate, a gēēdame halē ti b wa ti lebs sūd-a zīīgē la rī poore ti sīda sa n leba-a zīīgē, a gēeba sigdame. La puvsg la tulgr sēn be a soab yinga ra pa gēed ne a meng ye, la a ra pa kīsd yella a meng yingē ne yeel ning fāa sēn yag ne a menga neodenga ye, a le pa kīsd, la maand tak-n –taar ne ned buud fāa ye.

La puvsg la tulgr sēn be a soab yinga ra pa kēēd zakē t a pa kabs ye. la sã n da kē a zakē wāme, a pvit -a menga kō wankats zīīs-a tāaba a zakē wā.

1 poiira ne wēnnam tontvum tuudum.

2 poiīyñbēnga, ne a zaka rāmba.

3 poiitaabēnga yaa-A menga.

La a ra tūūsa wankat ninga-a sēn poiin kō a menga n lagm ne neba fāa; fāa-la toore.

La a ra pa mongd ned ba-a ye ne a tolsem ye. la a ra pak a sūurā ne neba fāa gilli – puvsg la tulgr be a yinga.

La a sã n da kē miisir puga, A pa zindid ziiga-a yembr ye. a zindida weend sēn ket ziig ninga.

La a ra gidgda neba tı b ra tūūs zīg n zīnd ye. tı ba la ra pa nong tı b na n wa paas tūdum zīg-a ye pvgē.

La a ra pa nong tı ned wa kē miisir pogā, n tedg-a meng yelē n lebq bon-zēnga, tı wa yı sabab tı yi waoog-m-meng la tedg-m-meng ye.

La sã n da kē neb sũka a sēn yā weend ziig ning bla a zindida.

La a sageng ned fāa t -a tum wa yē sēn tumda.

La ned sãn wa kosa-a yel manegre a pa yalsd ye tatao bal la a manga yella, zem tı yaa yel –kasēngo, bı yaa yel-bila. la ba t a sã n pa toōg-n-maneg-a yellame, a pa lebsda soab nug zaal ye. a noogda-a sũura negom noodo, la goam sēn yilgd sũūrı. La puvsg la tulgr sēn be a soab yinga ra lagmda neb b sũ sãamsē.

La neba fāa gil yaa yembr yēnda nengē, ne fome sēn yaa ned ning fāa la yelē ning fāa. b zīisi, la b zı zīisi, la b talga, b bāngda, la b zıta, la puvsg la tulgr sēn be a soab yinga, zīndga zīisa, ra yudlem nong n ges, zīgga ra yaa yudlem baoob zīgga, wala: yōk-m-menga, la s-tōogo, la bāngre, la yān-zoeere, la sugrı, la boblem-m-menga, la basm-yam. puvsg latulgr sēn be a soab yinga ra pa kãabd neda-a tum wēēs ying la a zams ying ye rılla, t -a yaā ned ninga sēn dat wıdgre, A wıdga, n winiga

 Wēnnaam tuntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

la a winigda lame, n tees ne yam ti yēme soab rik ne putēēre,
la a winigda la ne kōbg sēn be neere, sēn na yilē ti ra namsa-a
soab ye.

A ra pa yaamsd a meng ne neb yelē, la b zams sēn solg la
sēn vēnege. la a meng puvsg latilgr be a yinga, ra gidgda neb
ne tvum kãensa buudu.

La bon naands zug soaba, ra pa gomdgom zaal ti sã n pa
goam sēn tar biis ye - puvsg latilgr be a yinga- la a zī-zīsame
ra pidame, n pug ne neb la nonglem la sū-noogo, ti bala a sã n
da gomda, p- t-y- neb nins sēn zī-ne a wã fãa kelgda ne tub sēn
wumda, ti yaa wa-A yūnug-b la tum. Yaa woto n da ya-b yelē,

La bāmb mensa ra togsda yelē kaēnse yelē: “yaa wa tōnd
zulē wã niuuni, n be, been e”.

Wēnnaam tuntvuma zvugda-- puvsg la tilgr be a yinga-- A
zvugda wila a tūud n-taasa, n buiiba, hal ti ra yaa toog ne-b
ti -b ra tōog n paam daood n toglb nensa ne a nenga n svka
yel ning-b sēn data. yaa rilla n so, ti b nong n segend n bêt-
weend ti weoogē Arabsa sã n mi n yi-b wetē-wã wa n na n
svk nabiyaama- puvsg latilgr be a yinga- yel wvsg n kondē
wã-w- s- b- y-

Wēnnaam tuntvum- puvsg latilgr be a yinga- A yu mams-
sōngo la bilig-n ta-song-vvuga, sēn vv1, la tagmse, ne maneg
sōngo, A vvum a woglem gil fãa. A pa tol n yeel būmb ba-a
ye sēn da ka be a sūūrē wã ye. la a zvugda, la a minunga, ra yū
koareng sēn vv1. la a ra pa sageng. ti b tum-tvumd ninga menga
sēn pa tumd ye.

Wēnnaam tuntuum gang-m-menga puvsg latulgr be a yinga

wēnnaam tuntuuma- la puvsg la tulgr be a yinga- la hal ne a wankata.

sēn pa yī wok wusga. La hal ne rī fāa paama zī-zīg sēn yaa yaleng kēenga, la naam sēn yaa yalenga, nob buud fāa sēn pa na n tōōg n paam-n t -a zīgē wā dūni poor zug ka, A yu ned sēn paam n soog neba sūya, la b pūtēya, la b tagso. A yu ninsaalba Karen-saamba, yaa ned sēn yī wa Karen-saamba ne nin-saalba fāa A yu ned sen yī togs-song soaba wa Karen-saamba, la wubda, ne mooga rāmb fāa zānga.

A yu ned sēn pa wēneg n ges naar buud fāa dū.

A yu ned sēn pa wēneg n ges naar buud fāa dūni pogē, b di k n loba-A nao-kadma tēngr ye, -p-t-y- A yu ned sēn gūusa a meng ne a gang-m-menga, wa sēn looga, a kelln paame n gūusa a gang-m-menga wa-A penda, n da vuī sug-moaag pogē sug- mo-talg pogē, sēn zems bala, bi-b sēn me a soaba ne tandaā, tān moaaga a ra gāee pīir pogē, sēn wog ne moodo: soom- piig- moodo, la a ra pa yer-fu-bed-n yī n maod kēnd n kondē ye: a yera fut sēn zems bala. la wankat sānda, a sā n mi n ka paam wa bumb sēn na gāande, a pēgd a soab a Wēnde, la a bao kugr n loe ne a pogā n gāad ne kom.

A yume n tokd wēnd, ne a kosg daar fāa ne bas ti loog baoobo, hal ne Wēnnaam-a naam zekya-sēn maana bas ti loog ne a tuum-Wēes sēn loog la sēn wate.

A rayume n yalsd ne yong halē t -a nao-wā mota. a ra yume, n nong tales la kūbse, la sēn ka-tar-b neda. la ne a

zislma fãa, a ra yume, n yaamsd a meng ne neb sën ka pãnga-talse, la nin-valemse, la a tēēgd a yolsgo pegs ne ba. la makk pakra raare neba sën yã pãn-kēeng ninga wã yaeesg la rabeem kē-b sūiē wã, ti b yasē, ti b yēna pābd-taaba, rabeem la yaeesg keelem. La neda a yembr n wa n pēneg Wënnam tuntvuma - puusg la tilgr be a yinga- n yeele: yaa Wënnam tuntvum - puusg la tilgr be a yinga- winig maam moeemda, ti Wënnam tuntvuma - puusg la tilgr be a yinga- Yik n winigda moeemda, n tēēgda makk kēnda yelē:

puusg la tilgr be a yinga, a wa n be Makk n yaa valenga, n yeele:

“zem-zeme, bāng ti mam pa naab ye, mam yaa pag biig bala n dit sagb ne zēēdo” yaa woto la Wënnam tuntvum – puusg la tilgr be a yinga- paam-n ta gang-m-meng zīīgē, ti nin-bedr buuda fãa pa toē n t -a zīīgē wã, ba ti yaa pēem. La rēnda, wankat pogē Wënnam tuntvum vēnega-A Buubakr sidnaaba, a nong n taaga, la a tūūd-n taaga – tēnga pogē-leokr sën yaa nēere, ti bala a kēe miisir pogē n gad a saamb nūg tallē la puusg la tilgr sën be a soab yinga sën yã woto wã a yeelem: “for a kō n basē nin-kēem-a zakē wã ti-mam waēe n be” la Wënnam tuntvum - puusg la tilgr be a yinga- a winigda a menga daar fãa ti yēnda menga yaa kong pang soaba.

«yeele, ti mame yaa ninsaal wa yamba»³²

Wënnam tuntvum - puusg latilgr be a yinga - A ra gūusda-A poorē damba hal wusgo, A ra gūūsd-b lame sën na yilē ti b ra wa lvi meneng pogē, wala sën deng-b bāmb taorā

sën da lvi wā. yaa renda la a sën paas gome- kanga n yet-b yilemdē yā-a wā. “Abdullahi” A nēkda neba raar fāa ti b ra wa waoog yēnd ti waoora, wa loog ye. yaa rī la a yeel yā:ra waoogd-y maam wala nasaar dāmbā sën waooga-A maryam a ye. bang-y ti mam yaa yamba; yeele yā;” Abdullahi wa rasuuluhu (Al haeesamiyi 2/21)

Wënnam tuntuum- puusg la tilgr be a yinga- a tara -koastou ti b yelē ti: Algarraa-o- ti rapa-a naas tukda, la b sën wa n vēeg-beoog, n puus sō pusing puusgo, b talla kas-ata n wa regle, ti neba gūbga-n yasē, la neba sën wa n lebg wusga Araabga ye, n yeele Wënnam tuntuum- puusg la tilgr be a yinga -: “yaa boē zīndg la woto?” ti nabiyaam yeele: puusg la tilgr be a yinga- mam “bang ti Wënnam maana yem-waglle A pa maan maam yem- tōnglg la ninpanand ye” ti rī poore ti Wënnam tuntuum yeele -p-t-y) rī-y yā-a kiremsa- A yubu fāa, la-y ruuga-a pagda ti barak be a pogē. sën na n baase; ya-d bang ti Wënnam tuntuuma- puusg la tilgr be a yinga – A pa tol n tum wa nebā fāa sën tumda ye, ne waoog-m-menga, la belg-m-menga ye. la būmb sën le paas woto yaasa A yeeleme: yols-y-yā, A la-y pēnegdē, la-y noogdē, bang-y ti ned ba-a ye tumd pa kēēsd-a Arzēna ye. la a tūūd-n taasa yirba ne A gomda, - puusg la tilgr be a yinga -

A gomda woto wā yirba - a tūūd – n taasa, ti b suka, “ti b hal ne foom fāa, yaa wënnam tuntuuma” t, a yeelba: hal ne maam fāa, rillame, sugrā yaa sōma.

La. a yolsgā, La a bas ti loogā” Albuhqri, 18 muslim, Al musnafi kiin. 71, 72, Wënnam tuntuuma – puusg la tilgr be a yinga a nekd a poorē dāmba, ne- neb nins sën yerb fut ne maan

 Wënnam tuntvum-a Mohammad Wënd puvsg la tulgr be a yinga

ti neb yã wã. t -a yeele; neb ning sën yelga – fuug ne waoog m menga, la wuk –m –menga, la belg m menga la maan ti neb yã yinga, ne yel soalma, la zëk-m-menga, Wënnam yelgda paoori fuug yaolem dare.

Yaa woto yaas la puvsg la tulgr sën be a sooba yīnga yã” Wënnam pa get ned ning sën yer a fuug ti vuud waoog-m-meng ying yaoolm daar ye”³³

A le yeelame yaasa; “neb ning sën yelga fuug vënëg-m-meng ne maan ti neb yã yinga, bɪ maan ti dūni rāmb ges yinga, Wënnam yelgda yaolem- dare, rilla poorë, ti b tusa n lob bugmë” _ (ibni maagi, 24)

Sën na n baase, Wënnam, – Anaam zëkyã Arapvita vuuma meng – halë n ti tōk ne f āa sën yaa yēnda meng rēnda. La – A sën da vuɪ vuum ninga wã, yaa vuɪ sukēnde, ra paooda – n yuda neba fāa vuuma.

Wënname tuntvum waoora; Akūūna Puvsg la tulgr be a yinga.

Wënnam tuntvuma – puvsg la tulgr be – A yinga – ra yeta – A menga ti- b sagla yēnda t, A kō, yaa re, ta- A yeele; ti –b bāng ti wēnde_ Anaam zëkya A yaa yē la kōta yaa yē, la soalem naaba.

Yaa sida, A safwaan ben umaeyat maana kaset ne Wënnam tuntvuma – P-T- Y – Amaana kaset ne Wënnam tuntvum _ hunaeenan _, la toa _ I fā, taor ta – A nan pa kē

moeemda ye, la – Alagm-n taasa kasemg wankat kañgo la zebra poorë, Ara bee ne wënnam tuntvuma – puvsg la tulgr be –A yinga - l Gi- I raanata _ la puvsg la tulgr sënbe – A soab yinga sën wa n giligd-n get zebra faada ta –A sofwaan ben umaeyat pogda wã, A Sofwaan da tara (siiba) wa gesg bala, Nkënd la –A get (siiba) wã t -a kënd la –A tar gesg bala, n mik wënnam tuntvum nē-A lame ngeta. La tuntvum wa n suka lame – puvsg la tulgr be A yinga - ziiya “ yaa Abou wahaben- (siiba) wã nooma foom la?

La a yeti inye. ta ril “yaa foom nso, ne sën be a pogë faa” t a sofwaan yeel wakat kanga; ned ba a ye, yōor nan pa yī yilgmde, wa wotoone ti sãn pa nabiyaam kanga yōor ye. Mam maana kaseto, ti soab sën tuud kae ye rilla Wënde. t a mohammad yaa a yamba, la a tuntvuma. La a sak n kē moeemda ba raar zīg pogë be bala.

La a sën leb– a nēbē wã “a yeelame; ya m neba, kē y moeemda, mam wēnēna ne Wënde, t, a mohammado, a kōtame, hal n ti tōk ne ned ning sën pa zoet- a talemdu”³⁴

La sën le paas yaasa, neda ye wa Wënnam tuntvum nengë puvsg la tulgr be a yinga a waa a nengë n wa kaos būmbu, la Wënnam tuntvum katar būmba ye. sën na n kō a ye, la a yikame, ntī rī samd n na n wa kō rao wã la a puleme, t a na n wa yao samda a soaba.

Ara yu wa a yaaba (Ibrahim) tulgr be a yinga a ra rita ne Saūmba, a pa basd sãn ta a rit- a yembr ye. a yume n yaood ned sën ki samde, ti sãn pa be a yeela a neba ti b yao samda.

34. Muslim fadaa – il, 57- ; 58- ; Ahmad, 3, 107

Lara pa puvsd kūum ning sēn tar samd n pa yao ye, bi ned sēn ki ne samd ye.

La puvsg la tulgr sēn be a soab yinga ra yetame; a yēs zisd pogē “kōdata; a pēe ne Wēnde, a pēe ne arzēna, a pēe ne neba. n zāra ne bugum, la beed soaba a zāra ne Wēnde, a zāra ne arzēna, a zāra ne neba, n pē ne buguma”³⁵ la hadiisa a to yaasa; yela a yubu, b pa lagemd taab ye; sid kit nengē ye “Beedo, la zv̄g wēnga”³⁶

Wēnnaam tuntuvm Wēn Zoeega Puvsg la tulgr be –A yinga

Puvsg la tulgr sēn be – A soab yinga ra zoeta Wēnd n yud neba fāa zānga. A kosa A soaba wēnd ta A leemsa ne wēn zoeega, n yete; ya –m soaba kō-m yuv̄r wēn- zoeega la-f yilga, yaa fo n yud somblem ne- Ayilgre yaa fo n soa-A, yaa foom la – A soaba. – (muslim, 73)

A yeelame; ya-m soaba, mam kot flame, ti-f kānd maam; mam kot- f la kāndgo, la wēn- zoeega, la faaslem, la tareṃ “ (muslim, 72) yaa –A wēn- zoeega yinga la a v̄v̄i wa talga. yaa r̄i, la a aeeseta sēn yaa sid kitba mawā yeel ya, wēnd su –noog be –A yinga. wēnnam tuntuvm, - puvsg la tulgr be –A yinga- zakā rāmb pa tol n di n teg ba raara- a ye. A gāanda kom rasma- a tāabo halē was aka –A soaba –a wēnd boole, - puvsg la tulgr be –A yinga (bouhari, 22- muslim. Zohd 22-. 2.)

35. Termiizi 40/ 1961

36. Termiiz- 41/ 1962

Wënnam tuntuum da yum n kengda- A poorê damba ne wën zoeega, n yeelê; “ned ning sën yuda neba fâa mam nengê, yaa wënzoeta. neb sën be a pogê, la ziig ning- b sën beê”³⁷

A mi n yetame “ bang-y ti mam nong-n taasa la wën zoeetba”³⁸

A yeelame; zoe wênde, ziig ning fo sën be a faa, la tuntuum sôngo, ti tuum-sôme yêesda tuum wêense, la-f zugi neb ne zog sôngo, – wënnam tuntuum puusg la tilgr be a yinga – A veenega sor ning ned sën na n ntû, nti paam wën zoeega – n yeele;” yamb pa toe n yi wën- zoeta, rillame, t -a wa-n tûog- n basa bumb- ning sën ka yelle”³⁹. Wënnam tuntuum da yume, n pa welgd ned ne a to ye. - Puusg la tilgr be a yinga- A ra geta neba fâa ti –b yaa yembre, A yeelame; “yudlem pa be, arabg ne nin-zêngsukaye la yudlem le pa be nin-zêng ne Arabg suk ye, le pa be nin-zêng ne nin-sablg suk ye, le pa be nin-sablg ne nin-zêng tèn suk ye, rilla wën-zoeega”⁴⁰

Yaa woto la a wën-zoeega, wa zug-soaba-Ayusa sën yeela- tilgr be ne a-ti ned n waa-A nengê, n yeele; winig ma “yaa Karen-saamb song winig maam bumb fo sën mi, la mam yaool n pa mi-a ye? Ti kôt maam yôodo, ti yaool n pa namsd foom ye”-ti yeele; “yaa boe la yê?” t, a yeele; yâmb yeta wën-zoet wânwâna? T -a yeele; yellâ yaa nana”; ya-f nong wënnam ne sîda, ne-f sîurâ, la-f tumda-a yinga n yaamsd-f menga “t -a yeele; ne-f pângâ sën toê la-f yolsdê-f buuda koamba? Ne-f

37. Ahmad 7- 235; haetumi; 9/22

38. Buudaawooda /1/ 4242.

39. Termiizi, kiiyama, 19/2451

40. Ahmad, 5/ 411

menga yolsgā” t -a yaa foom a Karen samba sōngo, mam buuda koamb la anda ramba ? “t, a yeele; yaa a adem koamba gil fāa. La bumb ning f sēn pa rat ti b kō-fō, bi-f ra kō-f to ye; sān yaa boto, fo yaa wēn zoeta sīd sīda.”

A umaru ben hataab- wēnd su-noog be be ne a. a suk-a obaeeya ben kaab, raara-a yembre – wēnd sū-noog be ne a “yaa moeemb naaba, fo nan tū sor sēn tar gōos la?” (t -a yeele; m tūme) t -a yeele “la yaa boe la maan yā” (t -a yeele; m nadga pānga) la a yeele; yaa boto la wēn zoeega.

La neb nins sēn pē ne wēnnaam tuntvum sūurā nti yuda yaa wēn zoetba p-t-y- yi-A mo-aazi ben gebal nengē, wēnd su-noog be a. Wēnnaam tuntvum sēn wa n tumsa-A mo-aaze, puvsg la tulgr be a yinga- t -a kēng yamane, la a yume, n yāagda-puvsg la tulgr be a yinga- t -a mo-aaz-zao rūnga, ti wēnnaam tuntvum – puvsg la tulgr be a yinga- kēnd ne nao, Abon zoambdga tēngr, la A sēn puvsa wēnna wat ne a. Ayeelem; “yaa mo=aaz rī, yinga fo tollame n le seg maam, yvum kānga poorē, bi ? sānde-sānde, fō na n wa puvsgda mam miis-kānga, bi mam yaooga” la a mo-aaz l sigl kunkuma- wēnd sū-noog be a yinga - ne welgr ning sēn na n welg yē ne wēnnaam tuntvum suka- p-t-y- ti rī poorē t, A wēng ntog Madiin sēne, n yeele; “neb nins sēn waoog n yud mam nengē yaa wēn zoetba, ned sēn beē fāa, la zīg ninga-a sēn beē.

5 A Duni yigisgu puvsg la tulgr be ayimga

Tēms wvsg sakame, n gāng-b mens n sak tū moeemda soolem tēngre, la tōnd zug-soaba-A mohammad puvsg la tulgr

be a yinga-naama-soolem tēngre ti b sūi-yaa noodo, ne-b mense. La puvsg la tulgr sēn be a soab yinga, ra sooga tēms wvsgo.

Araabsa tēms fāã gil n boodē, la hal ne a ziirā, la a pantooga fāã t, a tōe n toma-a sēn data, rillame, t, a vëegda beoog-n kel vu ne a vu nana wā sēn raa sēn kōm vvuma, puvsg la tulgr be a yinga.

La a ra yeetame:, puvsg la tulgr be a yinga –mam menga pa tar būmb ba-a ye mam sēn so, ye, la a kisa kibare, ti būmb fāã yaa Wēnnaam sēn polme ne a pānga.

La zaana gilgame, hal ti paoog wosg siga-A nengē -, puvsg la tulgr be a yinga – ti yogma ra tokdē, la b zit argegs ne kogendo, kogen-beda n peegdē, n debd (Mandiina).

La, puvsg la tulgrsēn be a soab yinga-ra poita la gil fāã ne a tood-n-taasa ne sēn tar-b zu-loeega. La, puvsg la tulgr sēn be a soab yinga- ra vu ne dūni yīgs-kānga-A vvuma pogē, yaa rī la a sēn da yete:” ? p-76- la rasem wosg ra pioogda la noor wosg fāã A rāee kom- (Ahmad 6\217; ibni sa-ad\1\405)

Yi-A Anas ben maalik nengē A yeelame mam kēe Wēnnaam tuntvum nengē-, puvsg la tulgr be a yinga t, A be a pi-gaaga zug t, A zu-koka be a zuga tēngr sēn yog ne moodo, ti neb sēn yaa-A tūud-n-taas me, wa kē-A nengē, t, A Omar me wa ta n be koome Wēnd sū-noog be ne a ti Wēnnaam tuntvum yiki-, puvsg la tulgr be a yinga – la a sēn yika, baad t -a t, A Omaro pa yā būmb ba-a ye sēn tio gaaga zug ye, la pi-gaaga maana-A yinga ti bug-n dik vūuni; pīrā vūuna buga-A sī wā ti vūuna bug-n be ying ti zīdba getē n nēē.

La a Omar- sēn yā woto n sa wa A siglga konkoma, ti -, puvsg la tilgr sēn be a soab yinga – yeele: “yaa boe n yābsd foom yaa Omaro” ? t, A yeele: Ne Wēnnaam ti mam da pa mi ti fo waooglma ne-f ziirā la-f soolma pānga sēn ti ta zīg ninga ti fo waooglma le yūd dūni wā gi fāa Wēnnaam nengē-A naam zēkyā –t, A kisraa la a bamb yiiba gāe n deemd ne dūni wa ne būmb ning-b sēn deem ne a wā, ti foom Wēnnaam tontvum, puvsg la tilgr be-F yinga –wa gae zī-kānga woto wa mam sēn nē wā.

Ti Wēnnaam tontvum yeele:-puvsg la tilgr be a yinga “Ri yinga eo sūura pa noom ti bāmb sā n paam dūni wā bi tōnd paam yaoolem daare? Bi fo sūura pa noom ti bāmb sā n soog dūni bi tōnd soog yaoolem daare ? t, A Omar yeele « inyey » la a yeele bi-f bāng ti yaa boto“ (Ahmad, 3, 139-)

Wēnnaam tontvum a A bilga-A ne dūni wa -puvsg la tilgr be a yinga – n yeele” mam toog ka be ne dūni wā la būmb ning sēn be a pogē gil fāa, ti bala maam ne dūni wā yaa ned sēn zomba-a runga n kēn- n ya, n ti yā tūg maasm n bodg n soole, n yi n loog la a bas tūga ne a maasma, yaa wotoone la a vūuma - puvsg la tilgr be a yinga - !

La Wēnnaam tontvum -, puvsg la tilgr be a yinga –A yaesda A menga b sēn na n wa ti sokda geelga rare, ri so t, A ra kotē n yetē: “ya-m soaba vūum maam ne talemde, la-f reeg mam yōora t, -m yaa talga, tūgim maam ne tales yaoolem daare” (termiizi, 37/2352)

la hal ne nabiyaam dānb fāa sēn da pind n bāng bāng vēenega ti bāmb bee basem yam pogē ne Wēnnaama ti bāmb ne Arzana kōoma no-koeem ka be wā rullame ti b le bānga

bāng vēeneg yaasa ti bāmb me yaa wā neba fāa, ti b na n paama sogsg yaoolem daare: ri yinga yāmb taasa tuntvumda wala sēn segd ti b taasa bi ?la naar ning Wēnnaam sēn kō yāmba, ri ying-y yika ne Wēnd pēgr la a soeesg bi ? yaa boto ying la Wēnd koeeg yeelya – Anaam zēkya ((Ne Wēnnaam tōnd na sok neb nins –b sēn tom-b rāmb nengē wā ne Wēnnaam tōnd na sok tuntvumbā)) (Ala a-raaf, 6).

Tōnd zug soaba Mohammad sūura bogsem Wēnd puvsg la tulgr be a yinga

Sid sīda Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tulgr be a yinga a ray ii sū tōog soab ti yaa n ti loge, yaa sīda puvsg la tulgr sēn be a soab yinga wa n yaā raa-a ye ti rao tobs sor pogā t a tiri n yals ta nenga mooge.

T a tūūd-n taaga a- Wēnd sū-noog be a yinga –na n zoe n ti bus kol-kooda ne tom, ti ri poore ti puvsg latulgr sēn be a soab yinga na n loog tar sora poga Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tulgr be a yinga a ra sagendame ti ned fāa manga-a manega, la –a toeenga, a ra pa nong ti ned kam, basa-a toeeg ti yaa sāee wa saas-mood ye, la a basa –a fut ti yaa rēgd ye.

“Ned kam fāa togame t a fut yaa neeba, t a yerem yaa neere la raara a yembr la Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tulgr be a yinga a raw a n kēe miisr pog raara-yembr n yā rao-a ye, sēn wa kē t, a zuga-zoobda ne a toeenga, la raoa me sid bāngame t, a sid lebq yi n ti manega-a zuga ne a toeengā n ye lebq wa kē, ti Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tulgr be a yinga- yeele: “pa

 Wēnnaam tuntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

yā wa la sōma, n yūd ned sēn na n wā kēnd t, a zoobda ne a toenga yaa zuui wa-a soeetaaan teedo” .

Sēn na n le paas yaasa Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tilgr be a yinga –A yāa raoa-ato, t, a zoobda yaa piuu nsaege t, A yeela: yāwā rī yinga “ rao kānga pa tōe n paam sāasg sēn saasda a zoobda la “? A le yāa rao yaasa, t, a futa yaa kēe rēgd kāada t, A yeele: “ rao-kānga pa tōe paam koom sēn na pegsa-a futa la ?” (Aboodaawood 14\4062)

Sēn na n paas yaasa rao-a ye da kē-A nengē - -, puvsg la tilgr be a yinga-t, a yaa wēnga, n yaa rēgdo, n yaa yūugu, t, A yeele: “rī yinga fo tara ligd bii?! T, a yeele: inye, t, A yeele “ ligda yīi yaeene”t, a yeele: yaa Wēnnaam kō-a maam, yaa yogema, yaa rūmsi, yaa weedi, yaa niigi, yaa yemse, t, A yeele: Wēnnaam sā n kō-foom ligdi, bi-b yā –a naara vūuni-f nengē la waoorā (Abuudaawooda, 14\4063,). La –A hadiisa –A to yaasa. - puvsg la tilgr be a yinga –tī-y bāng tī Wēnnaama Aratame, n yā naar-vūuni a yamb nengē. (termiizi, Adab – 54\2819-Ahmad, 11, 311.)

Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tilgr be a yinga – A neodenga la –Azogda, ra pa tar bilg-n taar ye, la a manegrā sēn yaa –Arogneogā, la a bogma. La neda a ye me zug-wēngame, yaa yēme rog-neogo, a kē-A nengē- puvsg la tilgr be a yinga –n boola ne –A yōorā, bag-bage: “yaa Mohammad, yaa Mohammad “, rillame tī Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tilgr be a yinga –goma ne a A ne bogsem, la bāanem, yeela, “ yaa bōe la fo rata bōe ? “

La sēn n a n le paas woto yaasa: Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tilgr be a yinga -A sUurā bogsma, la a zogda zēkrā,

yinga, A ra songeda-Asāamba, la a yaoogdba, t, A waoogdba, t, A sōngdba (Al baeehiki, 6/518.)

La hal ne sēn sing –A yāādmē, n ti tōk ne a kasengo, A pa tōl n wē-no-koeemd ne ned ba-A ye A le pa maan tak-n-taar ne ned ba-a ye, bang ti yēnda - puvsg la tulgr be a yinga – A wuba-A zakā rāmb ne zog-kānga.

Wēnnaam tuntvum -, puvsg la tulgr be a yinga –A yagēnga Al hasane Ayii mak-n-ta-sōng-A vuma pogē, B yeelam t, A Alhasan ben Ali, Wēnnaam sū-noog be ne a ti raara-a yembr la a giligd doogā, la a gilga Roogā n tit a-Makaama, n yals-n poos- zōodga-a yiibu, ti ri poorē t, A kēng-n lal-Makaama- ne a yagdga, nyaool n lame-n yābda, n yetē ((fo yemsa be-f rag noorē wā fo tooma kom be-f rag-noorē wā fo boos rāmba be-f rag-noorē, fo koms rāmba la-f lalsa be-f rag-noorēwā.)) t, A yet woto n pēdemdē, ti ri poorē t, A lebg-Wēnd sū-noog be ne a.

La woto poorē, A wa n loog dame, n yā nin-bāandāmba, ti b zāad samsa n wābde, t, A poosba, la –A boolba ti b wa ti b to, ri-ruibo, ti ri poorē, t, A zīnd ne-ba n yeele: ((la t -a sā n kae sēn yaa doaaga, mam naan n diiē yā-a ne yāmba)) ti poorē, t, A yeele –Wēnd sū-noog be a yinga –((yik-y-yā, ti-d kol mam yirā))

Ti b sud yik-n tū-A ti b kōli t, A ti b riib ti bri la a kō-b futu, la ligdi la rulla poorē yaasa tōnd zug-soaba Al hasane, - Wēo nd sū-noog be- ne a- Ale vēnegd tōnd yelē kōnga yaasa, yeelame, ti raara-a yembre, la a wa n loogdē- Wēnd sTi b sud yik-n tū-A ti b kōli t, A ti b riib ti bri la a kō-b futu, la ligdi la rulla poorē yaasa tōnd zug-soaba Al hasane, - Wēnd sū-noog

 Wēnnaam tuntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

be- ne a- Ale vēnegd tōnd yelē kōnga yaasa, yeelame, tī raara-a yembre, la a wa n loogdē- Wēnd sū-noog be a yinga A wa n loogda (Mandiina) lalga-a ye seegē, n yā rao t, a zāad riib n dītē, la a yakd-n kōt baaga, t, A yā n yals n maan yel-soalma ne raoado.

Yān zoeere, la std kiso, b yiiba fāa bee ne taaba t, a ye sān same be a yeme tū n same. (Muslim Buhaari Adab; 1313)

La yān-zoeere sidsida yaa {kuum tēgre} yaa yē la sor sēn yiis dūni nonglem ned sūurē.

Wēnnaam tuntvum yiime-, puvsg la tilgr be a yinga- n sagenda- A tūud-n taasa ne yān-zoeer sidsida, ne Wēnnaam-Anaam zēkyā; Raara-a yembre, la Wēnnaam tuntvum yeelyā -, puvsg la tilgr be a yinga –A yeela a tūud-n-taasa “zoe-y yānde, ne Wēnnaam yān-zoeer sidsida “ t, A tūud-n-taasa yele: tōnd pēgr be ne Wēnd tōnd zoeta yānde, tī Wēnnaam tuntvum yeele:- puvsg la tilgr be a yinga –ka boto ye, baad tī yān-zoeer sidsida ne Wēnnaam ya-f gūus-f zugā ne būmb ning sēn be a pogē la-f gūūs-f pugā ne būmb ning sēn be a pogē, la koolem tēegre, ne kūum, la ned ning sēn tēēda yaoolem daare Abasda dūni nag-teeda, bi dūni ne a faasda, la ned ning sēn maan woto, yē soab zoe-yānd ne Wēnd, yān-zoeer sidsida” (termiizi 24\2458).

Wēnnaam tuntvum yiki-, puvsg la tilgr be a yinga- A ra pa zēkda-A ges ned ye A da sulgda-A nengā n get tēnga n yūda-A sēn da get yīngri, tī rat n t, A geosga gil fāā, rag eta ne gūusgu.

Wënnāam tuntuum yān-zoeera yinga- puusg la tulgr be a yinga- la a neodenga zēkra sēn ta zīg ninga kume t a pa yams da-A meng ne neba zams geosgo ye. B reega sid kitb ma wa nengē-aa-i-seta –Wënd sū-noog be a yinga ti Wënnāam tuntuum - puusg la tulgr be a yinga –B sã n da togsa, t, a zagl ne a zagl maana woto ne woto A pa yet ti yaa bõe t, a zagl yeel woto, ye A yetame, yaa bõe ti nebã maand woto la woto, be-b yet ti woto la woto; (Daawood, 5\4788).

puusg la tulgr sēn be a soab yinga- sãn da rat n nēka-A goamd-n taas sand ne tūdgri bi-A wumame ti b gom-gom sēn pa segd ti b gome bi-b toma toomd sēn pa segd ti b tome, A yetame: “yaa bõe t imam nē ti yāmb maan woto, la woto bi-y tomd woto, la woto”. (Muslim, 119)

Bumb n pa kaane Bas- ti loog ne –m zūleme, la ne būmb ning fāa, b sēn da rikd mam nengē, n taasd fooma, mam miime ti-m tuma tuum wēēnse mam bānga-m tuum wēēnsa gil fāa mam sēn tum ne fooma ti Wënnāam tuntuum yeele-puusg la tulgr be a yinga- m kō-f la-m sū-nooga, yaa Wënnāam maneg-f lame, ne –A sēn kãnd- fine moeemda.

Wënnāam tuntuuma - puusg la tulgr be a yinga- A gidme ti b ra wa tuusa la b ra wa maana wēng, ba-a ye (waakidyo-, 2, 857-858). (Ada Akrama ben Abiigehle) yeme ra yu moeemda be menga, ti b mi-A, la Makk pakrã rare, A zoeeme, :(A akrama zoeeme, l-a paga la a (ūmmuhakiim) n yaa-A (Haaris ben hisāam) bi pugla, a yu pag sēn tal yam wusgo, a tūgame, n kē moeemda, la a kos Wënnāam tuntuuma- puusg la tulgr be a yinga- kosa basen-yam ne a sīda, ti b yeela t -a wa ne a sīda t a a yi n kēng n ti gēesa n yā n yeela: mam waame la m yu

ned ning nengē sēn tōkda neb ne taaba, la sēn maanegda neb ne taabā, la ned ning yel-sōmd sēn yud nebā fāa mam kosa la basem- yam fo yinga, la a kō-f la basem-yama” t, A lebg ti b tū taab n wa, la b sēn wa n ta, (Makk) n sa wā Wënnam tuntvum sagla a tūud, n taasa- puvsg la tulgr be a yinga- a yeel-b lame:

Yaa (Akrama) la sēn wat yāmb nengē wā- Akrama ben Abiigehle) “wata yāmb nengē ti a yaa sid kit ne Wënd n yii Makka, ra tuv-y yā a baaba ye, ti bala kūum tuya, kūum tui namsda vutba la tuya me pa tat kiidba ye” pa namsd kūuma la a sēn wa n kēn n tut a Wënnam tuntvum dag-noorē wā-Wënnam tuntvum- puvsg la tulgr be a yinga- a yik-n yals-a nao bi-zut, n poosa. ti b poos-taaba (Hakim, 3, 269) t a yee la “ Beela abeel yaasa, yaa so toagda yaa zoambda. ” t, a kōaa sū-noogo, la a maana bas ti loge, a pa tēega tōom-wēens nins-A sēn da tuma ye.

La naor wvsg Wënnam tuntvum da yet a kosg pogē- puvsg la tulgr be a yinga-: “ ya-m soaba kō-f sū-nooga-m neba, la-f maan-b bas-ti looge, ti bāmb yaa neb sēn pa mi”⁴¹

(Asamaamata, ben asaal) sēn yaa yamaamat na-kasengā sēn wa n kē moeemda a yeelame: mam maana kaset ti na zēng kae ye rilla Wēnde. La-m maana kaset ta Mohammad yaa Wënnam tuntvuma. yaa Mohammado ne Wënnam, ned neng ra ka be tēnga poor zug ka, t imam gē ne a ti le yud fo nenga ye la fo nenga sā-n yeēg ziig fāa mam nongame, n yud nensa fāa mosa, ne Wënnama ti sor da ka be tēnga poor zug ka ti mam gēne a ti le yud fo sora ye la fo sorā, ziig sā n yēēge mam

nonga lame n yud soeya fāa, ne Wēnnaam a tēng ra pa dūni wā poor zug ka mam sēn gē n le ti yud wa fo tēnga n ti yud tēmsa fāa gilli bang ti wīr yōka maam la mam datam n kēng =ūmbra= fo tagsda yaa wān to?”

Ti Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tilgr be a yinga –t, A nooga sūur n yeela t, A kēnge, la a sēn wa n kēng – ūmbra) wā n lebg n wa wā, ned-n yeela: (sabaoota)? ya-A yeele:”Ayae, mtulgame: m kēe moemda ne a Mohammad sēn yaa Wēnnaam tuntuuma–puvsg la tilgr be a yinga – Ayae-ne Wēnnaama ka-beel ba-a ye pa yit yamaamat n wa ka ti nabiyaama pa kō sor ye –puvsg la tilgr be a yinga – (Buhaari, 70).

La a samaamat- yāk –a tolenga zoodo ne lagm-n taasa toantoamdba la b ra pīnd-n miime ti (koraeesē da paamda-A yela fāa la a riiba ti yit (yamaamata). ti kom la ko-yūud na n gidg (Makk) rāmb sore, yu woto, ti b na n mao-n kong-n na n zoe n ti nok Wēnnaam tuntuum –puvsg la tilgr be a yinga – t -afāag-b n yus yella pogē la Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tilgr be a yinga – A golsa sebr n kō-A samaamat t -a ra wāag-A tolenga zood ne koreesē dāmba ye. (Ibni abdo, barri isii-aab kaahira; 214, 2-215; ibni-kasiir asado-l gaabat kaahira, 1970, 295, 1.)

La (Makk) rāmba yimame ti bāmb da monga moeemba riib la koom –A ne (siibe) A-bii- toaalib yuum-a taabo, la Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tilgr be a yinga – A maan-b la bas-ti loge.

La yik n yi Makk n kēng Mandiin loogr poorē yuum-a yopoe-7- haeebar-pakrā, poore b, taasa Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tilgr be a yinga – b togs a la būmb ning sēn be ne Makk rāmba ne namsg la kom la ko-yūudu la war; koēnga ti

Wēnnaam tuntuuma na n tuma-A (Umaruu) ben-umaeey a-ne riib la kood buud toor toor ti to kō-ba.

La abususufyaan –deeg kūuna n welsa toor toor n pu-a ne talsa la nin-bāandāmba la a bas n pēg n yeele: “ Wēnnaam na rol mam ma biig a yel somde, t a yaa yoalsda”.

Yaa wotoone ti rilla loogr poorē, ti Makk rāmb na n wa kē moeemda-b sūya sēn bok poorē ne yudlem ning-b sēn yā-ti be-b taorā.

La Hudaeebiyat daarāme, lagm-n-taasa pigdb-n wa n na n pig Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be a yinga –n da toll n na n kuūē yā ā, la b yoga-b fāa la b maan-b bas ti looge–puusg la tilgr be a yinga –⁴²

La Haeabar) pakrā poorē pag-a ye n dik (Sunaadre): sūm; n ning riibē n kō Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be a yinga –la a sēn dik riiba n ninga a noorē wā bala a bāngame t a basē –puusg la tilgr be a yinga-la paga sak n yeelame ti yaa yē n ning- (Sūnaadra) riibē wā la Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be a yinga-A maana la bas-ti loge. ⁴³

Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be a yinga- hal ne sēn bang ne Wēnnaam toōg sēn yi saasē n waa-A nengē wā (t-A lobaeed yahooda) yaa munaafika sid pēda la ne tum, ti rilla n yi sabab ti bāngā namsa. t, A le bāng yaas ned ning sēn sōnga t-A tum tumda, bāng ti Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be

42. Muslim, gihaadi, 132, 133.

43. Buhaari, 55- Muslim; 43

a yinga- pa tol n gomne ned ning sēn tuma pukerma yell-ye (Alobaeeda) A pa yeel ti b ko-a sēn tum pukerma ying ye.

Ale pa sagl ti b kv-ned ba-a ye sēn yaa (yahvuda) sēn yaa-A zariik koamba sēn yaa (Alobaeed) buuda ye”.⁴⁴

Yaa woto ti Alkuraana yete ((Rik ninbaan-zoeere, wa nao kēndre, yaa foom nabiyaama, la-f sagl sōmbo, la-f tūd kudg ne zitba))⁴⁵

Tūudb sēn yaa nin-saan-sōmyā; neb nins sēn tōog-b n pēneg Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tulgr be a yinga- ne nonglem la bāmb kēēr b yaa a sēn da maan b rāmb ninbāan zoeer n bas ti looga la bāmb dāmba ra gada ninbāan zoeerā wīr sōmbo, n kotē ti b na paama a ninbāan zoeer n tūūdē.

Wala a (mansoor hilaagi) B sēn wa n lobda ne kuga, A ra kot -a soaba-Wēnde-Anaam zēkyā – n yetē, ” ya-m soaba, kō sēn lobd-b maam ninbāan-zoeer taor ti-f nan pa kō-maam ninbāan-zoeer ye”.

12- Wēnnaam tuntuuma yags-gūusgu –boom-kūuni –puvsg la tulgr be a yinga

Wēnnaam tuntuuma –puvsg la tulgr be a yinga -ra maanda yaobeed wusgo ne a yags-buūm, kuuni yaa rī ying la a yeelya:-puvsg la tulgr be a yinga “ a gibriil pa bak n sageded maam ne yak buūm-kuuni bi a manegre hal t imam wa tēēd ti

44. Ibni sa-ad 2,197 Buhaari tib, 47; 49 Muslim,43

45. Suvrato-a-araafi, 199

m tõe n dik-a faado”⁴⁶ a le yeelame yaasa –puusg la tilgr be a yinga: “ Yak-n-taar yaa a tãabo: ned sēn tar buum ne a yak yaa zīis-a tãābo.

La ned sēn tar buum ne a yak yaa zīis-a yubu. Be sēn tar boom ne a yaka yaa zīg-a yembre: la yak ning sēn tar ne a yak buum zīisa yāaba; pipi a yaa fo yaka a yuben soaba a yaa fo rog pēta, a tãaben soaba a yaa a more.

La yak ning sēn tara buum ne yak zīs-a yubā; a yaa more n le yaa fo yaka, la pa fo rog pēt ye, la yak ning sēn tara boom ne a yak zīg-a yembra; A taa fo yaka, la a pa mor ye la a pa fo rog-pēt ye.

Wēnnaam tuntuuma yeelame –puusg la tilgr be a yinga –Tūud-n-taas yel-sōmd sēn yud taab Wēnnaam nengē yaa tuum sōng la a mansm-sōng-ne a tūud-n taaga. La yak n taar me sēn le yud somblem, yaa tuum-sōng la mans sōng ne a yaka ya f kī tī f tuum-sōng be f mans sōngo mad f yaka, bī f tūud-n taaga. tuntuum yeel sida.

A le yeelame yaasa –puusg la tilgr be a yinga –“pa sid kit la ned ninga sēn gāe ne po piding po pidung t a yaka gāe ne koma ye.”⁴⁷ Wēnd sū noog be a yinga a yeelame ti Wēnnaam tuntuuma –puusg la tilgr be a yinga a ra sogendame ti ned sã n moeed-sagbo, bi-f paasa zēēdā koom ti yi wosgo, sēn na paam n yak n kō f yaka.

Wēnnaam tuntuuma yeelame:–puusg la tilgr be a yinga –(yaa”-Abaa zarri)” fo sã n dog zēēdo bī f wusga koom,

46. Buhaari, 28, Muslim, 140, 141

47. Hakim, 15, 212 166) Abuuzarri Al gafaari

sên na yilê ti-f yak paame”⁴⁸ la Abuu-zarre, yê n da yaa tal-kudr n yud-A taab fâa: ti rat n yeel ti ba ti fo sên wa n ti yaa talg toto padeng pa be be foo ne-f yak buum-kuuni ye, y1-A buuhoraerat nengê- Wënd sũ-noog be a yinga- ti Wënnam tontvuma-pvug la tulgr be a yinga a yeela raara yembre:” Ne Wënnam ned pa kôt sid ye, ne Wënnam ned pa kôt sid ye, ne Wënnam ned pa kôt sid ye !“ t -a tuud-n taasa soka- Wënd sũ- noog be-b yinga –yaa ânda ? t -a leoke-pvug la tulgr be a yinga-: “ ned ning yak sên pa maand basem-yam ne a”⁴⁹

A le yeela zîg-a to yaasa: “Ned pa kêêd Arzina t, -a yak pa mään basem-yam ne a”⁵⁰.

Wënnam tontvuma mansm ne ninbaan-dâmba: sôm-baoore -pvug la tulgr be a yinga-

Wënnam tontvuma-pvug la tulgr be a yinga-A ra ningd-A toog ne tales, la kubse la ninbään dâmba, la pog-kôapa, A ra tmda-ne-b ne ninbään-zoeere, la a gûusd-b buuma, n kôt ned kam fâa, ne a buum.

La a ra tmda ne-ba, ne sũ-bugsem, la yam-bugsem, sên na yilê ti b ra wa boodê, la b tagsdê ne talem-ning bân b sên be a pogê wâ. – la sa-id hadarî) togsame Wënd sũ-noog be a yinga: ((mam da zîm ne a- osoaabata –sên yaa yikdba ned-a ye, nin-valenga, la bāmb neb kêêr ra luta kêêr-b sên da yas-b zaala, bôando ti ned-a ye wa n zi n karemdê, ti tōnd zi-n

48. Muslim,142

49. Buhaari, 29; termiizi, 60

50. Muslim 11 maan, 73

 Wēnnaam tuntuuma-a Mohammad Wēnd puusg la tilgr be a yinga

kelgdē, Tı Wēnnaam tuntuuma be koome-puusg la tilgr be a yinga-t, -a be yikrē la Wēnnaam tuntuuma sēn wa-n yik –n yalsa, karemda sīnd-ame, tı Wēnnaam tuntuumā-puusg la tilgr be a yinga-poosā la a yeele: yaa bōe la yāmb da tūmda?))

Tı tōnd yeele: yaa Wēnnaam tuntuuma yā wā yaa tōnd karemda t, a ra karemdē, tı tōnd zi-n kelgd Wēnnaam gafā, tı Wēnnaam tuntuuma yeele-puusg la tilgr be a yinga-pēgr be ne Wēnnaam sēn maan mam poorē dāmba-b sēn sagl maam, tı-m maan sugr ne-b rāmba. (34)

Tı Wēnnaam tuntuuma-puusg la tilgr be a yinga t a ta n zīnd tōnd soka sēn na zems tōnd ne a menga, Tı rı poor et -a yeele: yaa woto: tı b poees-b zuta, tı b nemsā vēnegē t a yeele: būmb ninga Wēnnaam tuntuuma sēn yā wā-puusg la tilgr be a yinga - a bang-b lame, tı Wēnnaam tuntuuma-yeele:-puusg la tilgr be a yinga-

“ Noog-y ne-y sūya yaa yāmb Makk rāmba- (yikdba) ne vēnem ning sēn pid-n gēegd yāmb yoolem daara;yāmb na n kēe Arzēna, taoor tı rakāag beda nan, pa kē-a ye, raar pusuka, yaa yuum kobs-nu”⁵¹.

Wēnnaam yeelame A naam zēkyā:

«kō-f menga sugrı la-fkell n pa ne neb ninsā sēn boond-b soab-a Wēnda yibeog la zaabrā, n baood-A nonglmā; la ra bas tı-f ninā zvvg-ba, n baood āndūni kanga; la ra sak ned ningā tōnd sēn kıt-a soab t, a sūura toog kae ne tōnd tēegrā, la a tūud-a raab-wēensā t, a manesma zvvgd todsā»⁵²

51. Buudaawuud, 13\3666

52. Suuratol kahfi

La raar a ye, la Wënnam tuntuma da zĩ mandiiina-puvsug la tilgr be a yinga- ti neb waa a nengẽ;nao zaala la –b vil pæla, ti b sĩ-wā kōab fāa be yinga –ti b neẽ, kom la ko-yūud keelem.

La Wënnam tuntum sēn wa n yā-ba, A nengā gānemame, t, A yik n kē, ti ri poorē t, A yi n yeela a (Bilaal) t, a yals puvsugo, t, a yalse, ti ri poorē t, a puvsu, la akānd-a tūud n taasa- puvsug la tilgr be a yinga-ti b kō, la b song tal-kāense t, a tūud- n taasā yāg tatao ne-b sōngre –Wënd sū-noog be-b yinga. La Wënnam tuntum sēn wa n yā woto wā, a sūurā yu noogo t, a nenga yolse”⁵³

Wënnam tuntum vuumā ra pida ne kūuni, la yals turga, la sida, la yolsgo, la njn-bāan-zoeere, la sū-bogsem.

Wënnam tuntuma yeele-puvsug la tilgr be a yinga- a ra sagend-a oeseta, -Wënd sū-noog be a yinga. a yeela lame;

“yaa Aeeseta, raw a mong nin-bāan-ned ye, ba ti yaa tamaru- bogre-yaa Aeeseta, maan –nonglem ne nin-bāan-damba-la-f pēneg-f meng ne-ba ti Wënnam na pēng-f yaoollem daare”⁵⁴ solemda, tōndo, n yetē:

Yuumd ning la kom da paam tōndo, t imam tū-lalg-a ye-Mandiin lalg-a ye pogē n kē, n yā ka-sand-a ye n kaooga, n ning a-m fuugē, la pooga-soab wa n linga maam, n wē-maam n deeg mam fuuga, t imam kēng Wënnam tuntuma nengē, n ti toags-A-puvsug la tilgr be a yinga- t, a yeele; ((rilla yinga fo pa mi ned t, a sã n yaa zita, la fo pa toē n dilg neda, t, a sã n

53. Muslim, zakaat, 69-70, Ahmad, 4/385-361.

54. Termiizi, 372/2526). A obaad ben sarhabiil

 Wēnnaam tuntuuma-a Mohammad Wēnd puusg la tulgr be a yinga

yaa koamdga? t, a sagla, t, a lebs maam-m fuuga la a kō-maam dūbo.⁵⁵

La woto sã n winigdame, tɪ Wēnnaam tuntuuma -puusg la tulgr be a yinga- a maanda mansēm, ne nin-bāan- dāmba, la kɪbse, la pog-koāpa, la samba-a le winigda būmb-a to yaasa;tɪ moeemda a gēēsdame, pipi tūdgr yub ziiga, la po-kerem sabab zīīga la a le nodg pāng yaasa, ne tudgr manegre, la a remsgo la tuum wēens remsgo.

Yaa woto la moeemda kō noore, tɪ baaba la ma togame n zōngend big ne zug-sōngo: sã n yaa woto tōnd tog n bāngame, tɪ tōnd sēn tumd ne-d komba tuum ninsa, a yaa yel sēn pa seg ne moeemda, ayaa yel wēnd menga, sēn pa sagle, t, a tuntuumame pa sagle-puusg la tulgr be a yinga Biig beegdame, tɪ b yik n dig a yus zakē, tɪ sã n pa rɪ bi-b rɪg-a yus buudē tɪ Wēnnaamame yaool n yeelame-a naam zēkya. Bāng-y tɪ yāmb kambā la-y pagdā yaa yāmb bæba guūs-y ne-ba la yāmb sã n maan -b la nin-bāan-zoeer, la bas, tɪ loog, rɪ yel-somd-n yud ne yāmba Wēnd yeel sida.

Wēnnaam tuntuuma manesm ne yemse, la tumd-koamba puusg la tulgr be a yinga

Wēnnaam tuntuuma-puusg la tulgr be a yinga-a yolsgā la a nin-bāan zoerā tēeg-a nus halē n tɪ tōk ne yembs-b sēn yōg-zabre.

La Wēnnaam tuntuuma -puusg la tulgr be a yinga-a ra sagenda me ti b tumdē ne-b tuum sōngo. A buu-Aziizi sēn ya-a mus-ab ma biiga mus-ab ben omaeer) A solma tōnd yel-kāngā pogē n yeele.” mam day ii yamba –Badre- zabrē raar, la Wēnnaam tuntuuma da yetame:(tum-y ne yembsa tuum sōmyā)-puusg tulgr be a yinga.

La zaabr diibo bāmb dita tamaro, la b kōt maam diiba ne Wēnnaam tuntuuma saglle-puusg la tulgr be a yinga.

B ned na-a ye pa wat ne riibo, t, a pa rik-a kō-maam ye, ti mam zoot yānd-n lebsd-ba ti bāmbme zoet yānd n lebsd-a maam. (Hasiimi, 6\ 86 Hisāam, 2\288-)

Wēnnaam tuntuuma -puusg la tulgr be a yinga a tolgame n na n basē yem-daalma la yemba sēn da reng-n beē taoor ti yē nan pa wa wā.

La a rika nao kēndr toor-toor yella pogē, -puusg la tulgr sēn be a yinga- sā n da paam sēk fāa a bēta weend beenē, kengd, n bā ne yemsa burkind basgo. La a ra yume, n yetē; ti yel kānga yaa tūdum-sēn yaa bed-kēēmdē. La burkjndā la yemda basgo, yē n da yaa pipi zuloeg ti wēnega, yaooda yaa zu-loi-yubenga.

Wēnnaam tuntuuma -puusg la tulgr be a yinga-a ra sagenda neb neyel-kānga. la- a zaa sēn wa n ti pē ne a nyud-a zo-rāmba fāa yaa-buubakar Abuubakar sīdnaaba – Wēnd sū-noog be a yinga –a yao laog sēn yaa wosgo, ne yemsa burkind basg- la b yem-daalma yusgē. Wēnd yinga a naam zēkya.

Yi-A ma-aruur ben sawaeed nengē Wēnd sū-noog be a yinga.

A yeelame: mam seg-Abaa-zarri- Wēnd sū-noog be a yinga mam seg-a lame-birrabazata; yaa ziig yore – t, a zāad waooga, t, a biigāme zāad waooga t imam soka a t, a yeele: bang t imam t, zāngarao ne a ma-wā, tī Wēnnaam tontvuma yeel maaam-puvsg la tilgr be a yinga: “yaa Abaazarri) rī yinga fo zānga raoa ne a ma-wā? Bang tī fo yaa neda tī ziilem ket-f sūurēwā. Neba yaa yāmb ma-biisi Wēnnaama maan-blame tī yaa yāmb nug soalem, la ned ning ma-biig sēn wa nyaa-a nug-soalem be a rīlga ne būmb ning yēnda sēn dita la a yelga ne būmb ning-a sēn yere la-y raw a rogl-b ne būmb ning-b sēn pa toe ye, la tī-y sā n dogl-b me be-y song-ba. (Buhaari, iimaan 22; muslim-iimaan 38.)

La ned-a yembre loe-a yem-poak fur n ko a yēm-daoogo; tī rī poorē t, a ye rat n kao-b yubā fāa furā. La yēm daooga kēngam, n tī togs Wēnnaam tontvuma a yalsgā zīgā-puvsg la tilgr be a yinga- t, a yeele: “yaa-a yāmb neba yāmb ned-a yembrā yel yaa wānwānto? a loe-a yem-poak fur n kō-a yem-daoogo tī rī poore t, a rat n welg-b taaba. bang-y tī fur-kaooob yaa neb-a yubā sēn na n kis-taaba.” ⁵⁶

Yalsg ziis la yel sēn wēnd woto la yel pioods sēn wēnd-taab woto buuda fāa, kiime, tī nabiyaama tūud-n taasa reng-d ne yem-daada yemda- basg-wankat fāa.

La bilf-bilf bala, b basa yem-daalma hal ne rūnda woto wā, rat-n yeelame, tī moeemdā zaaga-yem-daalma gad-n bas ninsaala ne a burkindā t, a kēnd n yāoosdē.

La yem-daalma kōng la sēn yaa sidsid n da be nin-saal-kodemda pogē wā.

La moeemda da ra sagenda yem-daada zu-sobendāmbā raar fāa ti yem-daoog zu-soab fāa rilg-a yem-daooga ne rib ning-a sēn dita la a yūnuga ne koom ning-a sēn yūuda la a yelg-a ne fuug ning-a sēn year, la a raw a roglā-ne būmb ning-a sēn pa toe ye la a pids-a raabo.

La bala moeemda vēnega n winig ti yem-daad basbo, a yaa tūumd sēn yaa tūm-sōng sēn kato, a yaa sor sēn winigd sid kit sēn tōe n tōog n tū n ti paam faāgre.

Moeemda gānga yem-daada sid kūun noe, ti yaa tūlae ti b tog-ngūusa la b gū-a, a maaname ti neb nins sēn pa tar-b yemsa n sǎo neb nins sēn yar-b yembsa.

Wēnnaam tuntuuma pūsg la tūlgr be a yinga a yeelame:-pūsgo-pūsgo, zoe-y Wēnde ne būmb nins yamb nusa sēn so.⁵⁷

La sagls sēn yud taab ti Wēnnaam tuntuuma sagl-a poorē dāmbā-pūsg la tūlgr be a yinga-

Rat n yeelame, ti Wēnnaam tuntuuma -pūsg la tūlgr be a yinga-a paga rag-noor buud fāa sēn tūid-n kēnd yemdē wā,

La a pags rag-noor gil fāa sēn tūud n kēed burkindē wā

La ri yinga, mak-n ta-sōng beeme, n le yud woto bi?
Yem-daalem-saasgo.

57. Buudaa- wood-Adab, 123\124\5254;

La zī-kānga yalsga ziig ne a sīda, winigda tōnd moeemda sēn zēk yem-daada zut-n ti taas zīg ninga.

La būmb ning-b sēn da mi yaa ti tōnd zug-soab-(a bilaale) sēn yaa Habasa neda – Wēnd sū-noog be a yinga- a rayu yamba, tao-t, a pa kē moeemda. la a moeemda kōom toogr poorē Wēnnaam tuntuum maana lame t, a lebg”laandā-boaand bedre” la kaset sēn be-n winigd dēnda, tōnd na n yātame ti b gols lalsa pooya laandān-boaadba, yaa t, a bilaal yoorā be-beene: “yaa bilaal, Al habasiy” yaa bilaale Alhabasiy”.

La sa n yaa woto, bi-d ti moeemd ning sēn woka yem-daalma woaas-n lob zaame ko nanada la a vigs-a yega, la a kaoog-a wilsa, sēn da zēk n kol yingrā, a luba fāa la a zēk nin-saal yāngra, la a yuddlma ti kol saasē wā yaa yē n le tōe rūnda bala n le wa ne bon paella a to yaasa.

La ninsaal sā n lebg n na n le kē būmb-a to pogē dūnda, tōnd na n mikame t, a yadg-a meng ne halkre: A na n diim-a menga. la pa so-m-meng rāmb manegrā bee yae?ti bāmb ket n pa bak n mogsd ka pāng rāmba ziima, la ayusd-b moeemda, burkjndē, n lebsd-b yemdē wā. La gomd sēn yud paab neba fāa sūiē yaa Wēnnaam tuntuuma sēn yeela-puvsg la tilgr be a yinga- yeelame, n gom yembs la tūmd-koamb yelle; n yeele:

“Ned ning sēn tara ma-biig ti yaa yēnda nug-soalem, bi-a rīlga ne būmb ning yē sēn dita la a yelga būmb ning yē sēn yera-⁵⁸ La gom kānga la moeemda gomd-n zēkd ninsaal yelē wā, a sēn ti be zīg ning fāa la zamaan ning fāa.

La yaa sîda ti pân-tôôg sên tõe n fãag ninsaal-a ziigê wã rûnda yaa ye la pân –toôg ning sên da pind-n fãa ninsaal hal sên kaoosa, la pân-tô-kâng la bogo? Yaa yê la Wënnam tuntuuma kândgã-pvûsg la tulgr be a yinga-.

Wënnam tuntuuma a rêgla magbo ne boodo sên na yilê n toôg –n tum ne neba, la a, kô ninsaal-a barkã, la a ra welgd ned ne a to sok ye; talga la rakaãgr, naaba la sên pa naaba, zu-soaba la tumd-biiga la Wënnam tuntuum tûud-n taag-a wa n wame Wënd sũ-noog be a yinga – a wame n wa soka “tumd-biig maanda bas-ti loog nor-a wãna?

Ti Wënnam tuntuum yeele: b maanda la bas-ti loog raar-a ye, naor pi sopoe”⁵⁹

Wënnam tuntuuma -pvûsg la tulgr be a yinga-a yolsga ra yu mogre ti kol-koak kaeê ye, a ra yume t, a neba guusã pa tar hilg-n taarye la bûmb sên winigdi yaa-a sên yeele: pvûsg la tulgr be a yinga- “ yãmb ned yem kam fãa tum-biig sã n tal riib n wa-a nengê, A sã n pa na n zîniga ti b naag taab n di, bi-a yông riibã nug vagri bi nug noor-a yub n kô-a ti ba ti yaa sag-vôr-a bi sag võe-a yub n kô-a.

Wënnam sã n da tollê lame, -a naam zëkyã- a sa n da ratê lame, a maanda tum-biiga, t, a yi zu-soaba, la a maan zu-soaba, t, a yi tum-biiga ya woto la sên tog ti tønd pëg Wënnam-a naam zëkyã. Leb n yaa rilla bala ti yaa lae ne tôndo ti tônd tumdê ne neb nins-b sên toll-b bumb tônd nengê wã tum-sômyã, ne manegre.

59. Buudawood adab-123-124\ 5164 termiizi, 31\1949

**Wēnnaam tontvuma mansem ne pagba
-puvsg la tulgr be a yinga-**

Pag ra vuui ziilma Wēndē ti b tumd ne a tvum nins-b sēn sāmnd-a waoore. La b tumda ne a t, a yaa pag bala: wa-a yaa pag bala. la ziiitma Wēndē dāmb, b ra mumda komb-pugl; vuise, ti yolsg kačē ye; yān-zoeer yinga, la b sūya ra koe wa kuga, ti b zao-b tvum-beeda zut bala n dugda, sēn na yilē n gū-b mens ne masiib buud toor toor b sēn tagsd ne-b yamē, la b zāmsdē, Wēnnaam –a naam zēkyā, a togsda-b yela, la b yelē wā, l Alkuraana pogē:

B sā n noog bāmb ned-a ye sūur t, a roga bi-pugla, a suurā, sāmnda dame t, a nenga gānem-n sobge.⁶⁰

Ziilma wēndē, b ra maanda pagba la kom-pugli wā mansem ning sēn lubd-b zu-zēkrā.

B ra rikda pagb la kom-pugli wā, wa pān-tōog buud sēn na tar n belsdē ne-b mens bala, la b noogd-b yōe bala. la b ra pa tumd-b ne tvum nins, bi manesm nins sēn kot-b ziir, duni wā poor zug ye. La b yella talla woto halē ti Wēnnaam tontvum- puvsg la tulgr be a yinga- na n wa kō pagbā-b booma ti pag na n yēeg zīg n yaa tagmse ne yōk-m-meng la yān-zoeere, la yudlem, vuuma zīnd-n-taar pogē, ti ma-rāmb vēegd beog-n lebgd ziir tagmse, yaa rī la ti Wēnnaam tontvum yeelya- puvsg la tulgr be a yinga-: ((Arzāna bee ma-rāmba nao-kadam-tēngre))

Yaa boe neer n yud bilig-kānga, sên winigd tōnd nin-bāan-zoeer, la sū-bogsem, sên da yaa vēeneg tī Wënnaam tontuom nengē wā- puusg la tulgr be a yinga-

tī Wënnaam tontuom da togda sore- puusg la tulgr be a yinga- tī biig tūuda biiga yoor la a-āngisata- la big-a āngisata-ra kēnda ne yugma wā ne yagbo la tī Wënnaam tontuom-puusg la tulgr be a yinga –a zinda be n yaees pagba yīnsā sên yaa yin-valemsa, sên zoo-b yogma wā sên kēnd ne yāgba, t, a yeel biiga;(yamba) bāanem-bāanem yaa āngisata-ne bōn sānema sên be yīngrā– ⁶¹

A le yeelame yaasa- puusg la tulgr be a yinga -mam kōta pagba, la ka pāng-rāmba la kībsa-b boom, la b sīda.

A le yeelame yaasa - puusg la tulgr be a yinga” duni pagba maana nonglem ne maam, ne yilgmde, la b maana mam nina tī puk ne puusgo- ⁶²

Tī bala: pag sīdsīda, pa tog tī b rik beem la gēēb ne a ye la paga, a biligr yaa wa pogo bi tī puud-poogo tī ned fāa tog n nonga, lane, la a nonglma woto wā a yēgra, yaa Wēnd kūuni sên yit Wënnaam a naam zēkyā, sā n yaa woto, pa tog tī ned fāa mum-a nini, n maan yam yaal-yaale ne a nonglma ye tī bala pag yaa rog-biis bīngr zīg sên tūud ne sabab tī Wënnaam bon naandsa yit be n doogd tēng zugu.

La b togame n bang tī nonglem kānga, sīd sīda yaa Wënnaam Anaam zēkyā yaa yēnda-n degla, t, a yaa rog-neogo ne pag la rao suka.

61. buhaari, adab, 25, Ahmad, 3, 117

62. Nisaa, 10; Ahmad, 3, 199

Sã n yaa woto Wēnnaam tuntvum- nonglema ne pagba-puvsg la tilgr be a yinga- ra pa yi nonglem bal wa neb fãa nonglma ye.

Tı bala Wēnnaam tuntvum- puvsg la tilgr be a yinga- a kōo pag-a ziiri, la būmb ning sēn tog t, a paam, la paga, hal sēn da sing moeemda tēng kodemda Wēndē, a paam-a ziirã wēnnaam nengē ne moeemda maasem tēngre.

La sɪd-sɪda sul-nins sēn yik-b rūndã n poremdē, ti bāmb kōo pag-a ziirã la a boomã, la a sɪda zēng ti pa moeemda sɪd-sɪd-a kō-a la wa dūni nag-teed bal, t, a nagdē, la sɪdsɪda yaool n yaa pagã namsg la a sōango la a halkre.

La a tar-a tvmđē wa nag-teogo, la yō-noogo la taleng teeda. Sã n yaa woto togdame ti b lebg nye ges ninsaal neodenga la b lebg ye ges paga, ne ges sɪdsɪda ti gesga wa ti baas ne moeemda. La pag ne raoa –b da naan-b la hal pīnda-d yaaba Adema-b yubã fãa; bal la moogã rāmba – mooga singdb- sēn yaa yalenga ti b yuba fãa pidɪd taab ratem.

La Wēnnaam kōo pag raaba pidisgã pān-tōog ti yud dao. Yaa rɪ ti pag paam pān-toog n deemd-a womwaoood vuuma zīnd-n- taar manegre, yaa yēnd-a n le tar pān-toog n deemd-a womwaoood ne vuuma zīnd- n taar sōanga.

Yaa pag n le tar pān-toog yaas-n tōe n tōog ne kēebo, vuuma zīnd-n- taar, wēngē yaa woto one ti pag yaa bilig-n taar sēn zēk nka to, moeemda gesg pogē yaa rēnda la wubr-b sēn segl-n kō paga t, a tōe n tōog n maneg vuuma zīnd-n taare.

((yaa woto la Wënnam tuntuum- puusg la tilgr be a yinga-

A yeelame; Ned ning sën tara, kom-pugl-a tãaba bi yaa ma-biisi, bi yaa komb-a yubu bi yaa tãp-a yubu, bi-a maneg-b fãa zïnd-n-taarã ti zemse. La a zoe Wënde ne ba, a kēeda a rzāna))⁶³

Wënnam tuntuum yeelame - puusg la tilgr be a yinga: “ned ning sën songa kom-pugle-a, bi yem-pog-bi-a yubu hal ti b wa bi, n taase yēnda soab woto yaoolem daara, ti maam ne a yaa woto, ri t, a rik-a nus-bi wā n naag taab woto. ⁶⁴ (Muslim 149 termiizi 13/2038)

Wënnam tuntuum yeelame- puusg la tilgr be a yinga- A yeelame n kēng pog-ziira pag sën na n yaa pog-sōngo: A yeelame: “Duni yaa wom noogo, la wom-nooga somblem sën yud taaba, yaa pog-sōngo. la yella fãa gilli, ya-d bang bala, tun in-zisg fãa poorē, bi nin-bedr fãa poorē yaa pog-sōng n pogda;

La biligr sën yaa vēnega: tōnd zug-soab –A Hadiigeta- Wënd sū-noog be a yinga –A yu nabiyaam poga- puusg la tilgr be a yinga –la yaa yēnda n yi pipi n song-sōng keoog, moeemda singrē; la Wënnam tuntuum- puusg la tilgr be a yinga kã n tol n yim-A yell-A vuuma woglem tæk ye, le yaa woto yaasa la tōnd zug-soab-A Faatmat Zahraa-A-yēnda me

63. Termiizi-baab n silati, 13/2040-buudaawood adab 131/5147-Ahmad, 3, 97

64. Termiizi-baab n silati, 13/2040-buudaawood adab 131/5147-Ahmad, 3, 97

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

reema womwaoood vēeneg-a vvuma pugē, ne tōnd zug-soab-A
li-paoohgā-Wēnd-sū-noog be a yinga-.

Wēnnaam tontvum- yeelame puvsg la tilgr be a yinga- a
goma sid kōalba tī bāmb-neodega ya-b pagbā sēn yaa pog-
sōmyā, n yeele: sid-kit sid-kisg sēn na n pidi, yaa sēn yud-b
taab ne zvug-sōngo”⁶⁵

La yelā kānga pogē, yita nin-yaalem wosgo la paoog-m-,
meng wosgo ti b wa bas-pag t. a yēeg zīg n yaa wom-noog
zīg bala, ti sā n pa rī bi-b get-a t, a yaa yins wom-noog zīg
bala, la bang ti pog-waoorā, sā n wa pōd-n lob tām-poorē, a yaa
wa zōndlem buudu, ne Wēnnaam sēn kō paga burkinlem ninga
wā, la bang ti pag yellā, la a yelē wā tōnd dūnda raara b tara
lame n maand wa koe-moong n paamd yōodo.

La kongē lame, tīb ra pa reglē pog wa koe-moondga, sēn
sāamd-a ziirā la a waoorē.

La bang ti paga, togame ti b wuba, wa tvum-mita; nug-
tvum-mita, la wa singd siasida vvuma zīnd-n-taas-pogē t, a yi
wubda, n wubd kamba, la sēn na singdba ti bala, paga b pa
nana ne belm-a to yaas sēn le segd ne a ye.

La pagba wosg fāa yaa ma-rāmb sidsida, yaa bāmb la sēn
zi tōnd-posē wā kiis-a wae wā, ti rogma poorē ti b le zā-tōnd
ne-b nusē, la b sūiē wā, halē n ti tag-a yōara teka.

La a le yals ne a menga, la a sāam-a vvuma ne a zaka
rāmba. Yaa woto ti ma-tog n paam nonglem sēn yalme la

waoogē- la waoor sēn waoogē la zulme la pēgr sēn wogm-a
yōor woglem tekē.

Ta tōnd sã n ye lebg-n wa ges yū-nooda yū-neebe zīgē
me d na n mjkame, ti Wēnnaam tontuom- puvsɡ la tulgr be a
yinga-yēnda n da yaa-a yam-leoog būmb t, a ra nong-a vuuma
pogē -puvsɡ la tulgr be a yinga-

la yēnda yaa yilgem tagemse, ti bala ned ning yū-noog
sēn dukd-a soab nengē, sik kae, ti yaa yilgemd ye.

La Wēnnaam tontuom- puvsɡ la tulgr be a yinga- a yinga
ra rukda ne tudar yūug-daar fãa ne (wardã) yūugu.

La Warda- ra vēnegdam, n tūud-a tool-barkã n doogdē,
Wēnnaam tontuom- puvsɡ la tulgr be a yinga- a sã n da saag
big-zug ne a nug-tallã tōe n taa wa rasn-a tab bi rasm-a naase
t, a barak nugã yūug ket n dukd biiga zugē wã.

Yaa pogē la ahmas reeg-a ibraahim nengē, n yeele:
Wēnnaam tontuom- puvsɡ la tulgr be a yinga-a ra bāngda
yongo, ne a yū-noodo. (Adaamii-, 10)

Tōnd sã nle kēng puvsɡa ziigēme d na n le mika Wēnnaam
tontuom beene- puvsɡ la tulgr be a yinga-ti-y bang ti puvsɡo,
a maanda tōkre la segbo, ned ne a saab-a Wēnnaam- a naam
zēkya, ya ri n so ti yaa tilae, ti ned fãa poose ti bala puvsɡ yaa
tūudum sēn tōkd ned ne a soab-a Wēnde a naam zēkyã.

La poosd tog-n poosdame ti yaa wa-a nee Wēnde, la ba ti
yē sã n pa nē Wēndme Wēnd nē-a lame.

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

**Wēnnaam tontvum mansem yel-sōm-baoore ne kūba.
- puvsg la tilgr be a yinga**

Wēnnaam- a naam zēkya –a tumsa tōnd zug soaba- puvsg la tilgr be a yinga a tumsalame t, a yaa kūba, sēn na yilē t, a bang kūbd sēn dat n yeel ti bāmb ninga, Wēnnaam tontvuma- a ra komda kūbs ninbaānega, la a nadgd pāng ne-ba la a sōngd-ba, la a zōgendba la a sōngd-ba la kūraana pogē a ayae wosg be beene n togsd kūb sōnr la zōgnego, la a sōgengo la a sīda, la a boom kūuni, Wēnnaam tōog nab-a yeelame – a naam zēkyā «*La kūba ra wa tāsā*»⁶⁶

Wēnnaam tontvum- puvsg la tilgr be a yinga- a yeelame: “moeemb zak sēn yud somblem yaa zak ning kūb sēn be a pogē wā la moeemb zak sēn yud wēnga yaa zak ning kūb sēn be a pogē ti b wēngda wā “ a le yeelame yaasa- puvsg la tilgr be a yinga – “ Ned sā gād kūba n kōt-a riib ning-a sēn dita, la koom ning-a sēn yūuda Wēnnaam kēēsd-a soaba Arzēna, ti sokr kaēe ye rillame t, a tuma-tvum ning-b sēn pa tōe n maana bas ti looge”⁶⁷

A le yeelame yaasa- puvsg la tilgr be a yinga- “ Ned ning sēn deng- n salma kūb zug ti ned ba-a ye nan pa salma ti sā n pa yēnd-a ye tāa, kūbā zoobg-a ye fāa yel-sōmd-be a pogē “

A yeelam yaasa - puvsg la tilgr be a yinga- “ Ned ning sēn manga kūba:zem ti yaa pag bi yaa raoa, a nengē, maam ne

66. *Sūrat dohaa*, 9

67. *Termiizi*, 14/1917

yënda, fãa naagda taab- n Arzëna pogë, rı wankat t, a welg-a nus-bi-a yubã: a nug raooga, la a tën-sok nug bi-la. ”⁶⁸

Wënnam tontuum- puusg la tulgr be a yinga-a sagenda sũ-bogsa rãmb: sũi sën yolsdba rãmb vuuma zĩnd-n-taasa pogë ti b yik ne-b tuum-sõmë wã ne vuuma zĩnd-n-taara ne kũbsa weenge ne-b manegre, n yeele: maam ne kũb zãada tõnd-d yuba fãa bee Arzëna pogë woto, rı wankat t, a tees-a nus-bi-a yuba: A nug-raoogã la a tën-sok nu-bila”⁶⁹ Wënnam tontuum- puusg la tulgr be a yinga- sagl-a tũud-n taag-a yembr sën da komd ne sũ-bogsem kaelem t, a yeele: la ti fo sã n dat ti-f sũurã yi bogsgo bi-f rılg koamsa sã n pa rı bi-f aag kũb zugu”⁷⁰

Wënnam tontuum- puusg la tulgr be a yinga-a yolsgã la a bas-ti-looga ne a nin-bãan –zoeerã, tog-n looga nug-zëk yingri.

A yeelame: maam yud sɪd kit fãa ne-m mengã, ned ning sën basa ligdi yaa-a zak rãmb n so, la sën basa samde bi bũm-menemdga rı yaa maam n so, yaa mam dëega.

Wënnam tontuum mansem ne rumsi - puusg la tulgr be a yinga-

Nabiyaama –yoalsda tuuma gil fãa – puusg la tulgr be a yinga A tuuma gil fãa, ra yaa yplsgo la nonglem.

68. Ahmad 5/250

69. Buhaari adab-24

70. Ahmad 2, 263\387

Sidsida A tōogame, n pēneg bon naandsa gil fāa ne ninbaan-zoeere npidig ned fāa ne a zu- loees n bas-a halē n ti tōk ne rūmsa fāa paama-b poiire ne mogrā nonlma, la a yols-yalenga la ziilma wankate ned ra tūmda ne taab yolsg kaēe ye.

B ra pa zoet we-rūng ninbāaneg me ye ti bala b ra pa kodgd dūng ye b koosd-a nemda t, a yaa vūiga ti yols kaeē ye b ra kit ti dame ti rūmsa maand ne taab reng-reng ne taaba n zabd taaba, la b pābd taaba.

La puvsg la tilgr sēn be a soab yinga- sēn wa n wā a tōogame ti yel-be-kāng gil fāa sa - puvsg la tilgr be a yinga- a tōogame n sees yel-kāng fāa, sēn pa zems ne ninsaal yv-neodenga, la a rog-neoga dik.

La Abuu-waakido Allaeesiya B solemda n yetē: Wennaam tontvuma-a waa Mandiina - puvsg la tilgr be a yinga- la a sēn wa wā- a mikame t-b wāad yugemd zēgre la b koosd dūmsa vūise la Wēnnaam tontvuma, a gidgame n yeele - puvsg la tilgr be a yinga –B korsd dūng wilsa t, a kit n vūi ye, rillame t, a wa n kiime”⁷¹

Yi-a geebr nenge: ti Wēnnaam tontvuma - puvsg la tilgr be a yinga- t, a wa nyāa bōang ti b bog-a nengā, t, a yeele: yaa bōe la b sēn maan yāwa woto wā? “ Wēnnaam kaab be ne ned ning sēn tūma woto”.

La a le gidgame yaasa ti b raw a wē bumbu, bi ned neng ye yi-a Abdorrahmaan ben Abdollae yē me reeg-a sām̄b

nengë –a yeelame, tōnd da togda sore, ne Wënnam tuntuma - puvsg la tulgr be a yinga- t, a bas tōnd la a kēng n na n ti mang-a yelle; ti tōnd wēlg n yā niuuna ne a kamb-a yubu, ti tōnd dik-a kamb-a yub n zāada ti niuunā way as n pibd-a pegsa, ti Wënnam tuntuma wa-wā, - puvsg la tulgr be a yinga- yeele: yaa ānda dik niuuna biiga lebs-y-yā-a.

La a le yāa gūur zak-b sēn yōog-a t, a yeele: - puvsg la tulgr be a yinga- yaa yae ramb n yōog gūurā zaka? Tī tōnd yet, yaa tōnd n yōog-a t, a yeele ned pa tog n nams –a to ne bugum ye rilla buguma soaba”.⁷²

La raar-a yembre la Wënnam tuntuma - puvsg la tulgr be a yinga-a ra yume Mandiina n debd Makka la a wa n ti taa ziig-a yembr sēn boonde ti (Osaayata) n yā yāk bi walg sēn gāe n tēes-a kars-n gōe tiig maasem tēngre, ti dūni zug soab sagle: puvsg la tulgr be a yinga-a sag-a tūud-n-taasa ti b yals sii, la b loog sii, ti ned ba-a ye, raw a maan ti walgā nek-a gōeemē wā ye.

La rī poorē yaasa Wënnam tuntuma- puvsg la tulgr be a yinga- a ra yume, n debd Makk pākre, ne tāp-biis sēn t, a tus-piiga, la b sēn wa n kēndā b, wa n yāa ba-yāag ne a kamba, t, a kamba gubg-a yēsemdē, la sagla raoa-a ye sēn yaa-a tūud-n-taaga-ti b boond-a t, a gi-aeelo ben sooraakaata-t, a song ti ned ba-a ye ra wa gidg-baagā ne a koamba ye la raara-a yembr yaasa, la Wënnam tuntuma- puvsg la tulgr be a yinga- wa n loogdē n yā yogemd pog sēn tabēn-ne a zān-kudgā ne kom, la ko-yūudu, t, a - puvsg la tulgr be a yinga- yeele: “zoe-y Wēnde,

72. Buudaawooda gihadi ;112\2675 adab-163-164/5268

ne rūm-kānga yāmb togame ti-y sã n wa rit-a bi-a yaa soma ti-y sã n wa zombda me bi-a yaa soma”.⁷³

A yeelame, raar-a yembre la Wēnnaam tuntvuma da pilig maam- puvsg la tilgr be a yinga- a ra piga maam-A poorē la a yēsa ne maam yēs solgdem, mame kō-n yēsa ne ned ne a ye ti-a yeele: la tōnd wa n ti kēe Mandiin dao-a ye la lg poge, n yā yogemde la yogemda sēn yā nabiyaamā - puvsg la tilgr be a yinga-yogemda sēn yā- a wā a nintāme roogame la Nabiyaama kēngame - puvsg la tilgr be a yinga-n ti saag yogemda zugu, t, a sīndi, t, a yeele: yaa ānda la yogem-kānga soaba? Yaa ānda n so yogem-kānga ? ti Mandiin big-a ye wa n taam n yeele: yaa maam yaa Wēnnaam tuntvuma-: t, a yeele: la fo pa zoet Wēnd ne runa-kānga ne Wēnnaam sēn soog-a kō fooma? Bang t, a yābame n wa mam nengē, ti fo sōsgda ne kōm, la ko-yūūdu”.⁷⁴

Wēnnaam tuntvuma- puvsg la tilgr be a yinga- A wa n toogda raar-a ye, n yā ti b yals- rūmsi ti yalsga pa zems ye pa yals sōng ye t, A yeel-ba: zo bd-y ne-y rūmsa ti b yaa bane ti b yins maasa, la-y basd-y ne-ba ti b yins maasa, la-y ra rikba, wa bōn zombds bala, ne yēsg soe zut la raasē bala, ti toēeme ti bōn zoambdga n são ned ninga sēn zaoa wā, la a le yud ne Wēnnaam yoor tēegre-a naam yi wagle”.⁷⁵

La raar-a yembr yaasa, Wēnnaam tuntvuma wa n loogdame- puvsg la tilgr be a yinga-a wa loogdame, n yā ned-a ye sēn dat n kodg pesgo la a gānga pesgā, n yaool n saasd-a

73. Abuudawood, 44\ 2548). Yi-Abdolla ben ge-afara nengē

74. Abuudaawood, 44\2549

75. Ahmad, 3, 439

sooga la Wënnāam tuntuuma nek-a lame - puusg la tulgr be a yinga- n yeela ti tūumd ninga yē sēn tumda pa ninbāan zoeer tūumd ye:

Rilla yinga for a tame n ko-a koob sēn ka tek la ?la ti fo sã n da saasē la ne-f sooga taoor ti-f nan pa gānga pa são sda ?”⁷⁶

Ti Wënnāam tuntuuma- puusg la tulgr be a yinga- a yeelame: ri, ying-m kō n togs yāmb ned ning –b sēn gidg ne bugma ? ti b yeele: (Balaa) yaa Wënnāam tuntuuma, t, a yeele: yaa ned ning fāa sēn na n yaa bugsga n yaa yolyole, n le pē ne nana, ne bon – naandsa fāa gilli”.⁷⁷

Wënnāam tuntuuma vēnegda tōndo- puusg la tulgr be a yinga- neb sēn yaa yoalsd-b b zīga la neb sēn pa yoalsd-ba, n yeele: ti raoa-a ye me n da kēnd ti ko-yūud wa kenga, la a yāa koom sēn be bulgē, ti-a sig bulgā pogē n yong koomā n yū, la a sēn wēng-a poore wā a yaa bag sēn yas ti ko yūud sibgda, t, a lelemd tum, t, a yeele: sidsida ko-yūuda paama ba-kāngā wa sēn da paam maama, t, a lebg n le ti kē bulgā pogē n pids-a naoodrā ne koom nād-b a ne a noor n yi n kō baaga t, a yū n tege t, a pēg-Wēnd ne a, t, a maana bas ti loge

Ti –b yeel: yaa Wënnāam tuntuuma- rilla yinga rūmsame tāra yel somd ne tōnd? t, a yeele: sūuri bi sāoor sēn yaa naasr fāa tara”⁷⁸.

Wënnāam tuntuuma koeg a to le vēnegdame yaasa;

76. Alhaakim-257\260) ((yi-A ibni mas-ood nengē))

77. Ibni habban-,2,216 \470- Ahmad,1\415).

78. Buhaari, 10

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tigr be a yinga

‘B namsa pag kēes-a bugmē yūug poorē t, a yōka yūug n
loe roogē apa kōt-a riib t, a ritē la a pa kōt, a koom t yūuda la,
a ka basd-a t, a yi- n-ti ri tēng bōn-yānnemdsme-hal ti yūuga
wa to kīibu”⁷⁹.

La yaa ne mams kānga yinga la Wēnnaam tontvuma A
Mohammad ben Abdollaah - puvsg la tigr be a yinga- A tōog-
n wēnems zitma zīnd-n taara t, a lebg tigs-n- ta-sōngo la a le
tōog n lebg yooma sēn looga, t, a lebg yoom sōmya.

La hal ne neb nins sēn da mumd-b komb vuīsa fāa, bāmb
dāmb vēegdame ti b sūya pida ne yolsg la bas ti loge hal n tēeg
n ti paam ne rūmsa fāa gilli.

Wēnnaam tontvuma a tara pān-tōpg ne būmb fāa la yel
buud fāa, yaa ri n so t, a ra gūuds būmb fāa n kōt-a boom hal
n ti tōk ne niun bila, la a tūud-n taasa lagma-taab n galem-taab,
n naag taab n lebd bōn yembre, hal ba Wēnnaam tontvuma-
puvsg la tigr be a yinga- sēn wa n sagl ti b ko waafo la
nanga.

A sagl-b lame ti b wa n na ko-a bi-b wē-a wē- vugri, sēn
na yilē t, a ra nams la a ki-ye.

Yaa ri la Wēnnaam tontvuma- puvsg la tigr be a yinga-:
a yeelame:yāmb ned kam fāa sā n dat n ko –kōs-kōogo bi
sēnemde bi nanga bi waafo, t, a tōog n wē-a wē-vuk t, a ki a
tara woto la woto.

La a sã n wë-a noor-a yub t, a ki a tara woto la woto rolbo, la a sã n wë-a noor-a tãab t, a ki a tara woto la woto rolbo”⁸⁰.

Wënnam tuntuuma- puusg la tulgr be a yinga- Asãgeda ne-sũ-bogsem la sũ-tõpgo, hal ba yaa rüŋ ning sën namsda neda kobo, wa nang la waafo togame ti b ko-a ne nin-bãan zoeere;

La ri ying woto fãa pa mam-n ta-sõng sën sek ninbãan zoeere?

Ninbãan zoereninga sën be - puusg la tulgr sën be a soab yinga- yãoogo sën zita n le yaa ninbãan zoer sën yaa toog ne ned fãa t, a paam-a, Wënnam tuntuuma-puusg la tulgr be a yinga- a rapa nong pegre, la soeesg ye, la ara sõta wënnam neema wã, n yetê:»pugub kae ye «ne ganeg meng sën yaa bedre⁸¹.

Ti bala belg menga bul- nif yaa pegre la soeesgo yaa yënd- a yit sabab n tus neda t, a këŋ n ti kë waoog m meng pugê la maan n zuuka la maan ti b yã- hal ne wënnam tuntuum – puusg la tulgr be a yinga la hal ne – a ziirã- sën yud bõn naandsa gil fãa wã, la hal ne wënnama sën pëga wã fãa rullame t a menga ra yet a menga;

ra peg y maa m ye, ti yaa wa nasaar damba sën peg a yiisa sën yaa maryam –biiga ye yeel yã: ((abdollaahi)) ((Wënnam yamba a wënd yamba la a tuntuuma))⁸².

80. Muslim, 147. Abuudaawooda 162-163\5263

81. Zohd;237, ahmad 1;5/281

82. bohaari ambiyaa -0, 1,23

 Wēnnaam tuntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

yaa sīda tī ba tī nīnsaal sēn wa n tī sōs n tī yaa būmb ning la ned ning fāa, a pa tōe tōog n zoe n pōs yēnda ye nīnsaal pa tōe n pidg yēnda fuug n degl la a kēnd zaal ye: le rat n yeelame yaasa, tī nīnsaal sā n pidig yēnda fuug n yaglg rooge a sā n yī, a na n kēna zaala. Im maa t a y aa yamb ne a to, yē menga yel baoods la zu-loe-yela. la- a bōn datse, a vūuma pogē. Im maa t a yāmb ne a menga im maa t a yaa yāmba ne a soab. a wēnde, la ned ning sen yaa yāmba ne a soab a wēnde, yē soab n paam yembd zīiga.

Tōnd zug soab a Mohammad – puvsg la tilgr be a ying- a pa vēneg a meng zīig ba a ye, ba sēn paoode me kvungo la paooglem, bī ne pa tōe ne yel nīns a sēn sing ne vūuma yel toor toora ye.

Yaa būmb sēn pa tōe tī tōnd yā ten kvudem pogē t a tar mak sōngo, bī mams sōng a to tī wēneg wa wēnnaam tuntvum neodenga ye – puvsg la tilgr be a yīnga.

La wennaam tuntvuma, - puvsg la tilgr be a yinga – a yū mak sōng soab sēn welg n yaa a yembre, a toōgame n tīgīs neodeng toor tore la lore la yudlem toor toor sēn ka tar – bilg n taar bī mak n taar ye.

Wēnnaam tuntvuma – puvsg la tilgr be a yinga – a neodenga yu mams n ta sōng sēn welg ne mams n tāag buuda fāa hal n wa tāag ne tōnd dund- raarā.

La sīd sīda wēnnaam kōo tuntvuma – puvsg la tilgr be a yinga - a kō la neodeng la nīnsaalem gil fāa n pa kel ye la a le tīgīm yudlem la yel buud toor toor fāa a nengē-.

Ned b- a ye sēn pa tōe n tōog n tigma buudu ne tūudum la yel som baoore la ninsaal ne a to mansem la mansm ninsaal ne a taa soka la zogdo.

B kō wēnnaam tuntuum – pūvsg la tilgr be a yunga – b kō la neodengo la ninsaalem kōbg toor toore.

B kō la neerem teedo, la. a vōya sēn dat n yeel ti būmb ninga t a gees n taar la a bilging n taar pa be dūni wā poor zug ye. tōnd datame n winig zi kānga ti pūvsg la tilgr sēn be a soab yunga ra lūta taoor n pūvsd neba.

La a ra gāeeme n gōe yung bilf bala la a yunga albark yunga –wēnnaama sēn barkā a ra pa yāt pīr n gāand ye wankat fāa ye.

La neba sã n wa gāe ne yong n nood b yōe ne gōeema yēnda yasame t a nintam kiigd a yāoog – a zug t - a pūvsd hal ne a kūuma wankate – pūvsg la tīlgr be a yunga – hal ne – abāaga sēn wa n keng n ti tāag – a teka ara yit a roogē wā, n kēnd miisrē wā n pūvsd ne pūvsdba, a sēn paam tōog, wankat ning fāa.

La ada (Abdullaahi sēn yaa sotiaer biiga) wēnd sū - noog be a ying – a togsda tōnd wēnnaam tuntuum wēn zoeeeg pūvsg la tilgr be a yunga, a yeelame:

Mam waa wēnnaam tuntuum neng- n wa mik t a pūvsd t, a pugā yābda- pūvsg la tilgr be a yunga⁸³. la ti sãn pa no loeere kiuug bi rasm a yopoe, ra pa loogd ti wēnnaam tuntuumma pūvsg la tilgr be a yunga. pa loe noor ye. yaa woto ti tōnd ma Aeeset

83. Abuudaadood pūvsgo-,156;157/ 904

 Wēnnaam tɔntɔvɔm-a Mohammad Wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga

– wēnd sū noog be a yinga yeele yā: wēnnaam tɔntɔvɔma pʊʊsg la tɪlgr be a yinga a ra loet ta hal tɪ tōnd yeendē t, a pa kaood ye, la a ra le kaoodame hal tɪ tōnd yetē, t a pa loet ye.

Wēnnaam tɔntɔvɔm- pʊʊsg la tɪlgr be a yinga ara loeta noor rasem piig la a tāabo, la raasem piig la a naase, la rasem piig la a nu kiuug fāa pōgè, la rasem a yoobe. - (sawaal) pogē, la rasem – a wae, ne rasem piiga bi rasem piiga ne rasem piig la a ye – (muhammad) kiuug pog- la a raminime n loet a noor tēne la lamus rare rasm- a yopoe fāa la ne zakā (aayara-) sigba yunga la wēnnaam tɔntɔvɔm sagl sɪd kitba tɪb yāk zaka n yɪlg b mensa la- ligdā la b le paam yel – sōmd neba nengē la b saob a wēnnaam nengē.

La yē mengā n deng n doagl a meng ne yella pipi.

La biligr sēn yud neere, yaa wēnnaam koeg sēn yeele-a naam zēkyā- *«sēn yusd b nug būmb tōnd sēn lok bā»*⁸⁴

La a ra pēgdame la a soeesdē la a kengd neb nins sēn baood b yel sōmd wēnd yunga.

La a ra le pēgda toamd b nins sēn yōngd b arzēgs n tumd wēnd sora yunga.

Woto yaa yell sēn yaa toor zalle wēnnaam tɔntɔvɔma sēn kol saasē wā n tɪ tokd ādsā pʊʊsg la tɪlgr be a yinga.

Wēnnaam tɔntɔvɔma- pʊʊsg la tɪlgr be a yinga a ra pa kēgsd ye pa pingd būmb ba a ye a neng ne dūni nonglem ye.

Būmb sēn da ta a nugē wā fāa a rekd. n kōo, wënnam sora yinga anaam zëkyā.

La yel kānga yaa yē mengā yel toor zall b sēn tūus a ne a la a tūud ntaag – *Abuuzarrī Algafaarī* – wënnam sū noog be a yinga a yeelame: mam da yūme n kēnd ne wënnam tuntuum – puvsg la tilgr be a yinga mandiin tēnga pugē t a *ohod* sēg tōnd t a yeele: yaa *Abaa Zarri* tī mam yeele: m sakda labbaeeka yaa a wënnam tuntuuma t a yeele:

Būmb ning sēn noom maam tī mam taramē wa a *ohod* sānem kānga t a loogd mam neng-, tī mam tar a pugē wakır a ye tī pa tū ne būmb mam sēn tar n yaood ne a sama, rillame tī wēnd – tūudb yaa woto, ne woto, la woto, m ditēngo la m poorē tī rī poorē t a yeele: bāng y tī sēn waoog b wosga bāmb dāmb la bilf yaoolem daare, rilla ned ning sēn yeela: yaa woto ne woto la woto ne –m ditēngo, la goabga la m poorē, la būmb bilf bal sēn be b ningē⁸⁵.

La wankat sānda, wënnam tuntuuma- puvsg la tilgr be a yinga –wankat sānda, atōkdā no loeere rasm- a yūbu, bi rasm – a tāabo a parita a pa yūuda la a tūud n taasa sēn dat n togs –a n loe wēnd sū noog be b yinga – b sēn dat n togs –a nloe wa yē sēn loeta, a yet-b lame: ra loe-y ye tī b yeela: la fo sēn loet n tōkd wā? t a y eele: maam ne yāmb pa yembr ye: b rīlgda maam la b yūngud maam t a gīdgba b yolsg yinga la b yōe koglg yinga⁸⁶ . la būmb ning sēn tog tī tōnd bānge tī tōnd zug soab a Mohammad pa yembr ye tōnd yaa neb bala la tōnd zug

85. Bvhaari, 14 – muslim – zakaat, 32

86. Bvhaari, 48

 Wēnnaam twntvum-a Mohammad Wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga

soab a Mohammad- pʊʊsg la tɪlgr be a yunga – yēnda pa ned
bal ye wēnnaam nana lame t a yaa ned toor zalle.

-yaa tʊʊma, pʊɪ zīis –a yɪbu – pʊʊsg la tɪlgr be a yinga

-yaa tʊʊma, la sēn yaa toor zal ne y menga

-yaa tʊʊma la yel sēn yaa ned fāa tʊʊma la b yela.

Sēn yaa woto, bɪ d bāng n sa, tɪ tōnd pa tar pān –toōg me
a yela, la a tʊʊma togs n tū la d tʊʊma faā ye.

Yel wosg la tʊʊm wosg la tʊʊm wosg bee me tɪ yaa sēn yɪt
wēnnaam toōg wēngē tɪ ya a yɪdlem la a ziiri la a neodenga
yaa wēnd n tuūs yēme ne yel kaāsns hal t a zēk n tɪ tōkd āndsā
saase wā la yel kaēnsa gilla fāa la a yela sānda tōnd pa tar pān
toōg ne a ye la sā n mikame tɪ yaa goam sānda bɪ yel sānda
tōndme tar pān toōg sēn tōe n togsd dēnda la d tuūd dēnda d
pān toōg sēn teka.

La hal ne rɪ fāa ned ba a ye pa tōe n paam n ta zīg ning a
tōnd zug soaba sēn paam n taēe wā ye.

Pʊʊsg la tɪlgr be a yunga rillame tɪ ned fāa tōeome n yɪ
a Mohammad bila a zīgē yē ne a tōogā, la – a ratem la a
kāndgo tɪ yaa wa Osmaaneyvʊn dāmba sēn da boond b tap
biisa sēn da zabd b tēngā yunga tɪ Almohaemad tɪ rat n yeel t
a Mohammad bila.

La tōnd patog n yum, tɪ tōnd toēeme n bāng ligd soōr sēn
tog tɪ tōnd yāka n zaka ne tilae tʊʊmd nins tond sēn tʊʊmd a wā
ye la tōnd pa tōe n tōog n bāng tʊʊmd sēn zemē, bɪ- a- zāndlem
a tek. tōnd sēn toōg n yɪk ne a sēn zemsd ne tōnd pān –tōogā sā
n yaa woto ril tōnd na n kel n paam bala n vʊʊmd ne wēnnaam

tūdum d pān tōog teka, la d pāens sēn tōe n tōog ne būmb ninsi, la yel ninsi.

La tum kaēnsa pogē yaa rillame, tī tōnd dik makr n mag n gese la d mak d mensa ne makk rāmb la mandiin dāmb yaa bāmba la wēnnaam tuntum pūsg la tīlgr be a yunga yaa bāmb la a wubyā la a winigb būmb faā wēnnaam sēn sagle.

La bāmba b pēga wēnde la b pēg ziir ning b sēn paam n taēe wā b toga soe, hal n ta siini (samrakanda) la b paama vēnegm – meng ne kvingo, la yaamse la namsg b kēnē la b toomē la b raoodā pōgē ne moeemdā yalgre la a kēng taoore ne moeemda la sūur loees ne sīd kīsg ne wēnnaam – a naam zēkyā.

RAG- NO TÅABENGA

- ❁ *Sūur manegre, ne wēnnaam tntvum sora tūudum
pvsrg la tilgr be a yinga*
- ❁ *Wēnnaam tntvum sora – tuudum – ne nonglem, la
a pvgrbo pvsrg la tilgr la be a yinga*
- ❁ *Yu zu noog wankaate yaa nin getga a zogda yu nin
getga la a nonglma pvsrg la tigr be a yinga*
- ❁ *Wēnnaam kosg sēn yaa toolg bam- ne wēnnaam
tntvum nonglempvsrg la tilgr be a yinga*
- ❁ *Pvsrgo, la tilgr be a yinga*

Sûur manegre ne wënnamnaam tontvum tîrudum puvsg la tîlgr be ayînga

Wënnam tontvum tîrud n taasa yôodo wënd sîr- noog be b yînga b paama, yôod ne wënnam tontvum – puvsg la tîlgr be a yînga tî bala ayî tik sông soab neba.

La sên na yîlê tî tînd paam zog-sông sên zêk wa wënnam tontvum tîrud-n- taasa zogda. wënd sîr- noog be-b yînga-rillame tî tînd mang-d sîrya pipi, tî bala wënnam goma tik sông yel Alkorâana pugê: yeele: *«sîd sîda ne wënnam la a nabiyaama yînga yâmb paama tik song zîig n kôt ned nînga sên zoet a wënnam, la a tîed beoog raara la a tîegd wënd yel wosgo»*.⁸⁷

Yaa sîda yaa wa (aayrâ) sên vëneg n togsa tî bala, ned sâ n tîed t a na n seg a soab a wënde la a tîegd wënd yel wosgo, ayaa rëenem na yakemde, sên tog tî ned fâa rik- a n nîng-a yamê sên na yîlê ntôog n dik makr n togs wënnam tontvum neodengâ puvsg la tîlgr be a yînga.

Tîudum baasda ne zâmaan, dâmb sên yâk todse, tî tog tî b gîrusa ne sîur loeega daar la wankat fâa. tî bala, a yaa wënnam sîda la a buuma kîuni tî ned fâa tog n kis wënnam-a

87. Suvrat ahzaab, 21

sida la a buuma -a naam zēkyā- la a sūr-nooga zīg geesgo –a naam yī yilgemde.

Yaa woto n tog tī sid kit tog n be wēnnaam yoorā tēegr pvgē raar la wankat fāa. sēn na yilē t a sūrā ra valms t a tōe n yik n yals n tē ne a soeetaan yam yuus yuusa ne sēn segde la a, raw a yum wënd yel ba nif kāmsh pogē ye.

Yaa woto la wēnnaam koeg yeel yā -anaam zēkyā:

«yaa yāmb ned nins sēn kō-b sida, tēeg- y wënd yel wosg la – y pēga».⁸⁸

La Kuuraana, aayara zī-kānga, pa yāk tēegra tods la a sōorā ye. rillame t, a yeelame, tī yel sā n yaa yel mumdi, a pa baasd tī sa n pa pidib la ned ning sēn dat a n yī yam pidingo, be a tēegdē wēnnaam yōora wosgo a sēn pāam weend zīg ning la wankat ning fāa ne a pān-tōog tēka wēnnaam yeelame- a naam- zēkyā-:

«neb ninsa sēn kōb sida tī b sūrā gōe bāan b wēnnaama yel tēegr pogē. n ye yaa wēnnaam yellā tēegr pogē la b toē n paam tī b sūrā gaand bane»⁸⁹ la sēn yetī yourā tēegrā, paye tī gamda sēn yet n pēdēmdē wā ye, ratn yeelame tī yoorā tēegda ne ne sūrū, tī sūrā la womba tēn –soka, t, a tēegd- neda –ninsaal ne yōnoog –a tēegra wēnde. wēnnaam yoorā tēegr –anaam zēkyā –apēneg da ned ne wēnde, n kēed sid kit suūrē, n yūsd – a bāasā la yūsd – a sūrā rēgdo, la- a pidisda, ne wēnem, la – a kōta sūr- maasem, la wombo, la –a maanda tī wēnnaam yel soaadsā ko – yūrd tara.

88. Sūrat

89. Sooratorra-aade, 28

Hadiis:wēnnaam tontuvm yeelame – puvsɣ la tɪlgr be-a-yinga. (wēnnaam nonglem tagmse, yaa a yoorā tēegre)⁹⁰ la sēn tar b nonglma, pa yumd- b nong – n taasa yel ba yaa nif kamsɣ ye, lab pa yumd b yoya, tēegr neb zɪlma la b sūya ye.

La ned ning sēn dat n lemba, sɪd kɪsg noog ne a tabend ne wēnd tēegr ne a zilemde la a sūurā bɪ a tēegdē wēnnaam yoorā wankat.

La zīg fāa: zem ta a yasame, bɪ a zīime bɪ rōbame bɪ a gāeeme. le togame yaasa tɪ a listɪd ne tagsgo la yam toor toor baoobo, sēn nan – saasā la tēng gāongā yeel y yā.

Wēnnaam yeelame, anaam zēkyā:

«tōnd soab a wēnde, fo pa naan yā wā zaalem ying ye. yɪlgemd be ne fa, bɪ f gūud ne bugma sɪbgrā»⁹¹.

la sūi nins sēn pa zoet wēnnaama, n pa rat n wom wēnd yella-a naam zēkyā- . yaa bāmb dāmbā la wēnnaama yet kaane: a naam yɪ wagle:

«kāab beed be ne neb nins sūi sēn kvɪ ne wēnnaam yoorā tēegra, wēngē wā b bee tudg vēeneg pvgē».⁹²

La ned ning sēn tɪ zāagd a meng ne wēnnaam yoorā tēegre, yē soab mong. d a meng wom noog.

La a neodengā yel sēn yaa toor zal ne a la sēn na yɪlē tɪ yāmb yɪ tuud, b ne wēnnaam tontuvm sora – puvsɣ la tɪlgr be a yinga – la y paam yōōd wa sēn togde, la y paam tēeb ne wēnde

90. Baehakiyt; 1, 367

91. Suvrat aal umraana, 191

92. Suvrat zvrana, 22

 Wēnnaam twntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

yī tī lae t y pids – y suurā ne wēnnaam nonglem, la y pidg y
yōora yam – leoog fuug n yagl doogē, la – y bas duni nonglma,
la y yō – nooga la y faas – a mens ne wēnnaam baoobo, la- y
tulsem, ne yaoolem daare. la y nagss- y mensa, ne wēnnaam
yoor tēegr wosgo.

Wēnnaam tuntuum tūudum ne nonglem la yaglem ne a Puvsg la tulgr be a yunga

Yae y bāng ti nonglem ti biis la a yam leoogā sīd sīda yaa wēnnaam tuntuum nonglem yaa yē la ned fāa sēn yēegd zīg n yaa a sora tom la a zug peogo n lillid zut ne maasem, la f tū la f kīs f meng ne wēnde f suurā yaanga, ti bala neodgeng wa neodeng kānga būuda a kōta tōnd yoslg sēn ka saabo ne ninsaalba gil fāa. la wēnnaam tōogā winigda tōnd wēnnaam tuntuum suurā sēn da pid ne yolsgo, la ninbaan zoeer ne sīd kītba n ti tāag zīg ninga.

Wēnnaam yeelame -a naam zēkya- *«sīd sīda tuntuum n wa yāmb nengē n yi yāmb mensē wā t a suurā sāamd ne yāmb sēn be namsga pvgē n dat yāmb ne somblem yaa yoolsda la ninbaan zoet ne sīd kōatbā»*.⁹³

Wēnnaam tuntuum le vēnega tōnd yaas ne yolsga, la ninbaan zoeerā ne a poorē dāmba:

Yi *Abduļlae*, sēn yaa *masvvd biiga* nengē -wēnd su –noog be a yunga- yeelame: wēnnaam tuntuuma – puvsg la tigr be a yunga. a togs a menga kuvre, taor t a nan pa ki ye, kiuug a ye pogē la a kaalmā sēn wa n pēnge, bi a welgrā ne tōnd sēn wankolge a tigma tōnd a nengē tōnd ma Aeeset doogā

93. Svrat taooba, 128

 Wēnnaam tɔntɔvm-a Mohammad Wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga

pogē -wēnd su noog be a yingā -tɪ rɪ poorē t a wēng n ges
tōnd t a nintamā rʊʊge t a keng a mengā n yeele: yeel yeela y
beel yaasa wēnd na vʊʊm yā wēnd. wēnd na song yā wēnd na
zēkyā wēnd na ning -y barka wēnd na kānd yā wēnd na rɪlg yā
wēnd na sōng y ne zemsgo wēnd na sak yā yingamam sagend
y la ne wēn zoēega la wēnd na sagl yā la a leds yā.⁹⁴

Wēnnaam tɔntɔvm – pʊʊsg la tɪlgr be a yunga – a sū
noaagda, la kāndida la yoalsda la -ayolsgā, la a kāndgrā gūbga
ne mooga rāmb fāa gilli, ne a yelsom, la a tʊʊmde, la a vʊʊmā
sēn yɪ vʊɪ zugda.

La a wēnd ying boaala sora zugu, pʊʊsg la tɪlgr sēn be
soab yunga a toka sānga zɪbo sēn yaa zɪ zɪsg a bāgdē wā la a
zugē wā, ne toolem la yaamse, la namsgo.

La a yella wan tog n taāg a tēkē ne a sugrā la a-raooda la
a keelma halē t n wa sek a na n kēes a mengā halkr pʊgē bɪ
kūum pʊgē wankat sānda, sēn na yɪlē t a poore dāmba paam
kāndgo la yolsgo, hal tɪ wēnnaama wa tɪ yeel a t a gūus a meng
ta ra wa kēes a meng kūum pʊgē a booala wēnd yunga ye yeel
a kuraana pʊgē - a naam zēkyā -:

***«sānd sānde toēme tɪ f sāam f sūuri wa f na n ki b ying
tɪ b sēn pa kō sid ne kiba kānga wā»⁹⁵***

Wēnnaam le yeela zɪiga to yaasa:

94. 40-tabraani – 4, 208 – abuu na –um tali –yata – baeerʊʊt -1967-
4;168-

95. Suʊrat al kahfʊ, 6

Wēnnaam tuntuum tūudum ne nonglem la yaglem ne a

***«sānd sānde tožeme ti fweog f menga fyōorā b sēn pa
kōt sida yinga»⁹⁶***

La wēnnaam aayar kānga yaa tıkr zīg n togsd nabiyaama tulseem ne ninsaal fāa sēn vu tēng poor zugu, tōog n kisa sid ne wēnde –anaam zēkyā sēn na yulē n fāaga meng n yūs bug – zabdma pūgē ne yolsgā la a ninbaān zoeerā ne a poorē dāmba.

La ninbaān-zoe kānga la yols kānga, la nonglem ning sēn yaa yalengā ti wēnnaam tuntuuma -puvsug la tilgr be a ying- ra vēnegd a ne a poorē dāmbā toga ne tōnd sēn yaa a poorē dāmba ti d tags, tags zulungo ne būmb ninga tōnd sēn tog n kō a ti segd wa yēme sēn kō tōnda wa yelsōm –mitba ne nonglmā kānga.

Sid sida: tōnd nonglmā mamsg la a makrā la a magbā ne wēnnaam tuntuuma- puvsug la tilgr be a yingā – yita vēenga ne tōnd tūudma ne wēnnaam Alkuraana, la a tuntuuma saglsa. la tōnd tōog n tedg d yelē wā ne yēnda yelē wā ti yī wā ti yī wa yē yelē wā – puvsug la tilgr be a yinga- la ra yū wān wāna n womsd a tūud n taasā la a winigd ba –puvsug la tilgr be a yinga- yū bāmb la neb nins sēn bu a nonglem maana nonglem la b kis b yōe neb vuuma yong la wūntōogo, wēnnaam sorā yunga ne būmb faā.

La yū wān wāna la b tōog n tedg b yelē wā ti yī wa yēnda yelē wā? Puvsug la tilgr be a yinga.

96. Suvrat su-a-raa, 3

La yī wān wāna la b tōog n tedg b zogdā ne a zogdā la a vuuma ?

La rūnda tōnd bee yaene ne yelē kāensa fāa, la togame tī yī tilae ne tōnd tī d mag d nonglema zislem.

Yī makk kēng mandiina wankata, wēnnaam tontvuma yūime-puvsg la tilgr be a yīnga-n na kēng (gaari hiraa) ne a buubakar sid naaba –wēnnd sū-noog be a yīnga t, a kēnda tī b ne taaba, la abuubakar sid naaba kēnda nabiyaam taorā keoof la sū-wēēr pista, n ye leba-a poorē wā kēne, keoof la sū-wēēr pista, halt ı wēnnaam tontvuma wa n bāngame-puvsg la tilgr be a yīnga-t, a yeele: “yaa abuubakar yaabōe n tar-f tī fo kēnd wankat –a ye, mam poorē la wankat-a ye mam taore” t, a yeele: “yaa wēnnaam tontvuma mam tēēda baoobo tī yaa rī n so, tī mam kēnd-f poorē, la mam tēēd gūūsgu yaa rī n so tī mam kēnd-f taore” t, a yeele: “yaa abuubakar sān-sānde fo yāā būmb n nongē tī yī foom tī ka maam ye” t, a yeele: n yee, mam wēena ne ned ning sēn tums-a foom ne sīda mam pa yā būmb n dat tī yī maam tī sā npa foomye. ⁹⁷

La b wa n tīg-n ta gaara t, a sid nab yeelame: wēnd sū-noog be a yīnga a yeela wēnnaam tontvuma-puvsg la tilgr be a yīnga-yaa wēnnaam tontvuma “ bas maam tī mam deng n kē taor tī fo nan pa kē ye tī sā n mikame tī yaa waaf bī nang n be a pvgē bī reng n yī maam” t, abuubakar kē n baben bokā ne a nus-a yību a sā n yā vōōre bī bok fāa a tōōgd-a fuugā n yēd bokā bī vōōra a yēda bogda la vōya hal t, a fuugā fāa tī sa, tī kell bok-a yembre t, a rik-a bāookā yēd yēnda.

Ti ri poorē t, a yaool n yeel masa, ti wēnnaam tontuuma wa loog n kē bokā pugā-puvsug la tilgr be a yīnga-

La beoog sēn wa n vēege wēnnaam tontuuma sukalame -puvsug la tilgr be a yīnga-

“fuugā bee yaeene, yaa abuubakare?” t, a togs-a yē sēn tum būmb ning ne fuugā, ti wēnnaam tontuuma-puvsug la tilgr be a yīnga-zēk-a nus-a n tees sa-gāna n boos wēnd-a yīnga⁹⁸

La zīīg-a to yaasa yaa bōe neer n yud solem kāng sēn wa n vēnegd tōnd zu-sob-n paak (a samiiraa-v) sēn yaa akaees bi-pugla: solmda wa n vēnegd-a nonglma- wēnd sū-noog be a yīnga ne wēnnaam tontuuma-puvsug la tilgr be a yīnga- yaa yē la pag ning sēn kong-a zak rāmb neb-a nu wā bāmb kae wendd yīnga zebra (badr zebra) a kamb-a yūbu la a baaba, la a sīda, la a ma-biiga la mandiina ohd zebra raara, a rumsame n mimsi; n mime ti buur wulumsi ne wubdo ne neb fāa sēn wum-wum ziri, t, a Mohammado, ti b kv-a lame -puvsug la tilgr be a yīnga- ti buur gāande n wāag mandiin pugē ti kaasg zēke, n ti ra-saasē, n yōg n sig soya zutu, n baood kibae watba nengē zab zabdba nengē, la-d zu-sob-n poaka sēn yaa mandiin ned ning sēn kong-a zak ramba nuwā sen maan-b kaset wēnd yīng zabrē wā.

La-d zu-sob-n poaka pa saam-a sūūrā ne a sēn wa wum l, a zaka rāmb fāa paa zab laagē wā, rilla a sēn yik bal n sukd watbā sēn yi zabr n wā n watē wā: a Mohammad maan wāna?

98. Ibni kasur, Al bidaaya, 3,222-223 Baeruvut-1992,m10,381-

“Wēnnaam tuntvuma maana wāna?”- ti wēnnaam tuntvuma tuud-n ta wagla wā leokda-wēnd sū-noog be-ne ba-n yete: yaa yel-sōmd bala, wēnd pēgr be ne a “ a yaa soma wa fo sēn data: bī wa fo sēn nonga”.

Tī zu-sob-n poaka yeele: wēnd sū-noog be a yīnga “ winig-y maama ne a tum ges-a” tī b teesa, n winiga, t, a yeele: “ sabaab buud fāa fo poore yaa wēnnaam tuntvuma yaa vēenga” t, a masa n peeg-a kamb-a yuib n loog-b mandiina.⁹⁹

B reeg- (anas ben maalik nengē) wēnd sū-noog be a yīnga a yeelame: raoa ye n da wa wēnnaam tuntvuma nengē-puvsg la tilgr be a yīnga- n yeele yaa wankat bug la keoofā na n wa wē? tī wēnnaam tuntvuma waglla -puvsg la tilgr be a yīnga- leoka soakda yēnd la mita: la mam pa sōd keoofā ye, tī raoa leoka ((la mam nonga wēnde la a tuntvuma)) la rī wēnd wēnnaam tuntvuma-puvsg la tilgr be a yīnga- yeelame bāng tī fo bee ne ned ning sēn nong-a soaba “ aanas yeelame: “ tōnd nan ka paam sū-no-kegega, moeemda poorē tī zem wa wēnnaam tuntvuma sēn yeele -puvsg la tilgr be a yīnga- ((bang tī fo bee ne ned ninga fō sēn nonga soaba)) maam la wēnnaam la a tuntvuma, la abuubakare la aomar, m kotame n yī wa bāmba ba tum sā n pa tōōg n tum wa bāmb sēn tuma”¹⁰⁰ sambs kae tī sid kut fāa sēn na yilē t, a paam n kē zu-no la sū-no kānga puga sū-noog ninga tōnd sēn vēnega, la wēnnaam tuntvuma sēn yeela -puvsg la tilgr be a yīnga- yaa tilae ne a t, a mag-a sūūra nonglma ne wēnnaam tuntvuma- puvsg la tilgr be a yīnga- la vēenema.

99. Ibni hisaam, 3,51-1,192-p-171

100. P 172 muslim, 123

Wēnnaam tuntuum tūdum ne nonglem la yaglem ne a

Wēnnaam tuntuuma tuud-n taasa yelē wā n lebga ne lingri, ne wēnnaam tuntuum sēn wa n leb-a soab-a wēnd nengē wā - puusg la tilgr be a yīnga-

B yelē wā; lebga wa kaam sēn ning bugme, t, a yēnegdē, sū-sāans keelem hal n wa ti boog zānga, la baraar n kānga sūi yōdme ne bug zilenga wan kat yeng bala ne wēnnaam tuntuuma wegrā- puusg la tilgr be a yīnga- ti wēnnaam tuntuum tuud-n taasā – wēnd sū-noog be-b yīnga yelē wā leb-g-n kubindi, n yi yetē zēng n ti kē yelē zēnga.

Tōnd zug-soab-a omar ben kataab- wēnd sū-noog be ayīnga- yēnda yama menemame, t, a zuga yiki.

Tōnd zug-soab-abuubakar sid naaba –wēnd sū-noog be ayīnga yēnda yu yel sēn pa tōe-n tōdōgē, ti neba fāa tīgim taab n mao yē sūurā sikr n konge.

Yalsgā zīg yu yel sēn pa tōe baraare ti b tōdōg n sigis wēnnaam tuntuuma tuud-n taasa sūya- wēnd sū-noog be b yīnga yūsūi sēn yēneg wa koom yaa sūi sēn da mi n pa tōe yēeg n maan daar tōr ti b pa yā wēnnaam tuntuuma- puusg la tilgr be a yīnga- yaa woto la abdollah ben zaeed zēk-a nus-a yuibā n kose wēnd sū-noog be ayīnga- pa tōdōg n tuk welg kānga bi lōdōg kānga, t, a zēk-a nus-a yuibā n tees sa-gana n kos-a menga ne sū-sāanga sēn zabde, n yeele: “ya-m soaba, zōndg maam ti-m nifā ra le yā būmb ti sā n pa-m noonga, halt t-m ti seg-m nonga”.

A yeela kos-kāng-a sūurā yaanga t, a nini-a kiigd ne nintām la a lebga zāang zīg pugē be bala.¹⁰¹

101. Gēmi-o- baeervut, 1985,5,271.

La abuubakare-wēnd sū-noog be a yīnga- yēnda ra yume t, a sã n teeg wēnnaam tontvuma koεega- puvsg la tilgr be a yīnga-a sã n da tēēge, a sigingda ne yābr-a kuuma loogr poore, a sēn tēēg fāa a singda kunkuma, t, a goama koes dē n kuvude la b reeg-a buuhuraeerat nengē-wēnd sū-noog be a yīnga- ne yelē kãnga pvgē, n yeele: abuubakare-wēnd sū-noog be ayīnga. a zomba mimbara-raar-a yembre, n yeele: wēnnaam tontvuma yalsame - puvsg la tilgr be a yīnga.

Pipi yvumdā, a yikame, n yaas mimbara zugu. t, a na n gome, n sigil kunkuma, t, a le, yet-a na n yeele, gom-kāng bala, n le sigilkunkuma, noor-a yuib yaasa, t, a le pēdemd gom-kāng noor-a tāab yaasa n pa tōōg-a meng ye, t, a le kelem yaasa,¹⁰² abuubakar e a ra bee ne wēnnaam tontvum daar fāa a vuvuma woglem teka, wankat fāa n da wum-wum -noog ne a daar fāa, la a kaelma poore- puvsg la tilgr be a yīnga, -a kaelma poore, nonglma mang-n kēnga me, n paase, b welgra ne taab yīnga-la tōnd zu-sob n poaka, aeeseta-wēnd sū-noog be a yīnga, a na n biliga tōnd- wumbo, la tōkr ning la nonglem ning-abuubskar sēn da wumd ne a ne wēnnaam tontvum wēngē, - puvsg la tilgr be a yīnga-n yeele: “ bāng t, abuubakare -wēnd sū-noog be a yīnga -a kaelma sēn wa n pēnega, a yeelame: a sokame, yaa ra-bog la yāwā? ti b yeele ti yaa tēne rare, t, a yeele:“ mam sã n maan kaelem mam yvn kãnga bı-y ra gēe maam ti beoog ta ye, ti mam sēn nong rae n tuda, la yvnd n ti yuda, mam nenge, la sēn le pē ne wēnnaam tontvum -puvsg la tilgr

Wēnnaam tontuvm tūdum ne nonglem la yaglem ne a

be a yīnga-¹⁰³ la a pa maan kaelem ye, hal n ti tāag talaat daar zaabre taoor ti zīg na n pa yēg ye¹⁰⁴

La wēnnaam tontuvm tuud-n-ta waglā, wa n yume-wēnd sū-noog be-b yīnga, bu nonglma ne wēnnaam tontuvm puvs la tilgr be a yīnga- b ra kaagda-b bāad dāmba ne-b sēn bāng n sa, ti yaa-a yaoolem bāagā, t, a na n ti paam-a lall n-ta-kēengā, la wēnnaam tontuvm -puvs la tilgr be a yīnga-

La b ra puvsda-b bāad dāmba, n kot-tilgr-b yīnga ne sūya yaanga-ne tōnd zug-soab-a Mohammad- puvs la tilgr be a yīnga. yaa woto la a (Mohammad ben munkadr) wēnd sū-noog be a yīnga a sēn wa n kēng n na n ti kaag tōnd zu-soab-a geebr bn abdollahi a bāāga pugē: a yaoolem bāaga, a yeelame puvs la-f kudem ne a yaa geebre karm wēnnaam tontuvm yīng puvs-a ne tilgre- puvs la tilgr be a yīnga-

La a sā n wa zī wēnnaam tontuvm zīgē wā, a gomda ne bo-sikdim: a pa gomd ne bo-zēkdem ye la kaliifat ben geefara man soor, wa n gomda raar-a t, a boora zēkdē, la b yeelame:

“yaa kaliifat; sik-f boorā zi kānga-wēnnaam anaam zēkyā a gidgame ti ned da gom ne bo-zēkdem- wēnnaam tontuvm yalsga zīgē ye puvs la tilgr be a yīnga, la bugs-kānga, la gidg-kānga, waa tontuvm tuud-n taasa nengē, la yaa bāmb la neb nins sēn yud foom ne yudlem, la waoore”

La sēn na n le paas yaasa a maana mandiin ned-a ye bas ti loge n yeela: “mam zoeta yānd wosgo ne-m zabd ne-foom neb

103. Ahmad 1, 8

104. Bvhaart 94, 70.

soka sēn yaa n wēnnaam tuntvum yagenga bī yagmse puvsg la tulgr be a yinga”.

Asseed ahmad yasawi wēnnaam tuntvum nong-n taasa ned ye – puvsg la tulgr be a yinga – a yasawi basa goobo, la gō-n ges dūni yel-soalma tēng poore zugu rē poorē a sēn paam yoom pi-soob la a taabo 63- a wēnnaam tuntvum nonglem sabab yinga, la a sēn maan woto a maana kaelem –a yoom 63 yinga ne wēnnaam tuntvum sēn maan kaeelm-a yoom 63^{105a} yui wēnnaam tuntvum koe-zikdā bāngda, a yui nadg- pāng soaba a voiim-a yōorā woglem tek t, a pa tol n lem baslek-a zilemda ye, la yui bōe yinga tī yī yē sēn pa tol n bang wēnnaam tuntvumsēn da rit bastek to-to - puvsg la tulgr be a yinga –

La a menga toma yel kānga woto, a meng nonglem yinga, la a ra tomdame ne a menga ratem, sēn na zems ne wēnnaam tuntvum voiima -puvsg la tulgr be a yinga –

La a ra le tomda woto yaasa, yaeesg yinga sēn na yilē n da wa tom-toom ninga wēnnaam tuntvum sēn pa tom-a ye- puvsg la tulgr be a yinga.

((sultaan saliim il awale usmaaniyt)) p- 186- a yī naab sēn taal pāng-n soog moogā rānb fāa gilli. a tok-a menga sidsida ne wēnnaam tuntvum puvsg la tulgr be a yinga yēnda yāame tī naam la nab sēn wa n yaa būmb ning fāa, t, a sān pa pēneg-a meng ne nabīyaama a naama yaa zaalem. t, a yeele: “ ninsaāl sā n yaa dūni naaba bī-a sā n yī dūni wā naaba, ne tak-n taare, la gom faado.

Wënnam tontuvm tũdum ne nonglem la yaglem ne a

L a sã n yĩ naaba n sak n tũ, la ninsaal sãn yĩ nab sak n tũ la a maan nonglem ne kãndida sidsida, yẽ zeke, la a yud, t, a saagr yaa tōog yud bõn koasida buud fãa gilli.

La sũur gom-kãnsa vënegda tōnd nonglem sën be nin kãnga sũurẽ wã t, a rat n pëneg wënnam la atontuvm rag noorã.

La pĩnd dãm̃ba ra nagsda nug bĩnga bĩ sũur gomde, bĩ bo-bood ninga bood gomde, yaa woto ti pĩnd dãm̃ba tōog n nagsd-d zu-sob-n poaka (bazami aalam) nab-a ye ma sën yaa aali osmaana yaa woto la b nags-a nug bĩnga, ti vënegd nwinigd tōnd ti wënnam –anaam zëkyã, sidsida anaama dũni kãnga, ti yaa waoore bĩ woor yunga ne a Mohammad menga vënem.

Yaa rënda la a yeta: “sidsida a Mohammad vënegame - puvsɔg la tulgr be a yunga. ti wënnam nongleem belem be a sũuri.”

Yel sōmd be-yaeene, ne ned nonglem lak n bas-a Mohammad -puvsɔg la tulgr be a yunga-

La yaa ne vënegre la naong waoore dũni kãnga poge, la a bazami aalam, paam n t, a soaba nengẽ, la a fodooliyi albagdaadiyi sën yaa sũur gom-goamd bedre, yẽme tagsda tōnd nonglem kãnga-a sũur gomda pogẽ, b sën bãnge, ne “kooma” t, a yetẽ:

Yaa nifu, ra sãeeg nintãm nifẽ bug zilengẽ-m-sũurẽ wã ye.

 Wēnnaam tuntuum-a Mohammad Wēnd puusg la tilgr be a yinga

La koom kō n wa n tōog-n kiis big zileng kānga sēn wit ne nonglem buguma ye.

Sūur-gomde mam pa mi saag kōbgo, rī yunga yaa saag kōbg la koom buii?

Bī yaa nintam ning sēn sigda, n kiigd mam nini wā, yaa yē la sēn maana t, a yaa mogrā bī poog soab fāa kēng poogē wa, tī kooma be poogē n be.

N tog n sām pooga la a ra nams-a menga ye, tī bala ba t a sā n yūnug pot tusrī, poog ba-a ye kō n dog tī puugu tī wēnd fo nenga yaa wēnnaam tuntuum -puusg la tilgr be a yinga –

Yaa mam nonga-n taasa, m sā n kī bī y yīk n wamogs-y-yā-a nus-a yūba sēb yaa barak nusa- puusg la tilgr be a yinga.

La y yāk mam yaoog-a tom-n ko tēga n kō y yā a: n kō y noanga kooma -puusg la tilgr be a yinga.

Yaa woto la mam na n paam n sid nug zisd-a yūbā, la koom zoetom n loogdē tī yalsg zīng kaeē ye, yōor wolem teka, t, a na paam n mogs-f naoā-a yūba tom sēn barak naoā kooma zeta ne toolem la nonglem, n debd fo nengē yaa wēnnaam tuntuum- puusg la tilgr be a yinga.

A zoetame la yaa yam kaeelgo, : a mi-a sēn teesdē ye wankat ning-a wēed-a zuga ne kugrī, tī wankat ning yaasa, t, a wēe-a zuga ne kugr-a to.

Souleymaan salbū, yēme yeelame n togsdē, tī wūntōogā wa n gilimda.

Wēnnaam tuntuum weemsa fāa_-puusg la tilgr be a yinga – wa pilimpik sēn yā vēnem n wa giligdē, bī n wa gilimde.

Wēnnaam tontuūm tūudum ne nonglem la yaglem ne a

T, a yeele “ a yaa wa vēenem ti wūntōogā wa yag n luund-a kiremsa”.

Soltaan osmaaniyi) ahmad kaan sūur-gomde: poem yēnda ning peen-vindga zugu wēnnaam tontuūm puusg la tūlgr be a yinga – karga neng sebre. ti boto winigdē t, a tēegd-a yel wosg-yē pa tar toomd-a to, ti sā n pa-a yoorā tēegr ye, sultaan osmaan – yet, a sūur gomde: a yeelame:

Kongē ti-mam tokē yā-a m zugē wā wa-m sēn tok-m zug peoogā daar fāa wā. la vuūn kānga yaa karg vuūnj, wēnnaam tontuūm karg vuūni -puusg la tūlgr be a yinga –sēn tar barka sēn yaa tontuūmba zug peoogo.

La vuūn kānga soab kargā, a yaa ti-puudu, yaa nabīyaalem poog ti-puudu, yaa ahmad, kēng ne-f nenga ne kar kanga “ti-puudu” puusg la tūlgr be a yinga.

La karensaamb kaseng-aziizi mahmuudu, hadaaiyi yēme tōgsda tōnd nonglem kāng sēn dat n yeel ti būmb ninga; t, a yeele:

Sūūr-gomde fo waoongā yaa yolsgo, la zogdo, la yūlgre, la lomsgo, yaa foom wēnnaam tontuūma f waoogā la-f venegrā, a yūi tiim ne nong-n taasa yaa wēnnaam tontuūma.

Sugsi, ne kāndgo, yinga la pogē, la yēnda, a yaa basa, bōaasa n yaa tal kodre, n namsdē.

La sūd sīda a yas-f rooga noore, yaa wēnnaam tontuūma sūur gomde: poem. sūur gom-goamd-a naabi la samba sēn wa n kēēd mandiina, n dat n wa maan –umrā wā, (anaabi) maana yel-soalmd ne sāamb sēn wat hagiimda t, a zīnd n gols yūin-

 Wēnnaam tuntuum-a Mohammad Wēnd puusg la tilgr be a yinga

kāensa: bi sūur gom kāensa, n nan waoog wēnnaam tuntuum puusg la tilgr be a yinga. a yeelame:

M pīnd yet-f lame ti-f gūus la-f raw a sāanb zogda ye.

Zi-kānga yaa wēnnaam noanga zīga, yāoā yaa zīga, la wēnnaam nif gesg zīga, la yulgm soaba yalsg zīga puusg la tilgr be a yinga.

Yaa naayti wa kē zī kānga, la rillame, ti fo gūus zogda yāoā bi zī-kānga, yaa tuudum giligr zīga, la nabiyaan-dāmb tolg zīga.

La nonglem kānga sēn yaa toor zalle, n fudgdē, n yit sūurē, ti poos boadba, nabiyaam zīdga zīgē wā puusg la tilgr be a yinga – b yume n karemd bilig- kaēnsa-ne nabiyaama -puusg la tilgr be a yinga – puusg wankate yi beoog puusg wankate, ne neodengo, la ninsaalem, tuntuuma Mohammad ben abdullahi: abdullase.

A ra maanda yrl-soalm wosgo ne sūur gom-goamda (anaabi) t, a kēed wēnnaam tuntuum zī-zīgē wā, ne nini sēn komde.

Sūur-gomde-: (assaeed Mohammad as-ad) yēme ray ii bāngd-a yemre sēn yaa bang bēda soka, ne wankat sēn nan pa zara, yēme togsa gomd sēn be neere, bilig nonglem sēn yaa nonglem kegenga, n zabd sūiīē: n wit sūiīē wa bug zelenga, t, a yetē la a togsd wēnnaam tuntuum wēngē puusg la tilgr be a yinga- a yeelame:

Yaa sig-noor sēn vēnegd ne-f neerma, ya-m noanga sēn lebgd bugum, ti-puudu, bugum, bolbole;bugum, ka-sānd,

Wēnnaam tũntũm tũdum ne nonglem la yaglem ne a

bugum, la loma la gōosa, bugum, fo nenga wũnta-kāndā, miisra zugā, yaa wa wũntōogo, yaa yēnda la sēn yōog nong-n-taasa sũi wā b gilla fāa.

La zilemde, bugum, ti yaoogo, bugum, hal ne nin-a yuib ning sēn komd-b fo nonglena yinga yaa bugum.

Rilla yinga tōem ne woto fāa sēn gubga, paseke ti b pek zu-noog soab nonglem ?!

Yin-tāoogo, bugum, la kasenga hal ne koom, hal ne ko-soodem sēn zu-noog, sēn ne yu-noodo yaa bugum yaa bōe neer n yud sũur gom kãeensa, sũur gom-goamd-a ye sēn golsa ne tōnd wankat paella (yaamaan dadad) ne yēnda meng sēn da yi (mompeere) rullame, t, a paama zu-noogo n bān Mohammadiya sida rag noor zīīg n tũ n kē, n lebg sid kita, n yābd ne nonglem, sēn wit sũūrē wā, wa bugum, wēnnaam tũntũm pũsg la tilgr be a yinga a yikame, n yete:

Ba ti ko-yũud sã n da tarē la maam t imam kis-m mengā we-raaga pũgũ-we-ra- yoōgdga pũgē, kō- wũm zabsm ye, yaa wa tãng sēn pusgud ne bugum n yōogd mam sũurā, hal ba ti mam sã n zoe n ti lvi mogra pũgē m kō n madge, ba yaa wa meenem ye.

Ba ti saaga sã n niid bug-zelenga, t imam siis bug-zileng kãnga, m kō n wũm tōog ye.

Kō maam-f sũ-nooga, kō maam-f zu-nooga ne-f neerma sidsida mam menga ri-bugum yaa wēnnaam tũntũma yaa bōe neer n yud zu-no-kãnga, ti ninsaal mum-a nina ne fo nonglema la nadg-pãng-a mengē ne fo sorā, maan maam bas ti loge, ti-m kis-m-mengā la-m-nadg-pãnga m-mehg yungē, ya-m soala?!

La na yī nana wosgo, tī-m sā n kō-m mengā, t, a wumd ne
yīn sidga, la nonglem, f nengē.

Maan maam zu-noog ne-f neerā, sidsida-m menga
yōōgame n lebg bug toaalga, yaa wēnnaam tuntuuma.

Mam wēeda-m zuga, la-m sēbgd-m ko-koeesa, la-m toe t,
-m yūbla, mam namsdame, la mam ka pānga tum be-f nengē
mam no-bimsa koeeme, n yōoge ne bugum, la yēnda, agōoda
ne fo yūura tēegr bala fo kars-a yuibā tēngre, maan nin-kānga t,
a yī zu-noog soaba wankat ning fo suūrā sēn tolla la-f rata.

Maan maam tī-m yī zu-noog soaba, ne-f neerma, sid
sida-m yōogame yaa wēnnaam tuntuuma, yaa sida: yaa bōe
neer n yud-a (kamaal adiib kurkagii)aoogalaa- a sūura gomda,
sēn vēneg be n winigd tōnd-a nonglema, la raooda ne ned ning
fāa sēn bēē dūni wa saaga tēngre, ne wēnnaam tuntuum saaga
ruubo puusg la tilgr be a yīnga –a saaga ruub la a sigb raare a
yeelame:

Saag paama zīrī la waoore, ne-f nen-wagllā yāabo yon-
sigrā raare, tī saag yīgimd n lūi n tuud-a rīrā tēnga ne pēgr
wuudgu t, a gibrūla sēn yaa (kudsa yoor menga) tī yēnd yik n
yerē (ihraam futu) yung fāa gilli.

Tī saana sigda ne (ihraam) la(kudsa zīiga)- sēn yaa
wēnnaam tuntuum tēn-kēēngē wā--puusg la tilgr be a yīnga-
asigdame, tī b nenga-vēenem sēn yaa wa tī-puuda, n yeele:
kongē lame, tī m-yāēē yā-a yā yuibeng yaasa, la sidsida mam
yama yikame, n yuridē, ne yuribu, la yel solemde, a nenga
neerem yī neere, la a yeele: wēnnaam, wēnnaam !

Wēnnaam tontvum tūdum ne nonglem la yaglem ne a

Yaa sɪd tɪ wēnnaam tontvum tūd-n-taasa neodenga yēga zīg n yaa neodeng sēn tūsi wusg ne ninsaalem toore, toore, ne zīg ning-b yelē wā sēn tedg tɪ b lebɡ wa ādse; ad-vēense, saagā tēngre, b sēn tōog n dik wēnnaam tontvum neodengā, n maan-b neodengā, ne neb nins-b sēn pʊɡ-b bāmba, la yēnda wā ne būmb fāa wā, n paam zu-noog sēn pa-saabo.

Wēnnaam tontvum tuud-n-ta-wagla wā paamame wēnd sū-noog be-b yunga- la mangdba, la sɪd-dāmba, la yudlem dāmba, la ziir dāmbā, b fāa paama ne būmb ning-b sēn tōog-n paame ne bōn naandsa pugda pēnegre: a Mohammado -pʊʊsg la tɪlɡr be ayīnga – yaa yudlem wān n da be, bɪ yaa nonglem wān-wana-n da be, -la bāmba rāmba paam yā: wa- (abdollae ben zaeed,) wēnd sū-noog be ayunga, la a bɪ bɪlaale al habasyɪ) wēnd sū-noog be ayunga, la a imaam naowɪyɪ la (saeed ahma yasawɪ).

La sēn wēnd bāmb taab fāa.

Yaa woto tɪ na n yɪ tɪlae ne tōnd tɪ-d mag tōnd mensa n ges-nonglema ne wēnnaam tontvum zandlma sēn zem tēka -pʊʊsg la tɪlɡr be ayīnga – la-d geel-d mensa n gess yaa loaleng bʊɡo, la tōnd na n maan teeds-n paam n taa-a Mohammad poorē dāmba sēn yaēe wā;

Tɪ yaa wa sēn yaa tɪlae yaas tɪ-d dɪlgdē ne-d mensa ne nekre, la vʊʊm, la woto gilla yaa nonglem yel sēn vēnegde, nonglem ning ning sēn da fudugda hal wēnnaam tontvum tuud-n taasa zamaane- wēnd sū-noog be-b yīnga.

Yaa sɪd tɪ moeemda nin-beda yelē wā wa sēn togs tɪ looga, bɪ wa sēn da togsda sɪd yaa boto bala, yu yel sēn tal neodeng

yun-tāoogo, t, a biligr yaa wa ādse sēn, be saasē, la bumb ning sēn maan-b tī b yaa ads n be saasē wā yaa sīd-kītba sūya, neb nins-b sēn na n wa-b bāmb poorē wā, halē n tī tāag yaoolem daare, la ya-b nonglema sēn kegenga la zood ning sēn zīnd bāmb ne wēnnaam tuntvum soka- puvsg la tilgr be ayīnga-

Tōnd bāngame, tī nonglem yaa wa laoongo, n loet sūi-a yuib ne taaba, la sēn na yulē tī ned sā-n yēeg zīīg be a yaa sīd kīta, sēn yaa neere, rillamame t, a soab paam sūur sēn yaa seglg sūūrī, la yela, la yelē ning ninsaala sēn vūu-a pūgē wā rūnda wā sīdsīda waame, la yaa sūur seglg kaelem sabab ying n kīt-a, la tūu n sabab kāens yinga, la yel sēn da yelsome wvsg lebg zaalm n tūud sebg n loogde, tvvma gil fāa la togl gil fāa, la tvlsma gil fāa sā n wa lebg yō-noog ko-wīīg nzoet n tūud sebg n teesd-a sēn tvllē, la dūnī raabo, ne yō-noog daar fāa rī wankat kānga, ned ba-a ye, pa le tōe n paam weende bī sor sēn na tōōg bus-a mengā, n paam n kēng taoor ye, ninsaala pa tōe n paam n kēng taoore, n paam n yī nonglem sēn togd bala n tī be, nonglem sīdsīd zīīgē ye, le yaa wa sēn pa tōe, tī yaa wal-a kaesa-b sēn boonda t, a maginuuni- tī rat yeel t, a gāeega-t, a wa tī paam n nanamsa zao-beda zīīgē ne a so-toakā-a sēn singa ne yvnkenda, a pa tōe n tōog n paam n ta beene, tī sā n pa sing ne sūur la yam nang-n gese ne sor sēn na n paam n soog nonglem zīīgē sīdsīda.

La tōnd dūnda ninsaalba tara ratm kēoongo. ne nonglem kānga, la tvvm beeda, la tvvm wēensa, la pvkerma, la wēgda, a gilla fāa, yaa nonglem kānga kaelem.

Tī bala, nonglem kēoong sīdsīda, a mams-da yō-basgo, la yel –gōos zut kēna ne yela la yelē sēn baasd ne naong nonglem

Wēnnaam tontuvm tūdum ne nonglem la yaglem ne a

ne būmb ning-b sēn dat ne a wā, ti bala ned nonglem sēn yaa wvsg ne a noanga a tōe n bas-a yōorā a nong-n taaga yunga, la hal ne ri faā pa wat-a tagsg-n ti yik n tuma tuumd sēn yaa yō-basg tuumd ye, la rull-a sēn tagsd bala, y ti yēnda sēn yik n tum-tuvm ninga wā ya-a samd la a yaooda, la ned nins sēn pa bāng nonglem sēn dat n yeel būmb ning sidsida bāmb dāmb pa tar pvur nonglem pvge ye ti bala bāmb dāmba pa segl ne yel nins la kōbg ning-b sēn baood-n na n taas pidinga zīgē wā ye, la b bōn-b mensa ne-b sūya fāa la b halka, yō-nooga tēngre.

La ninsaal sakame n lok bas-m-yam ning tāmša la moaga sēn tōdg ti b tōe n tvka wā.

La yēnda yēgra yaa wēnnaam kuuni t, a kō ninsaala, la rullame, ti b paam kūun kānga sidsida, rullame ti-f paama pān tōog sēn tōe n tal-f n taas nonglem sidsida zīgē.

Ti bala pārg kānga, la mao-kānga, sēn be ninsaal menga nengē wā, a boogda-me, n satē, la ninsaal sēn pidi n yaa pidingu, a yulgd-a menga pipi, la rēnem, n i kelgē, ne we-rūmblem, kulgo.

N ti kēng togs-n ta sōngē, sēn tōe n duk togs-n taar ned-a to a nengē.

Ti būmb pa tōe n gidg-a sūura t, a kēng pvvg sēn yaa pv-woamdga, sēn tar buisi, sēn wēnd arzēn natēnga ti b pagsd-a peem, leesa sūya bi-a sūrā ti yaa wēnnaam zi-getse, wēnnaam yeelame:

*«la-m sã n wa naan-a soma n sa, la-m fvsam yōorā bi-y
sulg n tuuda»*¹⁰⁶

106. Svrat hagere-29

Ti wēnnaam, a yaa waglle a naam zēkyā, a teēgda ninsaala ne yung sēn zēke, la bedrem, yīng-kang la wēnnaam sēn kō-aeā, la yung kānga, sã n da tōogē lame, ne a neosenga, n taas sid kita la pidingu, ne nonglem, yōōd yaa yē nengē, la sūurā singd so-toags kēna, la zagse, dūni wēengē, bɪ dūni wā yel soods wēengē, la wēnnaa yel-soodse.

Yaa ne woto la yel-soadsa vēnegda ti b boondē ti yel sidsida, bŭn yood yel sidsida, la ninsaala, la yuta, yaa boto la ninsaal yit vēneg ne a sūurā, la ninsaal sã n wa ti ta zī-kānga, la pidinga zīige, la a sēn singd geesgo, , la pēesgo, la vaeesg, n baood yel-soads sēn solg yēnda ne a soaba svka, -anaam zēkya.

Yaa woto t, a paam-a pɔre, ne” kuūm yel soadse taor ti kūum nan pa wa ye” ti dūni-a neerma la a nonglma fāa pa le be a nifē wā ye, la būmb sēn wat fāa loogdame n yuisd-a sūurē wā, yaa woto la yōor paamd-a yō-noogā, ti pa tōe n bilig ye, la ned nins sēn pa lemb-b nonglem ne a nooga sidsida, la ned nins sēn we-rumblem ning b sēn ket n bea pɔgē n vɔvɔyā, b pa tōe n luk ba ya na-yakmd n kēng taor n ti ta wa malegsa, la sūur ning sēn pa miiē nonglem, -la a pa bāng nongglem sēn dat n yeel ti būmb ninga- sū-kāng mak-n-taar yaa wa tēn-koēega.

La bāngr yaa nonglem la nongleme yaa bāngre, ti bala nonglem yaa nonglem yung la belem, la wēnnaam yolsga, yolsg ning ninsaal sēn paam-a wā bulf la abedre, n tvka n kēng zu-noog zīigē, yaa yē la wēnnaam tɔntɔvɔm-a pɔvsg la tilgr be ayunga- yaa yē la sēn kō ninsaal-a mak-n ta-sōngā, la zu-noog sor sid sida, sēn paamd ne a bangre, yaa nonglema bāngr

Wēnnaam tontuom tūdum ne nonglem la yaglem ne a

sıdsıda la baasg-a pügē - puvsg la tilgr be ayunga- la a kändga tūdum la a sorā zug kēnde ne-n nonglema.

Tı bala wēnnaam tontuuma- puvsg la tilgr be ayunga- yaa yē n nong bōn naandsa gil fāa, la belma sabab, a yaa bugsga, t, a bugsga me le tı zekame t, a zekrā yui wēnnaam nengē- anaam zēkyā- yaa yē la kandida n yaa taasda, ninsaal ne a soab svka- puvsg la tilgr be ayunga- a naam zēkyā.

L yēnda, a sēn wa saas a pānga la a vuuma la a yunga gil fāa tūdma yalsg zīgē, ne yela - puvsg la tilgr be ayunga - a yui mak-n ta-sōng ne tōnd ne wēnnaam tuudma sıdsıda anaam zēkyā koeg koeg bala, bāng tı yēnda - puvsg la tilgr be ayunga - a yui yoalsda, la sugusda, sēn gūbg moogā rāmb fāa gilli la sūi sēn pid ne nonglem, sēn gubgi, n dat n yāk bugum ne yam leoog la nonglem daar fāa dūni kānga pügē la a nonglema na n wa vēnegrā n paasd zīg fāa, la raar fāa, la a sēn paas bulf fāa sūi yōodame, “ maan maam zu-noog ne-f neerma sıd-sıdamam sūura rita wa bugum, yaa wēnnaam tontuuma”.

Yaa woto tı yamleoog la nonglem ning sēn be bāmba rāmba nengē wā: (bahaa-od-diin naksabādiyi) la a (yunuus amrahv)

Sūur gom-goamda (rabaaniyi) b sēn miiē, la (gelaald-diini arvumiyi) p 198.

Bāmba rāmba yui ads n da pind sa-ganda zugu ne sıdsıda, yaa ne yam-leo-kānga, la nonglem kānga yunga, la a gelaald diin rvumiyi paam n kēng taoor ne nayakem sēn yaa yalenga n kēng-n tı paam dūni zu-noog zīg sēn yaa zu-no-sıdsıda.

 Wēnnaam tuntuuma-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

La a zu-noogā, tūū ne pān-tōog naab-a wēnnaam- anaam
yī yilgmdē naam zēkyā.

La nin bāmb rāmba, b pidga-b mensa pēela- n yūis- b
mensa yemde la yuns yembda, la yam yemde, la b kēng n dik
so look sēn yaa woko, n na n paam n la zīg ning sēn yaa paab
zīgē sēn pa sate.

Yaa soor wāna la sēn tog ti ninsaal wom ti sek ne zu-noog
sidsida, ne neb nins sēn yaamsd-b mense n kuvd-b mense ! la
zu-noog sor sidsid sēn pa sata yaa yenda la ned sēn na n nong-
a-menga, bī yēnd yaa fō nonglema, la-f yam-leoga sēn ne ned
ninga sēn sēn ne nonglem kānga.

Biligrī wa gom kāens gilla fāa yaa-a gelaald diin ruvmiyi
goama, a goma woto, n na n winig-a zu-nooga, bul nif sēn yit
zīg ninga, yaa woto la a yeta:

“mam yaa al kuvan yamba sā n mikame ti mam vu
ne yōōr n kēnda mam tōnd zug soab-a Mohammad nakadma
tom- puvsg la tilgr be ayunga-

La ba ti bāmb ned-a yembre na wa n tēegd mam koesa
n yet-a būmb bulf bala zēng ti sā n pa wāwā, mam pa tar zood
ne nin-kānga, la a goama ye”

Rat n yeelame ti fō togame, n yu nakadma tom wēnnaam
tuntuuma nakadma tom - puvsg la tilgr be ayunga-la-f maan
yō-basre, ne-f menga, a sora pugē.

Yaa rī, la fō sēn kel n pa-f yōora woglem teka, fō woglem
gil fāa n tūūd wēnnaam, la a tuntuuma sora ne yel buuda fāa
sēn be a pugē.

Wēnnaam tǔntǔum tǔudum ne nonglem la yaglem ne a

La-f le vǔum daar fǎa, n lǔi-f menga ne a nonglemǎ, la a yam-leoogǎ la būmb ning sēn na n le paas yaasa, ya-f bǎng tǔ so-zēng n be tǔ tōe npaase, tōnd s goama yōoda pǔgē, ne wēnnaam tǔntǔuma nonglema pǔgē - pǔvsg la tǔlgr be ayunga-la sēn na n keng tōnd sǔya yaglg ne a soaba la a tǔntǔuma.

Yaa yēnda la-d karende wēnnaam tǔntǔuma pǔvsgǎ koarengǎ sēn na yǔlē tǔ ned fǎa tōog n dik sor toor zalle, a meng yungē la yaa yē t, a yǔ wa fuug tǔ b yerē yǎ-a ne wēnnaam tǔntǔum vēenema; a belma vēenem - pǔvsg la tǔlgr be ayunga-ne sor ning sēn togd ne a wǎ.

La yaa tulae ne tōndo tǔ-d paama a Mohammad vēenema belma ne tǔudum - pǔvsg la tǔlgr be ayunga- yaa yēnda la avēenema paoongo.

La a pǔvs zǔsga lebgre n kēng yōkrē daar fǎa, ne yōgbo la a kosgo ne yelē, la yel nins yǎnb sēn baood yaoolem la rēenem, yaa boto tǔ bala pǔvs kǎense, a songdame, n kengdē tōnd sǔya loetse, tǔ-d toetē ne a bǔ ne wēnde- anaam zēkyǎ la a tǔntǔuma- pǔvsg la tǔlgr be ayunga-. la a vēnegd tōnd sǔya ne a yam-leoogǎ la a nonglema ne wēnnaam tǔntǔuma- pǔvsg la tǔlgr be ayunga.

Puvsɔ la tɪlgr toor toor sɛn zɪs be tɔnd zug soab –a mohammad yinga

Wɛnnaam menga wɛna alkuraan waglla pɔgɛ (a naam zɛkya) ne nabiyaam vuuma (wɛnd puvsɔ la tɪlgr be a yinga) n tɛeg – yo waglla ne wɛnnaam yuvrã (wɛnd puvsɔ la tɪlgr be a yinga) la a wa ne rillam ne yeele tɪ rillame tɪ yamb kɔ sɪd ne wɛnde halɛ n wa yɪ yamba la sɪd kita la tɪlgda ne sɪda a pa kɔt ned – a su noogã ned ning sɛn zɛka – a koɛɛga wɛnnaam tuontuuma koɛɛga zug ye (wɛnd puvsɔ la tɪlgr be a yinga) a pa tulle tɪ b pud–a yuvra sɛn yaa yv waglla wa neb fãa yvya ye yaa woto la wɛnnaam menga yeel ya (a naam zɛkya) tɪ yɛnda puvsd– a nabiyaama yɛ a ne malegsã l – a sagl a poorɛ damba tɪ b puvs la b kos tɪlgr ne a wusgo l– a yeele (a naam zɛkya) a gaf zɪsga pɔga: bang y tɪ wɛnnaam la malegsa puvsda nabiyaama yaa yãmb nib nins sɛn kis b sɪda puvs y yã la kos tɪlgr a yinga. ¹⁰⁷

B reega wɛnnaam tuontuuma tɪud n taaga a ye; ubaɛɛy a sɛn yaa kaab wɛnd sũ noog be a yinga, a yeelame: wɛnnaam tuontuom d yume t a sã n da yik yong pɔ sɔgs a bengã a yikdam n yeele:

Yaa yãmba neba pɛg y wɛnde pɛg y wɛnde, kũum waame ne bũmb ning sɛn be a pɔgɛ t- a yeele: yaa wɛnnaam tuontuuma

Pvʊsg la tilgr toor toor sɛn zis be tɔnd zug soab

mam wosgda pvʊsg fo yinga yaa noor a wāna, la maan b pvʊsgā fo yinga, t a yeele; maan fo sɛn tulla la f sān paase rē yel somd n yida;

Tɪ mam yeele: pʊ svka; t a yeele; maan f sɛn tulla la f sā n paase rē yelsomd n yida tɪ m yeele pʊur- a tāab -a yiibu t a yeele: maan f sɛn tulla la f bāng tɪ yēnda yel somdē yida”.

Tɪ mam yeel: mam maand m pvʊsgā gil fāa fo yinga. ta yeele: sā n yaa woto f yur na yɪ tɪ b bas f tʊum wɛns tɪ loge. ¹⁰⁸

Yaa woto ying la wēnnaam yam leoog sɛn kvʊd b rāmba maan nabiyaam (wēnd pvʊsg la tilgr be a yinga) b maan a pvʊsga la a tilgrā tɪ lebg tigim tab n zind n yoke tɪ b boondē tɪ (wirda) tɪ b ziin yōkdē mosa ne zilma.

Tɪ bala pvʊsg la tilgra ne nabiyaama yaa yē la pān tōog sɛn paasd wēnnaam tʊntʊum nonglem sɪd kɪtba sūiē wēnd pvʊsg la tilgr be a yinga).

Yaa sɪda tɪ bala wēnnaam tʊntʊum pugbo bɪ a tūudma ne nen ninga bɪ ne yelē ning sɛn togda la a yoōda paoongo ne a sɛn yaa nabiyaam yinga wēnd pvʊsg la tilgr be a yinga) ne a sɛn yaa tik song soabā.

Tɔnd sɪd bāngame tɪ sik kaeē ye ne bāngre la minimla reng n bang alkuraan la wēnd tʊntʊum koeesa ne sɪd la bang n wāaka.

La woto paamda sɪd sɪda ne sūizulms pēnegre la zog songo sɛn yaa mak n ta song ne tɔnd zug soab a mohammad (wēnd pvʊsg la tilgr be a yinga). la hal ne mosa bangdb la gom

108. Termiizi / kiyaama /23/2457.

 Wēnnaam tuntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

goamdb la gulldb ket n pa tōog n bilig a mak n ta songa n sa ye (wēnd puvsg la tilgr be a yinga).

La ned ba a yeme nan pa tōog n wume la a bang a zogda la minungā la a togs n taarā la a zog sōnga sēn zēk n kolg saasē wā ne kōbg nin sēn segd ye.

La sēn yī bāngdba la tagsdba la sūi nanamse la a gibriila –tilgr be yinga- bāmba fāa bānga bāng wēnega b bānga zisleme, la waoore tī b sā n tū a sorā la a wugba la a vēnema sēn yilē n paam n yī yaasdba a zakā noorē ne d kosgo.

La zīg a to yaasa: tī bala kosgo fōgengda ne moeemda zugdo la a singda me ne wēnnaam pēgre la a tuntvuma puvsgo (wēnd puvsg la tilgr be a yinga). la naoor wosgme b le wat n tī paasa puvsga ne bāmb b yiibu: wēnnaama la tuntvuma. tu bala tēeb n be n yetē tī wēnnaam pa tōndgd kosg la bōosgo ne wēnnaam – a naam zēkya – sēn paase ne nabiyaama puvsg ye.

Yaa woto tī b tog nages la b fāase a singra la baasgā.

Tōnd kosdame ne puvsg la tilgre ne nabiyaama (wēnd puvsg la tilgr be a yinga) a yita kānga pugē rat n yeelame: tī kogā sōngda ne kosg ne puvsg zisga.

Tōnd zug soaba umaro sēn yaa kataab biiga – wēnd sū noog be a yinga- a yeelame: b yalsa kosgo saag la tēng poor zugu būmb b aye pa ruud saasē wā hal tī b wa puvsg nabiyaama (wēnd puvsg la tilgr be a yinga) ¹⁰⁹.

La raar- yembre la nabiyaam (wɛnd pvʊsg la tilgr be a yinga) wʊm raoa a ye sɛn pvʊs sa n zi n kotɛ n yaool n pa pvʊs wɛnnaam tɔntʊʊm ye tɪ nabiyaam yeele: fo yagame bi a yagdame ‘yāg ne yā wā’ tɪ rɪ poorɛ t a kos la yeel- aneb a taaba: yāmb ned kam fāa sã n pvʊse be a reng n sing ne wɛnnaama pɛgre la soeesgo tɪ rɪ poorɛ t a pvʊs a nabiyaama a mohammad (wɛnd pvʊsg la tilgr be a yinga) tɪ rɪ poorɛ t a kose bũmb ning – a sɛn tulla.¹¹⁰

La b reeg abas biiga nengɛ sɛn kɛend ne wɛnnaam tɔntʊʊm tikri (wɛnd pvʊsg la tilgr be a yinga) ziig ning a sɛn yeele: yahʊʊd dāmbā ne gad faan da zaba taaba la b sɛn wa n seg taaba gadfaan tɔoga yahʊʊd dāmba tɪ yahʊʊd dāmba lebg ne kos kānga: nenabiyaam tikri tɪ b yeel: ya m soab, tɔnd kota foom ne f nabiyaam yinga sɛn pa mii a koareng la a pa mi gʊlsg fo sɛn pʊlem tɔnd tɪ f na n yiis a la tɔnd nengɛ wā zamaan yaooga pvʊgɛ rillame tɪ f sɔng tɔnd ne ba”.

T a yeele: b sã n da seg taaba b kota ne kos kānga la b tɔogda gadfaana la b sɛn wa n tʊms nabiyaama (wɛnd pvʊsg la tilgr be a yinga) la b sɛn kɪse tɪ wɛnnaam sik b nengɛ - a naam zɛkya – yeele: **«wankat ning b sɛn wa n paam wɛnd gāfā ta winigd b bũmb ning sɛn zoe n be ne bāmba tɪ b yaool n da kosa wɛnd sɛn na yilɛ la b tɔog tɔatbā la wankat ning sid sɛn wa n wa n nengɛ wā b tɔdgame la wɛnnaam kāab beedā be ne kusdba»**¹¹¹

B reega wɛnnaam vɛneg kānga lagm n taasa yinga.

110. Termiizi /da a waat /64/3477

111. Sʊʊrat Anfaal, 33

La sã n mikame ti lag n taasa tara waoore ne b sēn pē ne nabiyaama yinga (wēnd puvsg la tilgr be a yinga) rill būmb ning sēn tog ti sīd kītba paame rilla yīta wēnnaam neem kōbg toor toore ti to yūd wa ned fāa sēn ti gāe n tagsdē la a zamsdē.

La sēn le yūd woto, yaa ti sīd kīt bāmbā sēn sak b kō sia ne zī kānga sēn yī zīsg n yaa wēnnaam tontvum zīiga (wēnd puvsg la tilgr be a yinga), bāng ti sīd kīt bāmbā zut yaa noodo ti b paama puir wosgo ne wēnnaam tontvuma nonglema (wēnd puvsg la tilgr be a yinga) sēn winigd sīd kīs kānga yinga kōbg sēn yaa toto.

La zī kānga goama fāa paama kong pānga sēn na tōog bilig yella pānga sēn ta zīg ninga.

Yaa sīda, ti sīd kīt sūūrā ba t a sã paama zī zīiga ne wēnnaam tontvum nonglma, bāng ti zī zī kānga zēkd ayvura la a menga yaoleem daar, n passd a zu noogo la a sū noogā ning-a sēn paamda dūni ka wā.

Rī yinga bī ned fāa gūus wvsg n da wa yīm a puvsg la tilgr ye ti f pa mi ti fo baood-a sugusga daar fāa la zīg fāa.

La tik sōng ne a la tōk sōng ne a zīg fāa la raar fāa, la sēn wa n ti yūd taaba yaees kēoonga rae yaoleem daarā, wēnd na sūgusdu rēnem, la yaoleem daara.

Āamiina !

RAG NOE A NAASE

❁ *Yaa tvlsem la nonglemsēn yud taaba*

❁ *La neodengo, sēn pa tar bilig n taare*

Yaa nonglem kōbg sōor wāna la tōnd nong wēnnaam tuntuuma !!

(wēnd puusg la tilgr be a yinga)

**Yaa tulsem sēn yud waooglem la nonglem sēn be
keoogē la sūurē**

**Yaa neodengo sēn yaa bilig n ta sōng neodengo la
būmb ning sēn tōe n kō ninsaala a ninsaalema.**

Yaa wēnnaam wubra.

Wēnnaam- a naam zēkya- sīd sīd-a naan saag la tēnga
ninsaala yinga, a pa bas ninsaala t a wa vūim zoalem yinga tī
rogl m menga kaē yē ne a menga sūka la būmb ning b sēn
naan –a wa yinga ye.

Wēnnaam – a naam zēkya- a nana ninsaala, la rog n yā –
bōn naand nins tōnd sēn bē b rāmba. ne noe, la wēnnaam noe t
a tēng zugu, ne zīg ning wēnnaam sēn maan a tōogo – a naam
zēka- tī ninsaala wa vūim dūni kanga puḡē ne bugs m menga
bī rang n gese ne zīs makdem ne burkīndlem sūka la rogl m
menga sūka la sang tūkre.

La wēnnaam vēnegd a yel soalem zī kanga ne yel kanga
n yetē: *«tōnd a wēnnaam zēka saagā la d degl zīs makdema
yāmb taoore raa wēg y makrā zīslem ye»*.¹¹²

112. Sūrat Arrahmaani, 8

 Wēnnaam twntvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

La wēnnaam gom kānga winigda tōnd tī makrā zislem ne ninsaal fāa yaa tigm n taare, wēnnaam makrā zislema a sēn degla ne bōn naandsa fāa.

La yī wana la tūnug kānga sēn tūnug tēn kanga zug sēn yalama tī zāng ba ye pa sūsa wā.

Yaa woto tī ninsaal pa tog n gūd a poor ne wēnd ye, a tog loe a menga ne so toak ning sēn togd n teesd wēnnaam nengē wā – a naam zēkya- la mitba mime la bāmb tara zu noog n yīd yembsa fāa dūni wā poor tēng zugu.

Tī bala bāmb vuī b yoyā wogle teka. makra zislem pvgē wa makra zis kānga.

La neb nins sēn vuī b tī toog kae ne makrā zislema sīd sīda bāmb dāmba sūiya pida ne wom noog sēn na n was a n basba, la b le vuī būmb ning sēn na n was a n basba pvgē.

La nin kāensa rāmba yaa yimdba bī b yaa yam yaal yaal dāmba la b yimda n waoongā yel soaands dūni kānga pvgē la b yikrā a pvgē wa.

La bāmb rāmba b pa rat n maan sul ne naada būn naan beda ye. la a naanga tūnurā sēn be būn naansē wā la b pa reng n bāng mak kānga zislema sēn yaa bedra ye.

La yaa ne sū sēn yaa kegenga, bāng tī b vuīma loogd a ne yimb sēn zulme, ne paab la belg m menga la b yaoolema yaa bōne sēn yaa bedr n be a pvgē.

Bang tī yel kāensa vēenema yaa ninsaal sīd sīda nengē la a be, la sīd kanga rat yeelame tī ninsaala b sēn wa n tuma dūni

Yaa tulsem la nonglemsën yïd taaba

poor zugu ne bugs m menga kânga b nana la ne yam leood toor
tore la b leemsa ne wënga la sombo.

Ya y bang ti bugus kōnga a yaa tōnd ne taaba bugs m
menga, bala ninsaal sã n wa tõe n tum wëng la sōmbo la le tõe
n tum tumd sën manegde la tum tum sën sãamde.

Yaa woto ti ninsaal yuma loogë ti yënda be a maooora
pugë n maood ne vuma la a maood ne wëng la sōmblem, a
dūni wã pugë la dūni wã ynga ti bala bāmb b yiib fāa ratame
n soog ninsaala.

La zīg ning b sën mikd t a be tōnd mensë wã, wënga
pānga ti yaa wal b sën le mikd ti neerem pang be tōnd mensa
nensë wã, b nana ninsaal ne leems wëng la leems sombo a
yoorë wã yoōr ning sën pa yã wubr la a pa ya zōgengo. yaa
maoo kânga yinga la ninsaal soolma sën n pida: wa yam la
reng n bānge la tulsem sën na yilë n paame n du zugë n kēng
taoor ne somblem la a tōogë ti yam leo solem la a tōogë.

A ti yam leo soalem kânga sã n da pitë lame wëннаam
kōn koë yã adem sën yaa dūni wã fāa baaba wã ye.

A kōon n kōe yã a nabiyaam ye - wëннаam sū noog
be a yinga- a kōon n taeë wëннаam yel sida zīgë mr ye la
sën na yilë ti ned paam zu noog dūni ka la yaoolem daare la
wëннаam- a naam zëkya- a togenda ninsaalba kamba wankat
fāa.

Yaa sida wëннаam goama la nabiyaam dāmba.

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

Yaa sıda wēnnaam tumsa gaf rāmb tı yi saasē n wa teng zug sēn na yılē n sōng yam la pu tēer la lagsg n kō a yemsa ne wubri.

Tı bala yam yaa wa svug sēn tar noe a yiibu, a sã n data, t a yaes ninsaala a sēn data t a songa ne a tvuma lumbo a tvum somē wã bı a tvum wēnsa tumbo.

La ninsaal sıd paam n taa –aa sēn dat n ta zīg ning ne yam ne yelē sēn tar dasande bı a taa zīg ning b sēn tog n ta.

L baad tı wankat sanda la naoor wosgo ninsaal yı ta sabab t a yam zāndlem sıda bı b a paoolma pata rüŋ yam ye ne yel yāabo rēnda wankat todame tı b rik yam wankat kãnga ne yelē n to.

La yelē kanga yaa yē la wēnnaam wubrã la nabiyaam dāmb kãdgo.

La ya bee wēnnaam yela gūusg tēngre n dikd ninsaal n kēnd tilgr zīgē.

La yam la tı b sã n mong yam wēnnaam kãdgo, a na yı sabab n tal n kēng ne a wēng zīgē.

La wēgdb wosg ra yı yam bed rāmba la b zommb tvum wēns zug wosgo b kooda neba la b pa tagsdē t a yaa yel wēnd meng sēn zabd sūr menga ye.

Tı bala wēgd ning bāmb sēn zomb a zuga tı yaa ne bāmb nengē a yaa yel sēn zēkd bāmb zutu, n yaa soab tvumde bı yam zēkdg soab tvumde.

A hoolaakoo biligr. a sēn wa n kē (bagdaad) a bōra neb dagila (kolga) pvgē a bōra neb tus koss naae (400000) dagila

Yaa tolsem la nonglemsēn yīd taaba

kolga pugē tī kū rāmba yaool n da yaa neb sēn da yaa zāagdb
ne yella tī ra n yeel tī yaa neb toog sēn a ka be ne yel wēnd
woto buudu.

La a hoolaakoo tūma tūm kānga la a ket n pa tagsdē tī
yaa tūm wēng la sēn tūmya.

La rī yīnga, a ra yōgmd-a noore la a laadē, t, a yā mam
kamba wubra ? mam zakē wā.

La rī yīnga-a ra yōgmd-a noore t, a yā mam vūuma, ne-m
tūduma runda, la tī tōnd sā n pa geel-d sūya la-d nensa n ges
rūnda, la tī tōnd sā n pa mag-d tūma zislma n ges ne mag-
zubo, ne sīda beoog geelgā, la mag-zuba, na n wa yu ligimga
raar-wusgo ne yaesgo, la ra-beem.

La sāmbs la tak-n taar, la no-koeema pa na n wa zīnd ye,
tī bala tōnd geelga zīgā yūr-yūr yaoleem daarā a na n yume,
wa wēnnaam sēn yeela-: a naam zēkyā:

*«karm-f gafa, rundā-f mengā yoor sek-a geelg-f yīnga »*¹¹³

La wankat kānga tōnd na n wa yaame, tōnd na n ya-d yela,
la-d yelē wa sēn solg n lilli a gil fāa tōnd tūma gaf ramb pūsē,
tōnd na n wa maana kaset ne-d vūuma t, a yaa wa zamsdo, wa
filim: yaa wān wān la tōnd da kit-d, wakat-a nu, wā?

Yaa wān wān la tōnd da loet noore ?

Yaa wān wān la tōnd da tuuda rī yīnga tōnd tuuda ne-d
yōya la-d sūya fāa bī ?

113. Sūrat al israa-i, 14

 Wënnam tuntum-a Mohammad Wënd puug la tilgr be a yinga

La yaa bõe la tōnd tum-d dūni wa roog puğē sēn na pēg
wënnam ne vuu song la neer ning a sēn kō tōnda, neer ninga
sēn pa tōe n sōd la pa tōe n geela ?

La yaa zenglem sēn wān to tōnd tum ne-d ligda, la-d
yōya, la-d yama, la-d arzēgsa, la-d soolma, la-d nug sēn so gij
fāa tōnd nonglma ne wënnama zenglma zema wān to ?

Tōnd nonglma ne wënnam tuntum nonglma zema wān
to ?

La tōnd gadbā ne wënnam la a tuntuma zugda-puug la
tilgr be a yīnga- tōnd nonglma ne-ba zenglma zema wān to, ?

La woto gilla fāa yaa tum sē yadg beog raar tōnd taoore,
tōnd tum gaƒ rāmb pušē, la woto gilla, fāa yaa yel tōnd sēn
na n wā ti b yadga tōnd taoora, yikrā rare, yaa ri, la wënnam
yeelya –a naam zēkyā-

***«hal n watāg wankat ning-b sēn na n wata wā b lba b
nina, la b yin-gāndā na n waa ne kaset –b yinga, bāmb sēn
maana weengē.»***¹¹⁴

La woto ying n so, ti tōnd tōg n geed-d mensa daar fāa, la
yaa bõe la tōnd maan kaset ne-d nina?

Yaa noor-a wēna la tōnd tuba kelgd wënnam-tōōga yela!
la a tuntuma koeesa?

Yaa sōor wāna la tōnd toē n nomd-d yinsa, la-d pān toga
ne wënnam sorā?

La woto gilla fāa yaa sugsg sēn tar yēga.

Yaa tulsem la nonglemsēn yīd taaba

Yē: la tōnd sēn na n pēd weed ka, la-d dīk nao –kēndr toor
toore, ne sēn segd gil fāa ne tōnd me yela, la-d yama tasgo,
la-d putēya, taoor ti weend nanda pōs ye, ti weend sā npuse,
rulla weend-a to.

Bugusgu ne nonglem la zugdo-

Neb wusg la b gilla fāa vu bug-sug noogē

bī rat n yeelam ti dūni kānga, yaa wēnnaam bugsug
noogo, la bugus-kāng-a ye, sēn yaas soma wā, n be ro-kāng
pugē wā yaa būmb sēn yag n tar zood ne nonglem, la tūubu,
bī tūdum, la zugdo zug-sōngo, ne wēnnaam tūntvuma-pvug
la tūgr be a yīnga-

yaa boto pugē la wēnnaam yeelya-a naam yī waglle -:
*«yaa yāmb neb nins sēn kō-b sīda, tū-y wēnnaam la-y tū-a
tūntvuma, la-y ra kīt-ti-y tvuma lebg zaalem ye»*¹¹⁵

A le yeelame yaasa anaam zēkyā:

«yaa yāmb neb nins sēn kō-b sīda ra zēk-y koes nabiyaam
koeega zug ye, la ra gom-y ne a ne koe-zēkdg wa yāmb sēn
gomd ne taab sēn na yūlē, ti-y tvuma ra wa yī zaalem ye, ti yī
lingr ne yāmb ye:

*«la ned nīn sēn ganged-b koesā, wēnnaam tūntvum
taoorā, būmb yaa neb nīnsa wēnnaam sēn yūlg-b sūya, ne
bugusgā, bas ti loogā, la keoor sēn yaa kēoong n be būmb
yīngā, la bang ti neb nīnsā sēn boond fo yvvrā ne kaasgā ti*

115. Svrat mohammad, 33

b yaool n nan zar ne fo zaka, bāmb dāmb neb kēer pa tar-yam ye'¹¹⁶.

La tōe n yeelame, tɪ tōnd zugda, ne wēnnaam tɔntɔvma-pɔvsg la tɪlgr be a yīnga- la tōnd tūūdma ne a koe-zɪsda, sēn yaa ko-yuma wā, la wēnnaam tɔntɔvm bānrā -pɔvsg la tɪlgr be a yīnga- ne bāngr sɪdsɪda, a yaa wēn-zoeeg bugusgu, ne tōnd sūya, la pāntōog sēn kengd tōnd, la-d nonglma ne a la wankat kāng pɔgē bala, a yaa pān-tōog buud sēn pēnegd tōnd ne wēnde, a naam zēkyā.

La le toē n yeelame, yaasa, tɪ tɔvma, tɔvm-gānda, la nin koeengo la sū-keglem, ne wēnnaam tɔntɔvma-pɔvsg la tɪlgr be a yīnga-n be zīīg sēn zāra, n boond-a ne bɔvɔr sēn zēkde, la neb sā n maan ne a mansm tɪ pa segd ne a zī-zīīga ye, yaa mansm, sēn pa kō-ta waoor ye, yaa mansm, sēn paoogd-a neodenga, ne neb yam sēn paooda.

La gomda yōodo, sēn vēnegd ne tōndo ne zī kānga, nan yu tɪlae wān to, ne wēnnaam tɔntɔvm gadbo-pɔvsg la tɪlgr be a yīnga-wa tɪk songo la bilig sōngo?

Na n yu tɪlae wānto, la tōnd na n tōog n mag tōnd vɔvm zɪslem, ne wēnnaam tɔntɔvmavɔvma-pɔvsg la tɪlgr be a yīnga.

La yel kāng pɔgē, yellā, a yɪta vēnega ne tōndo, ne al kɔraan wagllā sēn yeele: ***«ned ningā sēn tū-a tɔntɔvmā, sɪdsɪda nin-kāng soab tūuda wēnnaam, la ned ningā sēn tōdg-a tōnd pa toms-f tɪ-f gūus-b ye»***.¹¹⁷

116. Sɔvrat hɔgiraat, 2-4

117. Sɔvratō ninsaa-80

**Wënnam tuntuum nonglma magbo,
-puusg la tulgr be a yīnga**

La yaa ne yel-puugds sën yaa soma, sën vënegd tōnd zenglem ningā sën zem tək, ti tog ti nonglem zīnd ne wënnam tuntuum-puug la tulgr be a yīnga-b reega wënnam tuntuum tūud- n ta wagll-a ye nengē: abdollae ben hisaam- wënd sū-noog be a yunga ne zīg ning-a sën yeele: “ tōnd da bee ne nabiyaama -puusg la tulgr be a yīnga- t, a gād-a omar ben katab nugu, t, a omar ben katab yeele: yaa wënnam tuntuum foom la ned mam sën nong n yud būmb fāa rilla m mengā, ti wënnam tuntuum yeele:-puusg la tulgr be a yīnga- (ayae) “ mam wēēna ne mam vuuma sën be ned ningā nugē wā, rillame, ti mam yi ned ninga fō sën nong-n yud-f menga” t, a omar yeel-a –wënd sū-noog be a yīnga -bang ti yēnda masa, ne wënnam yaa foom la ned sën nong-n yud mam nengē n yud-m menga, ti nabiyaam yeele -puusg la tulgr be a yīnga- yaa rēnda la woto- (mosa yaa omaro). ¹¹⁸

Yaa woto, la togd ne tōnd ti-d tūūdē wënnam tuntuum Mohammad- puusg la tulgr be a yīnga-ne nonglem, wa-a omar nonglema –wënd sū-noog be a yunga-

Rillame ti tōnd wënnam tuntuum, n maan-a t, a yi tōnd sūya soolem zīga, la tōnd vuuma kāndg-zīga.

Bang ti wënnam tuntuum nonglma yaa tlāe ne ned kam fāa-puusg la tulgr be a yīnga.

118. Bvhaarti al u umaan,)

 Wēnnaam tɔntɔvɔm-a Mohammad Wēnd pɔvsg la tɔlgr be a yinga

Yaa rɪ la wēnnaam togsd tōndo –anaam zēkyā-a gaf waglla pɔgē, ne tilaeemdo, tɪ wēnnaam tɔntɔvɔma yē la ned sēn nonge, la zɪsa, la waoogē n yud sɪd kɪtba ne-b mensā, t, a yeele –anaam zēkyā, «*nabiyaama n yud sɪd kɪt-ba ne-b mensa fāa*»¹¹⁹.

Yaa woto la wēnnaam tɔntɔvɔm koe zīgā winigd tōnd-a nonglem sēn zem tēka, (la rɪlme, n be apɔgē)

La rɪlame tɪ tū ne sɪd kɪsg sɪdsɪda ne sūur-loeega-pɔvsg la tɔlgr be a yīnga- yāmb ned kam fāa pa kɪt sɪda, rɪllame, tɪ mam yɪ ned ning-a sēn nong-a nengē n tɪ yud-a baaba, la a biiga, la neba fāa gilli.¹²⁰

Yaa woto sabab yunga la wēnnaam tɔntɔvɔm tūūd-n taasa ra yɪta, n sɛgengd-b mense, ne sakr sēn paood fāa ne a yel-bɪl fāa -pɔvsg la tɔlgr be a yīnga-tɪ b boaanda ne nonglem, tɪ nonglma pid-b sūyā, tɪ b yetē:

“M kō-f la-m baaba la-m mawā, la-m mengā la-m būmba fāa gilli yaa wēnnaam tɔntɔvɔma.”

Yaa sɪda tɪ kūūni sēn sɛgd ne nonglem kanga, yaa raw a maan tōog kaelem la waoor kaelem, tɪ boto yaa zulem tagmse.

La gādbo ne ni=nonglem kanga, la a wubɪ, t, a yaa bilig-n ta sōngo, la paoongo.

119. Suvratol ahzaab, 6

120. Bahaari- al umaani, 8

Yaa tulsem la nonglemsën yïd taaba

A nonglma tagmse -puvsg la tulgr be a yïnga

Tı ninsaala daar fãa, a sën nong-a soab wvsgã yell-a gomda, ne zïg fãa, la wankat fãa, a gomda yë sën nong-a soaba yelle, la a gomd zïis wvsgo, la yel wvsg yell-a fãa, a nengë.

Rao-lvmdga, bı ne ning sën lis-a meng ne lvvma, yë soab sã n zïie yaa-a tolbã yeell-a gomda: mam paama yödöd woto, mam lvu, woto, mam paama bön woto.

La baad ti tuntuvm tũud-n ta wagla wã-wënd su-noog be-b yunga- la waliimba, wënnam waliimba, la bång mooga rãmba b ra yume n goamd wvsgo wënnam tuntuvm yell-b nonglma ne a wvsga yunga.

B ra kēēsd-b mens yel bed pvse, yel bed sën tagme, la b ra yume, n wvmd yel kãnga, ne-b yun-noosma, sën pa tar bilig-n taar ye.

Yaa woto la bångre, la tũudum, ne wënnam tuntuvm-puvsg la tulgr be a yïnga- a nonglma ra pidame, ne sũya la nonglem ti tvgim taaba ne a yaoolem daare, ya-m soab-a wënnam maan tōnd ti-d yı neema rãmba ne fō nabiyaama bångre -puvsg la tulgr be a yïnga-ne a pēnegre ne a bångra sën gubgi la-f neem tōndo ne a nonglma—ãamiina.

La ti naang sã n bilig-a meng ne a nong-n taaga, la a tvmd daar fãa ne a zvsg sore, yēnda yaa yela, la yelë sën golge, ne « nonglem » sën solg nong-n taag ne a nong-n svka.

Yaa yïnda yïnga bı sababo ne vvuma belma dũni wã pvge.

 Wēnnaam tuntuum-a Mohammad Wēnd puusg la tulgr be a yinga

La nonglem sēn wa n yaa to-to, la neng ning nyaa valeng fāa, la a pa tar zenglem sēn zem to-to nonglem, a tar wum-noog ne nong-n taaga-a zemsd ne nonglma zenglem sēn zem teka.

**La yaa tōog wusgo ti tōnd tōōg n bilig
Wēnnaam tuntuuma-puusg la tulgr be a yīnga-
wala sēn togd ne-ā wā**

Waa yesg pugē t, a kaliid ben waliid –wēnd sū-noog be a yinga, ti raar-a yembr la a yi ne solgre n sig sak-a ye pugē, ti saka soab yeela;

(bilig tōnd-a Mohammad -puusg la tulgr be a yīnga) t, a yeele:, maam ti mam togse (ayae) t, a yeele (yaa neere) bi sēn yud neere t, a yaa tuntuum fāa ne a zenlma ne-b sēn tōma wā. bi ne sēn tumsa wa zenglma.

Ti bala ned ning sēn yaa tōnd nabiyaam-a Mohammad -puusg la tulgr be a yīnga- ya aye soaba la bon naandsa fāa naada, la pān-zisg soaba, tagse b sēn tums-a soaba zenglma sēn zem teka; yaa la yudlem soaba-puusg la tulgr be a yīnga-

Ya-m soab-a wēnd, kō tōnd sūiya nonglem ne wēnnaam tuntuuma-puusg la tulgr be a yīnga- wa-f sēn kō-a tuud-n ta-wagla wā, la-f neem tōndo la-f nags tōnd ne a nonglma-puusg la tulgr be a yīnga-

Āamiina !

Gom baasga

Tõnd sã n dat nabiyaam sugsg yaoolem daarã ya tilae ti tõnd rik d vuum a n mak ne nabiyaam sën da vuu toto wã ,la d modg n bang tõn nabiyaam tũudma sën ta zĩininga) wënd puvsg la tulgr be a yunga (la d le mane nidg pãnga ne tagsgo la yĩn yãeegre.

Tõnd na le nidga pãnga ti d vuum a yi wa la nabiyaam) wënd puvsg la tulgr be a yunga (poore damba sën segd n vuim totot.

Nabiyaam nednga sën pida la a ninsaalema sën pa tar bilig n taara segd n vënega tõnd tũudma pvgẽ la tõnd nakẽnsem pvgẽ la tõnd dũni tagsgo la d yaoolem daar tagsgo pvgẽ rũndo la beogo.

Bala ti ninsaal fãa pvgda a nonga la rikda nakẽndr -a nonglema alkadr teka.

La sën na yula ti d paam n tũ nabiyaam ne sida ya tilae ti d modg bang-a vuima la nednga ne sida ,ti bala tungãnogo ne a bogsm toto fãa a pa yit moog ti saa sã m pa ni zugu ye.

La sũur bũud fãa toẽ woma biise ti sob sã n sak n tũ nabiyaam) wënd puvsg la tulgr be a yunga (sora la rik nabiyaam sën yaa bõn naadsa fãa tik songã) wënd puvsg la tulgr be a yunga (n maan-a tik songo.

 Wēnnaam tɔntvɔm-a Mohammad Wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga

Tɪ bala Mohammad alkadra) wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga (n yuid rāng taoor la poor n dāmba fāa gilli.

Waoore būud fāa la zog song būud fāa yɪ yēnda nengin. Yēnda la sabaab sēn wat ni yolsgo la albarke dūni wā fāa .Leb yaa yēnda zugu la Alkoraan sēn yaa sɪd kōtb sebra sigi yā.

La tōnd sēn togs tɪ looga fāa yaa sēn na winingi tɪ baa tōnd sēn waoog nabiyaam la d goam -a yel toto fāa d pa toē pids -a alkadra ye bala wēnnaam menga) a naam zēkya (boonda lame tɪ yaa foom m nonga.

A d bāng sak tɪ nabiyaam yud bōn naands fāa wā yaa gom sēn pa tar no koemde.

La b sēn wa goamd nabiyaam alkadr la zislem la waoora bi ned fāa sīnd bala d pa toē togs tɪ ta – alkadra tēka ye.

Yaa woto tɪ sɪd kōtba nins sēn nong nabiyaam neb sɪda la b le pa belgd b mense ne dūni pugba ,bāmb rāmb n yuid zunoom.

Bɪ d leb wēnnaam ningin m paam tɪ nabiyaam vʊʊsma pānga ne tōnd sūu wā fāa.

La d kos wēnd ned nonga le yaa d nabiyaama) wēnd pʊʊsg la tɪlgr be a yinga (maasem yunga.

Pʊʊsg be ne belema yuib fāa zusoab-a Mohammad sēn yaa yulgemda.

Pʊʊsg be ne zāma yuiba tɔntvɔm -a Mohammad sēn yaa yulgemda.

Pv̄vsg be ne wēnaam rot-a yuiba limama a Mohamd sēn
yaa yulgemda.

Pv̄vsg be ne a Huseen la Hasan Yaaba a Mohammad sēn
yaa yulgemda.

Wēnde, pv̄vsa la f tlg a Mohammad la zak rāmba la tūud
taase la f bark b fāa.

Wēnde, maan tōnd neb nins sēn tūud-a Mohammad
(wēnd pv̄vsg la tlḡr be a yunga) sora, la f kō tōnd a nedng
ninga sēn yaa soma n pa tar bilig n taara.

Wēnd sōng tōnd t̄i d tōog n d̄ik a Mohammad – wēnd
pv̄vsg la tlḡr be yunga - nakēdra n paam a neodenga la a t̄ik
sōngā wal sēn ta fo raabo.

La f neem tōnd sūya ne a nabiyaamdlema neema.

La f le maan tōnd sūya t̄i ȳi wēnd nonglem la nabyiaama
nonglem z̄iiga.

La f kō tōnd a sugusg kēenga yaoolem daara.

Āamiina !

***Yaa bõe waoore la a zıslm n yuda ti sã n yaa
a Mohammad poorẽ dãm̃ba la tõndo
Wẽnd puvsg la tilgre be a yunga***

Neerem gilla fãa yaa yẽ soolem ne zĩig ning a sẽn beẽ fãa
yaa yẽ vẽnema la mokd a nengẽ - Wẽnd puvsg la tilgre be a
yunga-

La bang ti ti puug pa pukda dũni kanga pvgẽ rillame t a
moka yẽ vẽnema vẽnem.

B pa naan tõnd mensa rillame yẽnda belma yunga -Wẽnd
puvsg la tilgre be a yunga-.

A yaa wa bũm, b sẽn yaa wa ti puugu t a kõbgã yaa kēega
yomm n pufkẽ yibeoogo pĩnda fãa b a ti sõor zēkyã. a pa zelgd
ye. daar fãa fãa a neerma paasdame, Kēenema paasd beoogo
sẽn vēeg fãa -Wẽnd puvsg la tilgre be a yunga-

Al Mohammadiya, sɪd yaa pēnegre a tōeme n sɪd paas
nonglem la yam leoogo ti to yud wa yam tũmde yẽ yaa
tũmde sẽn yaa sũur tũmde la yam tũmde la kɪs m meng
tũmde ne yel puvsgs sẽn puvsgd tõnd sẽn zɪ yãnde.

La tõnd nonglem ne Al Mohammadiya sɪd sɪda yaa wa
biig ne a toa.

Bãng ti wēnnaam – a naam zēkyā – a winiga tõnd mak n
ta sõngo ne nisaal yun tãoogã neondengo sẽn pidi ne ned ning

sēn tulla wa nabiyaamā neondengā -Wēnd puvsg la tulgre be a yunga- a maanalame t a yaa neodeng sēn wili ne welg toor zalle ne neodeng kōbg sēn kel fāa t a pa tar bilig n taar tēng zug ye.

A yaa ninsaal ning sēn yaa a ye tāa sēn loog la sēn wate ti b golsa a vūuma ne togsds sēn bāan wa zug zoodo nisaal tēnkū demda pvgē.

Yaa yē la tōnd zug soaba a Mohammad -Wēnd puvsg la tulgre be a yunga- la bee gaf rāmba nins sēn yaa wallā moeemdā bāng n taarā pvgē wā. A yōoda gil fāa yu nadg pāng yīnga sēn na yulē n vēneg gafa la neodeng ning sēn pvgē.

Bāng ti bōn naads pugdā ne a vūuma - Wēnd puvsg la tulgre be a yunga-. a tēegda tōnd daar fāa ne Arzēna ti puuda puvsg sēn be neer n pid ne kōbg toor toore. Ti b nagsa n faasa ne ti pu neeb neerēm to sēn pa yātē ye.

La hal neb nins sēn pa tar b nonglem ne ti puuda b wat n mik b la ti pu neeba pvgē.

Wēnnaam tuntuuma yeelame -Wēnd puvsg la tulgre be a yunga- *«bāng ti būmb b aye pa be saag la tēng svk n pa mi ti mam yaa wēnnaam tuntuuma ye rilla wēn kUSD b sēn yaa b zīndāmba la neba»*¹²¹.

121. Ahmad, 3/310

La sɪd sɪda vʰd tãnga bãng a lame la tamar tuse n wũund
n pʊʊs –a -Wënd pʊʊsg la tɪlgre be a yunga-

Halê n tɪ tők ne rumsa fãa b rɪk a la wa b nong la b n
taaga.

La b le rɪk a wa b tũud n taaga t a sōngdb b yuns zabr
wankant. rɪll a Abaa gehle bala la sênd yê taab fãa. B pa bãnge
b pa mi a menga zegnlma sên zêk n tɪ ta zĩi ninga ye.

Bãng tɪ tōnd nabiyaam vʊuma - Wënd pʊʊsg la tɪlgre be
a yunga- a vʊuma la a kudemda yaa nin gɛlg sên yaa wa saag
koom ne zĩi ning fãa a sên togl a nenga ne ninssal ning fãa t a
kel n lɪk n ges a yat a menga beenê.

A na n yãa zĩig ninga a sên tõe yãa a menga la yelê wã la
no goamê nin gɛlgã pʊgê.

Yaa woto tɪ ninsaal fãa tõe n tōog n mag a mengã n ges n
bãng a mengã sên zem teka.

La bãng tɪ neb nins sên gidgb wẽnnaam tōog tuntuuma
sên yaa tuntuum kãndga la neb nins sên ykdb ne sɪd kitbã
wêgdã b rãmba na n paama namsgo sên yɪ wẽnnaam nengê ne
kōbg ning sên pa tar bilig n taar ye.

Yaa woto la wẽnnaam noe t a gãng a zisga pʊgê viigr me
ka be a pʊgê.

Yaa yolsɟ bul nɪfu la nonglem sên wa n tɪ yud taaba. Yaa
nonglem ning sên talld yãmb n kênd nonglem mogrã pʊgê. yaa

wēnnaam nonglem. yaa yē la tōnd nabiyaam a Mohammad
Wēnd puvsg la tilgre be a yunga.

Bang ti nonglem buud pa bunda la ba t a sã bulme a pa
yit kēega rllame t a moka a nengē-Wēnd puvsg la tilgre be a
yunga-.

Yaa yēnda la wēnnaam ko nifu sēn pusgd n be yōee la
sid kitb sūiē.

Bāng ti wēnnaam tuntvum- a tuma nonglem tvuma n tōog
wēnems sūi wosg sēn da kvi n yaa wa tāmbr sēoogo sēn da yaa
sū kegemse ti b lebg sū yilma.

Toga ne tōnd ti d da wa yum nad pang ning wēnnaam
tuntvuma sēn nadga ye -Wēnd puvsg la tilgre be a yunga- a
nadga pānga a yembre sēn na yilē n paam n taas wēnd yīng
booala. Ne paoong sēn ka saab n ninsaal gil fāa. .

Yaa woto yunga la sēn tog ti tōnd yals d nao bogda zug
n winig d yalsg zīga a Wēnd puvsg la tilgre be a yunga-
kānddgra zugu. La d ges yalla rūndā tōnd bee yaeene ? yaa yae
la tōnd be? Ne nadg pang kanga sēn nadg tōnd yunga.

Yaa bōe zu noog n yud la paoongo yaa sid kitb nins sēn
paamb b puiir ne wēnnaam tuntvum nonglma- Wēnd puvsg la
tilgre be a yunga- bāmb la neb nins sēn nags b sūya neb yinsa
wila ne zu noog baoobo la tum n kō ne neerem la sū yilma
la neb nins sēn vviib la b baoodē n buud ne zu noog n baood
yaoolem neere.

Ya m soaba maan ti d yi wēnnaam tontuvm nong n taase
la d kē nabiyaam yam leoogē la d le yuneb nins sēn vuumd b
ne moeemda la b tūmd t a ya b vuuma soraooogo ti b tuudē ne
zīg ning b sēn dik Alkuraana t a ya b vuuma yella. La b togs
n ta song n tūm ne a zīs toor b vuuma puga.

Ya m soaba wēnde, maan f nonglem la f tuntuuma
nonglema ti tōnd ligd zugu, ne d zu noog sēn pa tar saabo.

Āamiina !

ZĪ LEBENSE

RENGENLEMBGA..... 7

NO RAĒENGA / 13

Nabiyaam Neodengo pa tar mak n taar ye 15

Belem buuda fāa kōon n paamē vōor ye 27

NO YIIBENGA / 49

Wēnnaam tontvuma zog zēkdma 51

Wēnnaam tontvum gang-m-menga
pvvsg latlgr be a yinga 59

Wēnnaame tontvum waoora; Akūūna
Pvvsg la tlggr be a yinga 62

Wēnnaam tontvum Wēn Zoeega
Pvvsg la tlggr be –A yinga 64

5 A Duni yigisgu pvvsg la tlggr be ayimga 67

Tōnd zug soaba Mohammad sūura bogsem Wēnd
pvvsg la tlggr be a yinga 69

12- Wēnnaam tontvuma yags-gūusgu–boom-kūuni
–pvvsg la tlggr be a yinga 77

 Wēnnaam tontvum-a Mohammad Wēnd puvsg la tilgr be a yinga

Wēnnaam tontvuma mansm ne ninbaan-dāmba: sōm-baoore -puvsg la tilgr be a yinga.....	79
Wēnnaam tontvuma manesm ne yemse, la tūmd- koamba puvsg la tilgr be a yinga	83
Wēnnaam tontvuma mansem ne pagba -puvsg la tilgr be a yinga.....	88
Wēnnaam tontvum mansem yel-sōm-baoore ne kūba. - puvsg la tilgr be a yinga.....	94
Wēnnaam tontvum mansem ne rumsi - puvsg la tilgr be a yinga-	95

RAG- NO TĀABENGA / 109

Sūur manegre ne wēnnaamnaam tontvum tūudum puvsg la tilgr be ayinga.....	111
Wēnnaam tontvum tūudum ne nonglem la yaglem ne a Puvsg la tilgr be a yinga	115
Puvsg la tilgr toor toor sēn zīs be tōnd zug soab –a mohammad yinga.....	138

RAG NOE A NAASE / 143

Yaa nonglem kōbg sōor wāna la tōnd nong wēnnaam tontvuma !	145
Yaa tulsem sēn yūd waooglem la nonglem sēn be keogē la sūūrēyaa neodengo sēn yaa bilig n ta sōng neodengo la būmb ning sēn tōe n kō ninsaala ninsaalema. yaa wēnnaam wubra.	145

Bugusgu ne nonglem la zvgdo-.....	151
Wëннаам тунтuum nonglma magbo, -pυυsg la tulgr be a yĩnga-.....	153
A nonglma tagmse-pυυsg la tulgr be a yĩnga.....	155
La yaa tōog wusgo ti tōnd tōōg n biligwëннаам тунтuum -pυυsg la tulgr be a yĩnga-wala sēn togd ne-ã wă.....	156
Gom baasga.....	157

